

„Zlata jelka“ predsedniku Titu

Delegacija Kočevja sprejel Vidoje Zarković

Delegacija Kočevja, v kateri so bili predsednik izvršnega sveta krajevne skupnosti Stane Otoničar, člana izvršnega sveta KS Lojze Hočvar in Lado Gašparac, učenka Edita Junc in delegat KS Stane Letonja je v ponedeljek, 20. junija, izročila članu predsedstva SFRJ Vidoju Zarkoviću statuo „Zlata jelka“ zlato plaketo in listino mesta, najvišje priznanje, s katerim so nagradili delovni ljudje ter družbenopolitične organizacije in združenja Kočevja prvega in najzaslužnejšega državljan naše samoupravne skupnosti, predsednika republike Josipa Broza Tita. Vidoje Zarković je v imenu predsednika republike zaprosil delegacijo Kočevja, mesta, kjer so leta 1943 izvolili delegacijo, ki je na zasedanju AVNOJ predlagala, da se Titu dodeli naziv maršala, da prenese vsem delovnim ljudem in organizacijam priščno zahvalo za visoko priznanje.

VOJAŠKI KLUB NA OBISKU

V okviru sodelovanja vojaških klubov so bili v soboto gostje vojašnice „Milan Majcen“ vojniki in mladi ogleđali kasarno in imeli skupen kulturni program, potem pa so si spomenike in zgodovinske slike ogledali v Novem mestu. Popolnoma so bili gostje brigadirjev v Suhi krajini.

ČRNO MELJ: REFERENDUM USPEL

„Čeravno še niso zbrani vsi podatki“, so nam v ponedeljek popoldan sporočili iz Črnomlja, „lahko povemo, da so naši občani opravili zrelostni ‚izpit‘ ob odloku. 19. junija je na volišča prišlo 87 odstotkov volilnih upravičencev, samoprispevek pa je podprlo 73 odstotkov upravičencev. Najbolje so se izkazali v krajevni skupnosti Adlešiči. Na volišča je prišlo 98,2 odstotka upravičencev, napredek pa je podprlo 94,2 odstotka upravičencev.“

Tudi Kolpa ni več deviška

Inšpekcija je ugotovila onesnaženost

Kolpa je do zdaj veljala ne le za eno najbolj toplih, marveč tudi za eno najčistejših rek v Sloveniji. Inšpektorji hrvaške vodne skupnosti, ki raziskujejo onesnažitev Kolpe, pa so ob obisku Črnomlja 15. junija ugotovili, da sloves ne drži več: Kolpa je bila temno rjave barve, voda pa je bila onesnažena že v vodovodnem zajetju v Sisku. Tudi pri pregledu Lahinje so ugotovili, da je vse od Vranoc do Gradca voda umazana, medtem ko se je više proti vodi železo. Hrvaški in naši inšpektorji raziskujejo o izvoru onesnaženja, prve domneve pa so: ena delovnih organizacij iz Črnomlja je kriva tega.

OBISK IZ KENIJE – 14. junija je bil na obisku v tovarni zdravil Krka direktor Dawe iz Nairobij, največje in najmodernejše tovarne zdravil v črni Afriki (južno od Sahare), J. H. Gitau. S predstavniki novomeške Krke se je pogovarjal o nadaljnjem sodelovanju z Dawo, ki so jo skupaj gradili Krka, Kenijska državna družba in zasebniki. S poizkusno proizvodnjo je pričela letos, načrtovano proizvodnjo pa bo predvidoma dosegla leta 1979. (Foto: Janez Pavlin)

Lokve pričakujejo množico

3. julija bo v zibelki partizanstva osrednje slovensko partizansko slavje – Slavnostni govornik predsednik skupščine SR Slovenije dr. Marijan Brecelj

Letos mineva 35 let od ustanovitve prvih slovenskih partizanskih brigad, prvega osvobodjenega ozemlja in začetka slovenske državnosti. Zavaljo tega se bodo čez deset dni, dan pred dnevom borcev, belokranjske Lokve odele v zastave, zelenje in pesem. Organizatorji pričakujejo, da bo prišlo na letošnjo osrednjo slovensko partizansko slavje, ki bo 3. julija v brezovem gozdiču v Lokvah, več kot 25.000 ljudi.

Zaradi tega se v Beli krajini pospešeno pripravljajo na veliko

**JASNA DOKL
DRŽAVNA
PRVAKINJA**

Na minulem banjaluškem 31. državnem prvenstvu v športni gimnastiki je novomeška telovadka Jasna Dokl osvojila prvo mesto in tako nadaljuje tradicijo starejših sestre Maje, ki je dvakrat postala državna prvakinja. Razen 13-letne Jasne sta lep uspeh dosegli tudi mladinki Kočevjarjeva in Kavškova. Več o državnem prvenstvu na športni strani.

družbenopolitično manifestacijo. Pričakujejo goste, med njimi bo nekaj tisoč borcev iz Slovenije in sosednje Hrvaške, iz vseh slovenskih mest. Tako na primer naj bi iz Ljubljane pripeljala v Črnomelj kar dva posebna vlaka, podobno iz Novega mesta.

Prireditev, s katero bodo počastili našete jubileje, se bo pričela že dan prej, ko bodo po belokranjskih gričih mladi prižgali kresove. 3. julija pa se bodo obiskovalcem predstavili pevci Tržaškega zbora, člani Slovenskega gledališča iz Trsta, folklorne skupine iz Črnomlja, Preloke, Semiča, Metlike.

Veliko ljudsko zborovanje bo lepa priložnost za ponovna

Rodila se je SOZD Emona

K njej priključena tudi Dolenjka in Posavje (Br.)

S samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev, ki so ga 15. junija svečano podpisali v Čateških Toplicah, se je rodila sestavljena organizacija združenega dela Emona, ki povezuje zdaj 42 kolektivov z okoli sedem tisoč delavci. Skupen letni družbeni produkt je deset milijard dinarjev.

V SOZD Emona so se združile delovne organizacije: Agro-Emona Ljubljana, Mesna industrija Zalog, Emona Commerce Ljubljana, Emona blagovni center Ljubljana, Emona-Merkur, Ilirija Ilirska Bistrica, Posavje Brežice, Dolenjka Novo mesto ter Emona hoteli, Emona globtur, Emona inženiring, Emona elektron-

ski center in Ribarstvo eksport Ljubljana.

S tem aktom so nakazali svojo bodočo usmeritev, svojo razvojno pot in odprtost za nadaljnje povezovanje navzven. S sporazumom uveljavljajo delavci Emone zakon o združenem delu, pri čemer jih do konca leta čakajo še izredno zahtevne naloge za vzpostavitev dohodkovnih odnosov. V sporazumu naštevajo, da bodo pospeševali predvsem kmetijstvo in živilsko industrijo, trgovino, turizem, gostinstvo in inženiring. Generalni direktor Franc Nebec je v Čateških Toplicah dejal, da zapušča delavski svet ob koncu svojega mandata dobro doto za nadaljnje delo sestavljene organizacije.

V naslednjem obdobju do 1980. leta bo Emona močno povečala prodajne zmogljivosti, med drugim tudi v Novem mestu, Brežicah in Trebnjem. Bodoča blagovnica v Novem mestu bo merila 6.000 kvadratnih metrov, v Brežicah 3600 in v Trebnjem 1600 kvadratnih metrov.

J. TEPPEY

snidenja partizanskih tovarišev in za prenašanje tradicije na mlado generacijo.

J. PEZELJ

VIKTOR KRENČIČ ZAGARJEV NAGRAJENEC

V ponedeljek zvečer je kolektiv sevniške osnovne šole ob prisotnosti predstavnikov družbenopolitičnega življenja občine pripravil priščno slovesnost v čast letošnjemu Zagarjevemu nagrajencu, glasbenemu učitelju Viktorju Krenčiču. Ravnatelj OS Savo Kladnik in predsednik odbora za podeljevanje Zagarjevih nagrad prof. Jože Bogovič je uvodoma spregovoril o liku ljudskega učitelja Staneta Zagarja.

Viktor Krenčič je bil borec Kozjanskega odreda. Po osvoboditvi je poučeval na podružniških šolah v občini, sedaj pa je že dolga leta dejaven v Sevnici. Že 32 let uspešno vodi moški gasilski pevski zbor in zbere na šoli. Na ponedeljkovi slovesnosti sta oba zbora z dirigenti iz vrst pevcev pridala skromnemu slavju tisto, kar je učitelju glasbenega pouka Krenčiču najljubše – našo slovensko pesem.

V petek, 17. junija, so bili v prostorih Kluba delegatov v Ljubljani podeljeni letošnji zlati znaki sindikatov Slovenije šestim sindikalnim organizacijam in petinpetdesetim sindikalnim delavcem. Za večletno vzorno in učinkovito delovanje pri uresničevanju interesov članstva je bila nagrajena z Dolenjskega osnovna organizacija sindikata Rudnika rjavega premoga Senovo, za

Zlati znaki ZSS

uresničevanje delavskih interesov in dolgoletno delo v sindikalni organizaciji ter za pomembne uspehe v njenem uveljavljanju in razvoju pa so med sindikalnimi delavci prejeli zlati znak: predsednik izvršnega sveta skupščine občine Brežice Stane Ilc, tajnik temeljne izobraževalne skupnosti v Črnomlju Vera Jukič, upokojenec iz Trebnjega Janez Oven, predsednik medobčinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije za Dolenjsko Marjan Pureber, svetovalka skupščine SRS Mara Rupena-Osolnik in rudar – kopač v Rudniku rjavega premoga na Senovem Štefan Štok.

ŽE DOLGO NE TAKE KOŠNJE! Skozi vse leto vrsta pregovorov napoveduje košnjo, vendar letos kmetom ni dosti maš, kaj glede tega prerokuje ta ali oni svetnik. Košnja je ugodna, da take že več let ne pomnijo. Vreme je ravno pravnje, da s sušenjem krme ni težav, in domov lahko vozijo, ne da bi se morali v strahu kar naprej ozirati v nebo. Tudi Jože Rus z družino (na sliki) iz Meniške vasi je nadvse zadovoljen s krmo. (Foto: R. Bačar)

V „Meki“ naive

Danes se začenja v Trebnjem: 10. jubilejni tabor

Devet let – deset taborov. Deseti – jubilejni – se začenja danes. Ta je do zdaj najpomembnejši, največji. Ob osemtridesetih Jugoslovanih sta tu še Brazilci in Alžirci. Trebnje je postalo v kulturnem svetu veliko ime. „Meka“ samorastnih slikarjev in kiparjev, s svojo galerijo in tradicionalnimi saloni prestolnica naive. Naive kot likovne smeri, ne kot gibanja. V to mestece ob magistralni cesti Ljubljana-Zagreb „držijo“ evropski in tudi že svetovni, ne samo slovenski ali jugoslovanski kažipoti. Priti v Trebnje, v njem razstavljati ali delati na taboru pomeni za marsikoga konec kulturne, ustvarjalne ilegale. A vsak, kadar je bil za krajši ali daljši čas izstopil na tej postaji umetnosti, je pripomogel, da je anonimnost Trebnjega, toliko let tavajočega po slovenskem in celo dolenskem kulturnem obrobju, popolnoma izginila.

Resnično ljubiteljski odnos do kulturnega dela je med bivalci trebanjske občine odjeknil tako, da so postala samorastniška in druga kulturna dogajanja tudi njihova zadeva in skrb. „S tem se je v Trebnjem, eni manj razvitih slovenskih občin, ponovno potrdilo, da kultura ni le privilegij bogatih, ampak ima svoj dom tudi v skromnem okolju,“ je zapisal Bogdan Osolnik, predsednik častnega odbora tabora.

Desetletnica je prav gotovo spričevalo, ki kaže na tenkočuten posluš organizatorjev za eno od potreb zdajšnjega trenutka v slovenskem kulturnem prostoru, je pa tudi izkaznica krepke ustvarjalnosti, ki je v zadnjem času omogočila poleg drugega razveseljiv razcvet slovenske naive. Kot pravi Zoran Kržišnik, predsednik umetniškega sveta tabora, se je v Trebnjem za slovensko kulturo dokončno razčistilo vprašanje samorastništva kot likovne smeri, posebnega ustvarjalnega sloga in na drugi strani amaterizma kot ljubiteljskega ukvarjanja z likovno umetnostjo ne glede na strokovno izurjenost in stopnjo izpovedne moči.

Pokrovitelj 10. tabora in 4. salona, ki ga bodo odprli 2. julija, je Stane Dolanc, sekretar IK predsedstva CK ZKJ. Tudi to kaže na pomen in ugled, ki si ga je Trebnje pridobilo z zavzetostjo za razvoj slovenskega in jugoslovanskega likovnega samorastništva.

I. ZORAN

VREME
V drugi polovici tedna bo deloma sončno s spremenljivo oblačnostjo, ob popoldnevih bodo še možne krajevne plohe. Temperature bodo v poprečju za ta čas.

tradicionalna zabavnoglasbena prireditev
ČATEŠKA NOČ
— za prijetno vzdušje so zadolženi: Saša Zalepugin, Jana Osojnik, Volodja Peer, Nada Knežević, Andres Valdez, Fantje treh dolin, New Swing kvartet s Črnimi vranami...
— vstopnina: 50 din
— pričetek z ognjematom ob 20. uri
sobota, 2. julij 1977
— zabavno-glasbeni program z nagradnimi igrami in plešom do zore

ZUNANJEPOLITIČNI PREGLED

Zdaj ko so si predstavniki evropske konference v Parizu privoščili pristo soboto in nedeljo, lahko tudi mi malo zamižimo. Vsak ponedeljek se začne z novim delovnim dnevom. Diplomacija tudi poleti ne počiva – banke pa počivajo.

V ponedeljek je prišel v Francijo predsednik Vrhovnega sovjeta Leonid Brežnjev. Carter bo prišel jeseni in v naših časnikih sem zasledil vest, da bo predsednik Tito poleti obiskal Kitajsko, nato pa še Sovjetsko zvezo. Ameriški podpredsednik Mondale je povabil Edvarda Kardelja v Ameriko. Avstrij-

nja niso rodila sadov – Etiopijci nadaljujejo svoj boj – Eritrejce podpira Sudan. Na sudanskem ozemlju je kakih 100.000 etiopskih kmetov.

ŠPANIJA – SREDINA

Zapisali smo – sredina. Lahko bi rekli tudi to, da je v Španiji zmagala demokracija. Stare stranke so popolnoma propadle, od frankizma ni ostalo nič, dobesedno nič. Tako mine „slava“ sveta. Danes grof celjski, jutri...

Uradni rezultati so taki: center je dobil oziroma bo imel v parlamentu 165 poslancev, socialisti 118, komunisti 20, desničarji 17 poslancev. Komunisti so dobili 9,4 odstotka glasov, toda sem smo šteli tudi 4 odstotke, ki jih je dobila katalonska komunistična partija. Uporabili smo bolj splošne pojme, da bi bila slika enostavnejša. Očitno je, da bo dosedanj predsednik vlade Adolfo Suarez postal novi mandatar vlade. Vendar so to samo prognoze. Suarez je dobil toliko zahvaljujoč več strankam, ki so na volitvah združile svoje moči. Sicer pa so kot stranka zmagali socialisti. Te vodi 35-letni Felipe Gonzales. Morda novi človek Španije. Vsekakor pa njegovo ime nekaj obeta.

Na čelu španske partije sta dva veterana španske državljanske vojne: 62-letni Carrillo in 82-letna Dolores Ibaruri-La Pasionaria. Zapisati moramo, da partija ni imela dovolj časa, da bi lahko organizirala svojo bazo – vse do pred nekaj meseci je bila dejansko ilegalna.

In tako je zdaj minila nekotnost, kaj bo po Francovi smrti. Nič – Španija živi svoje življenje naprej. Španci so dokazali, da so zrel narod. V Španiji danes malo govori o Francu, vsi bi najraje čim prej pozabili na vse, kar se je spominja na državljansko vojno.

Španija se zdaj zanima za evropsko gospodarsko skupnost. Iz izolacije v evropske tokove. V EGS sta prijavitelj svojo kandidaturu tudi dve drugi državi: Portugalska in Grčija.

MIRAN OGRIN

Brežnjev v Parizu

ski listi pišejo, da je obisk predviden za september. V tem trenutku pa se mudi naša parlamentarna delegacija v Varšavi. V kratkem bo prišel v Jugoslavijo predsednik libijske ljudske arabske republike Moamer el Gadafi. Toliko o obiskih pri nas. Vse to samo potrjuje, kako veliko vlogo ima naša država v svetu.

Mi se po tem kratkem sprehoju po svetu spet vračamo v Pariz, mesto, kjer se vedno bije srce Evrope. Prvič prihaja Brežnjev v novi funkciji – nedavno je postal predsednik Vrhovnega sovjeta.

O čem bodo razpravljali v Parizu? O evropskih vprašanjih prav gotovo, o Srednjem vzhodu zelo malo. Veliko več pa o Afriki, kjer opazuje Francija vse močnejši sovjetski prodor. Bivši predsednik Vrhovnega sovjeta Podgorni je bil spomlad v več afriških deželah. Brali smo različne ocene: obisk je bil uspešen, obisk ni dal nobenih posebnih rezultatov. Približno v istem času je bil v Etiopiji tudi kubanski voditelj Castro. Ta naj bi baje skušal pomiriti sprti stranki: Etiopijo in Somalijo. Zbližal pa naj bi baje tudi eritrejske ekstremiste in voditelje Etiopije. Njegova prizadeva-

ŠPANIJA JE VOLILA – Na dan volitev – 15. junija – je bilo v Španiji vse na nogah. Vsaka stranka je bila prepričana, da bo dobila več, kot je dejansko dosegla. Zmagali so centrumasi, ki jih vodi sedanji premier Adolfo Suarez. V parlamentu pa ima premalo glasov, da bi lahko sam sestavil vlado. Suarez pravi, da pri levici ne bo iskal pomoči. Mednarodne opazovalce je presenetila odlična afirmacija socialistov.

Zadružni računi še niso čisti

Še dosti slepomišenj in prevar glede samoupravne organiziranosti kmetov

Že v preteklosti so bili kmetje najbolj organizirani v manjših kmetijskih zadrugah, ki so jih člani lahko najbolj neposredno upravljali in bili spoznani z njihovim delom. Zdaj nadomeščajo male zadruge temeljne zadrugne organizacije (TZO) ... V bodoče ne bi smeli imeti le ene TZO ali TOK (temeljna organizacija kooperantov) za vso občino ali celo več občin, čeprav bi imeli v njej več zadružnih enot, podobno kot doslej. Zadružne enote so bile razen redkih izjem brez večjih privic.

Te trditve smo vzeli iz poročila predsednika Zadružne zveze Slovenije Andreja Petelina na letošnjem občnem zboru, ki je bil pred kratkim. Predlogi, naj bi zadruge tako približali kmetom, da bi bile res njihove, ne prihajajo torej le od kmetov, temveč tudi z najvišjega zadrugnega vrha. Zakaj je treba na to vedno znovič opozarjati? V nekaterih občinah se kmetje že več let potegujejo, da bi imeli več temeljnih organizacij, a jim nasprotniki to kar naprej preprečujejo. V mnogih občinah pa znajo kmete tako „poučevati“, da temeljnih zadružnih organizacij sploh ne marajo.

Tudi to je ocenil predsednik zadružne zveze, ko je opozoril, da je odločanje o organizacijskih oblikah neposredna samoupravna pravica združenih kmetov in delavcev, ki delajo v takih organizacijah. Vodilne

Zakaj ga niso izboljšali že doslej, če znajo in hočejo? Prevara je tudi trditve, da bi delitev na več temeljnih organizacij le zvečala stroške in hkrati s tem znižala odkupne cene.

Zakaj bi približevanje samoupravljanja kmetom moralo bolj zvečevati stroške kot uredničenje takih načel pri delavcih v industriji, trgovini, gostinstvu in drugod? Računovodski „strokovnjaki“ in pojasnjevalci teh stvari kmetom to sicer lahko prikažejo – ni pa nujno, da bi moralo biti tako. Saj za kmete ne morejo veljati drugačni družbenogospodarski zakoni, ki naj bi zvečali stroške temeljnih organizacij, kot za delavce.

Zakaj bi morali TZO naprtiti večjo administracijo ali delež v skupnih stroških, kot ga ima npr. TOZD mesarjev ali katere druge panoge? Če pa ji kdo hoče naprtiti, so to prav tisti, ki so proti več manjšim TZO, namesto da bi proučevali možnosti za zmanjšanje stroškov.

JOŽE PETEK

TELEGRAMI

CARDIFF – Nobenih volitev v Angliji, vsaj v tem trenutku ne. Tako je izjavil predsednik britanske vlade Callaghan. Vendar pa politični opazovalci ne izključujejo popolnoma možnosti, da bi vlada razpisala te volitve jeseni.

BONN – Se ena zamenjava, pod tem naslovom poročajo zahodnonemški listi o zamenjavi političnih zapornikov. Čile je izpustil na svobodo enega političnega zapornika – Jorgeja Montesa. DR Nemčija pa enajst. Montes je takoj nato odpotoval v ZR Nemčijo, od tam pa v vzhodni Berlin, kjer je dobil potni list. Jorge Montes je bil eden najbolj vidnih prvakov čilske partije.

BEOGRAD – V našem glavnem mestu se nadaljuje obširna razprava o varnosti in sodelovanju v Evropi. Dogovorili so se, da bo druga faza beograjske konference 3. oktobra in sicer bo na ravni pomočnikov zunanjih ministrov. Sedanji pogovori v Beogradu imajo pripravljani značaj. Sicer pa piše svetovni tisk zelo obširno o tej konferenci in to bo v nekem smislu tema vsega leta. Predstavniki raznih držav zelo podrobno preučujejo razne tekste.

BONN – Brazilija ne bo dobila nuklearne tehnologije. To je zdaj očitno. Bonn že popušča pred Ameriko. Zakaj? Ker ZR Nemčija sama nima nuklearnega materiala in je v tem pogledu navezana na Ameriko. Vendar pa ostanejo veljavne vse druge pogodbe, ki jih je ZR Nemčija sklenila z Brazilijo. Ali bo zdaj pustila tudi Francija pred Ameriko? Francija ima tak aranžma s Pakistanom.

BEOGRAD – V našem glavnem mestu je pristalo bolgarsko letalo, ki leti normalno na neki notranji bolgarski progji. Pilot, 22-letni Dimitrov Cankov, je prispil posadko letala, da je preusmerila letalo proti Beogradu. Prvotno pa je zahteval, naj letalo pristane v Muenchnu ali kakem drugem zahodnem mestu. Vendar letalo ni imelo s seboj toliko goriva, da bi lahko nadaljevalo let. Letalo samo so naše oblasti takoj usmerile nazaj v Sofijo. Ugrabitelj se nahaja v naših zaporih.

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Vse zahodne komunistične partije se danes otepajo pojma diktature proletariata. To jim je vsilila meščanska kapitalistična teorija, uspeła pa je zato, ker meščanskega pluralističnega sistema ne razlagajo kot diktature kapitala, čeprav o resničnosti tega ni nobene dvoma.

Diktaturo razreda zelo enostransko tolmačijo kot vojaške režime, hunto, eno partijsko oblast, totalitarizem.

Parlamentarizem pa je demokratični sistem, v katerem so delavci kot državljani tu-

nem delu so posamezniki in skupine začeli „tolmačiti“ po svoje, kot jim je ustrezalo.

Stališče iz zakona pa izraža povsem jasno zahtevo, da mora imeti vsaka tozdr svoj ziro račun, da bi delavci vedeli, kako naj razpolagajo s tistim, kar so zaslužili.

SPODBUJANJE

V okviru priprav na 8. kongres ZKS je France Šetinc, sekretar IKP CK ZKS govoril postojanskim komunistom o nekaterih vprašanjih odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi pri nas.

Pri tem je poudaril, da so stališča Zveze komunistov do teh vprašanj nesprenmenljiva ter temeljijo na načelu, da ni dopustno nikakršno razlikovanje ljudi na podlagi njihovega svetovnonazornega prepričanja. Odstopanje od takšne politike vodi v sektašenje, to pa nemalokrat spodbuja pojavnost klerikalističnih pojavov in obratno.

ROMI

Na komisiji za manjšinska in izseljenska vprašanja ter narodnosti in RK SZDL so spodbudili razpravo o položaju Romov, ki žive tudi v posameznih predelih slovenije.

Po ustavnih določilih veljajo za etnično skupino z vsemi pravicami, ki jim pripadajo, zato velja obravnavati njihovo problematiko enotno po vsej državi. Predvsem pa bo treba dosledneje skrbeti za vključevanje te etnične skupine v tok naših združenih dogajanj, začeniši s predškolskih in šolskih vzgojo, prek zaposlovanja itd.

MILAN MEDEN

Vodilna vloga dela

di enakopravni. Nič čudnega ni potlej, da je nastala ideološka zmeda. Zato moramo iti naprej in razčistiti vprašanje, kaj je to diktatura pri nas in povsem jasno dokazati, da je to vodilna vloga združenega dela, vodilna vloga vseh ustvarjalnih sredstev združenega dela, da je to samoupravna demokracija, točno tako, kot je v kapitalizmu to vodilna vloga kapitala.

To je med drugim poudaril za slovensko izdajo „Komunista“ Mitja Ribičič, predsednik RK SZDL Slovenije.

ZIRO RAČUNI

Na nedavni seji komisije skupščine SFRJ za spremljanje uresničevanja zakona o združenem delu je Roman Albreht dejal, da delavci v temeljni organizaciji ustvarjajo prek ziro računa temeljne organizacije celoten dohodek organizacije ter razpolagajo s sredstvi, ki jih upravljajo. Ta člen zakona o združe-

tedenski mozaik

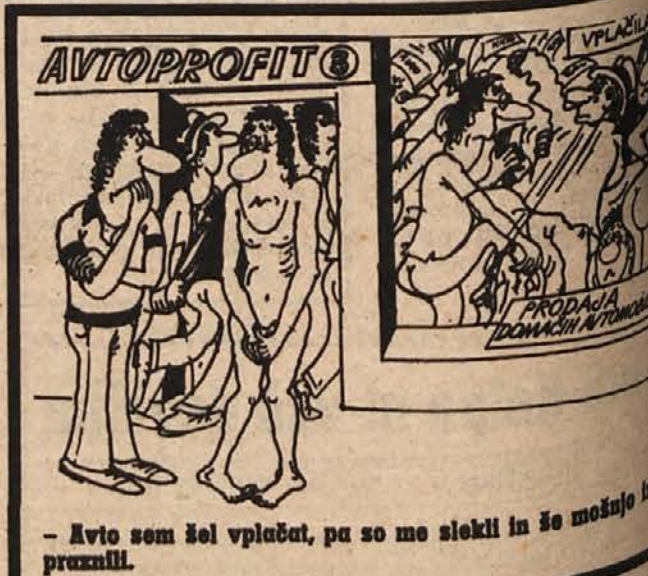
POGLED ZA NAŠE PERSPEKTIVE: Kaj se dogaja na Srednjem vzhodu? Zahodne agencije poročajo, da je Menahem Begir sestavil novo izraelsko vlado. V tej je pristal general Moshe Dajan, zunanji minister. Obrambni minister je general Ezer Weizman, medtem ko je postal general Sarona minister za poljedelstvo. Trej vsaj trije generali, verjetno pa še kdo.

BEGIN SI JE MOČ PRIZADEVAL, da bi došel v vlado Dajana in sicer zaradi ker velja le-ta med jastri za zmernege. Dajan menuje, da bi moral vrniti Izrael na ozemlja vsem trem sosednjim arabskim deželam: Egiptu, Siriji in Jordaniji. Begir mnenja, da bi vrniti le-ta zemlje le Siriji in Egiptu, se pravi puščavsko ozemlje.

O TEH IN DRUGIH ASPEKTIH veliko piše. Julija bo šel Begin v Ameriko, s tokrat bomo videli, kaj je s to izraelsko trdnostjo. Vse pa kaže, da bo ko reklamirana ženeralkonferenca ne bo letos, več pozneje. Izrael želi, kolikor more. Značje, da vse arabske države, pa za ustanovitev palestinske države, na pa si tega seveda ne upo povedati.

IN SEDAJ K DRUGIM ELEMENTOM. Kaj pomeni oziroma skriva uboj poenika sirskih raketnih generala Hamida Razvija. Le-ta je bil ubit pred hišo. Kaj zdaj? V tem nutku nimamo nobene nage. Zapišemo pa lahko raketne enote niso rane na libanonskih tleh.

SPLOH KROZILJE NE VESTI. Zahodne agencije poročajo, da so pripravili zaroto proti Huseinu, darju Jordanije. Jordanijavlada je to vest zanikala, širila pa jo je skupina, ki svoj vrh v Habasu, vodilne stranke, ki ne priznava njegoga kompromisa z elom.

SVEČANA ZAobljuba – V petek je bil za novi rod vojakov novomeške garnizije nadvse slovesen dan. Ob prisotnosti predstavnikov družbenopolitičnega življenja novomeške občine, številnih mladih in svojcev mladih vojakov so napravili svečano zaobljubo. (Foto: Janez Pavlin)

MLADI ZA NAJMLAJŠE – Mladi iz KS Majde Šilc v Novem mestu so v soboto organizirali delovno akcijo urejanja otroških igrišč in okolice blokov. Ob številni udeležbi mladih je akcija uspela in mladi zaslužijo vso pohvalo. (Foto: Janez Pavlin)

AKTIVNI LUTKARJI – Na OŠ. Mali Slatnik so v režiji mentorice lutkovnega krožka Vide Ščap pripravili lutkovno igrico Kurirček Andrejec. V petek in soboto so se predstavili domačemu mlademu občinstvu, prihodnji teden pa bodo gostovali na nekaterih novomeških šolah.

NA BRANIKU – Tudi učenci trebanjske šole, ki si je pred nedavnim nadela ime po heroju Slaku, so uspešno izvedli obrambni dan. Po vrnitvi v šoli niso mogli pogasiti niti žerje, ker je šola priključena na stranski „presihajoči“ vod. Še ena preizkušnja več, ki so jo dobro prestali. (Foto: Železnik)

IZVOZU OCENA ODLIČNO

Izvozniki iz novomeške občine so v prvem četrtletju letos prodali na tuje za 48,8 odst. več blaga kot v tem času lani. Od izkupička 21.935.000 ameriških dolarjev je šla na konvertibilno področje polovica. Po občinskih statističnih podatkih je k tako lepemu rezultatu največ pripomogla Industrija motornih vozil z več kot 9 milijoni dolarjev izvoza, sledijo pa tovarna Krka (4,7), Novoles (nekaj nad 3 milijone), Iskra Šentjernej (blizu 2 milijona) in Novoteks z 1,6 milijona USA dolarjev izvoza.

Dolenjski turistični menu

Lani je bilo pri nas za 5 odstotkov manj gostov kot leta 1975 in 7 odstotkov manj nočitev. Najbolj zaskrbljujoče za naše mesto v mednarodni turistični menjavi je postopno upadanje števila gostov iz Nemčije, ki je pred nekaj leti znašalo okoli 40 odstotkov vseh obiskovalcev iz drugih dežel. V prvih mesecih letošnjega leta je obisk tujih gostov padel v povprečju za 10 do 15 odstotkov. Dokončni rezultati in z njimi tudi poslovni uspeh našega turizma bodo znani seveda šele mnogo kasneje, že sedaj pa lahko ugotovimo, da je predsezona omajala nekatera pričakovanja.

domači gostje vedno bolj pridno nadomeščajo tuje. Sicer pa si, predvsem zaradi tega, kar in kolikor imamo, naši turistični delavci ne delajo skrbi zaradi nezasedenosti. Tudi napovedani osip iz tujine se jim najverjetneje ne bo poznal. To, kar imamo, ni težko zapolniti, pa čeravno s strokovnjaki, ki so jim hotelske sobe drugi dom in so za hotelirje gostje kot vsi drugi, pa še predsezona in posezone ne poznajo. Tako je hotel Turist v Brežicah, in kot so nam povedali, tudi nekaj bungalovov in motelskih zmožljivosti na Čatežu skoraj v celoti – na razpolago imajo samo tri „proste“ sobe – pogodbeno prodan že od leta 1975.

da si v Metliki ali Črnomlju spočije ude. Če smo si pred časom belili glave, kako čim dlje zadržati goste, se nam neplodna misel sedaj obrestuje, saj nam ni treba deliti skrbi mnogih, kako napolniti to, kar imajo na razpolago. I. VIZJAK

Sredi lestvice

Nismo najdražji, pa tudi ne najcenejši, pravijo številke Zavoda za statistiko SRS pri pregledu cen za mesec april. Pavšalna ocena, medtem ko posamezni podatki govore, da Novomeščani nekatera živila plačujemo precej drago, za zelenjavo pa marsikje odštejemo celo več, kot so cene na koprski tržnici, ta čas prav gotovo ene najdražjih v Sloveniji. Za primerjavo nekaj števil, ki kažejo, da je Novo mesto v sredini lestvice cen.

Koprčani plačujejo za kilogram špinače 15,97 din, Ljubljanci 15,72, medtem ko morajo novomeške gospodinje zanj odšteti kar 16,83 din. Podobno je tudi pri telečjem mesu s kostmi (Koper 49,60 din za kilo, Novo mesto 51,50). Nasprotno lahko zapišemo, da imamo Novomeščani najcenejši riž in mleko, pa tudi cena kilogramu črne moke tipa 600 je nižja kot v Ljubljani in Kopru, medtem ko za Maribor nimamo podatkov.

Za konec še nekaj drugih cen. Moške nogavice so v dolenjski metropoli skoraj za polovico cenejši kot v Kopru, tudi zidno opeko plačujemo Novomeščani najceneje. In še ena tolažba: vstopnice za kino so v Novem mestu za dinar ali dva cenejše kot v Kopru, Mariboru ali Ljubljani. Marsikomu se bo to zdelo ob kvaliteti predvajanih filmov povsem razumljivo.

SREČANJE RIBIČEV

V nedeljo, 12. junija, je bilo na Mirni pri Jelovcu tekmovanje ribiške družine Heroja Maroka iz Sevnice, posvečeno spominu dolgoletnega člana te družine, izrednega sodelavca in mentorja mladih Helmuta Kostanjška. Tekmovanja v lovu rib s plovcem se je udeležilo 60 mladincev in članov. Med člani je zmagal s 1.345 točkami Milan Štrgar.

Sejmišča

Novo mesto: ponudba slaba, cene nespremenjene, to so poglobitve značilnosti ponedeljkovega sejma. Naprodaj je bilo 286 pujskov in 34 nad tri mesece starih prašičev, prodanih pa skupno 221. Pujski so stali od 500 do 850 din, starejši prašiči pa od 860 do 1.050 din.

Brežice: na sobotnem sejmu so ponujali 425 pujskov in 12 starih prašičev, prodali pa skupno 302. Pujski so veljali 38, starejši prašiči pa 23 dinarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Travnik ni več pastorek

Travnik je stoletja redil njivo; dajal je krmo in prek nje gnoj, ki pa ga sam običajno ni bil deležen. Ob dvakratni košnji na leto težimo, in ob paši, ob povečanju števila košenj, h kateri zdaj obnese več. Ob intenzivni rabi travnatega sveta ne zadošča več marveč je fosfornimi in kalijevimi gnojili jeseni ali spomladi, gnojilo je potrebno (in donosno) tudi dognojevanje z dušičnimi gnojili pred začetkom rasti in po vsaki košnji.

Strokovnjaki priporočajo za travnik, ki ga trikrat kosimo, letnega odmerka 60 do 100 kilogramov čistega dušika na hektar. 20 – 50 za drugo in 15 do 30 za tretjo. Pri dvokosni rabi travnika ni treba gnojiti z dušikom, zelo pa je priporočeno to gnojenje v čredinskih pašnikih.

Močno gnojenje travnikov z dušikom, ki močno žene v rast pa ima tudi eno slabo plat: razmah nekaterih zelo nadležnih plevelov. Tako je škavje, ki zaradi svoje oksalne kisline, ki jo vsebuje, lahko nevarno škoduje zlasti kravam. Če je škodljivih rastlin malo, jih lahko zatremo s casoronom ali prefixom, če posipamo vsako rastlino posebej; če jih je že množica, škropimo s kater najboljši učinkovitom pripravkom asuloxom. Zal ta pripravka škoduje tudi deteljam. Uporabiti je treba – za en hektar travnika – 4 litre asuloxa na 500 do 600 litrov vode, in to takrat, ko je škavje že dovolj razvilo svoje liste.

Izdatno gnojenje nažene v rast tudi krebujico in veliki deteljni podleskom, ki s svojo strupenostjo poslabša kakovost materinega mleka, ki s škropljenjem s herbicidi. Podobno je z ječmenom in zmanjša mlečnost, ter s trdovratnim gabezom, proti kateremu so ponekod čisto brez moči. Gabez je mogoče zatreti s pripravkom banvel M in banvel P, če z njima škropimo plevel v prvem odkosu, ko požene nove poganjke. Podobno se lahko uporabimo orlove praproti, ki je tudi strupena, če jo živina uživa v celoti.

Inž. M. L.

ko so vikendi že vsi zasedeni. Hotel Kandija v Novem mestu si obeta letos milijardo 500 milijonov dinarjev (starih seveda) prometa, v Metropoli komaj čakajo na oktober, ko bo dograjen nov hotelski objekt, zdravilišči v Dolenjskih in Šmarjeških Toplicah sta v teh mesecih v glavnem zasedeni in brez rezervacij ni računati na oddih. Le kdor potuje prek Bele krajine, ima še možnost,

– Kadar se pripravlja k dežju, moram v bolniško...
– Z mano pa je narobe: Zbolim, kadar kaže, da bo sončeno!
no!
(MARJAN BREGAR)

ČZP

DOLENJSKI LIST

NOVO MESTO

Odbor za medsebojna razmerja pri ČZP DOLENJSKI LIST v Novem mestu razpisuje naslednji prosti delovni mesti:

- 1. MONTAŽERJA – ROČNEGA STAVCA
- 2. VHODNO STAVKO (STROJEPISKO) NA IBM STAVNEM STROJU

POGOJI:

pod 1: delavec s končano poklicno grafično šolo, pod 2: delavka s strojepisnim tečajem za IBM stroje ali strojepiska z zaključenim strojepisnim tečajem in enoletno prakso v poklicu. Za obe delovni mesti velja trimesečno poskusno delo. Ponudbe pošljite do 7. julija 1977 na naslov: ČZP Dolenjski list – odboru za MR, Novo mesto, p.p. 33 (Glavni trg 3).

ČZP DOLENJSKI LIST

razpisuje hkrati za šolsko leto 1977/78

DVE ŠTIPENDIJI

za šolanje na Šolskem centru tiska in papirja v Ljubljani za poklic

MONTAŽER – RETUŠER in MONTAŽER – KOPIST

POGOJI ZA SPREJEM: – kandidati ne smejo biti starejši od 18 let, imeti morajo uspešno dokončano osemletko, telesno in duševno morajo biti zdravi (vid, sluh, srce, pljuča). – Prosilci morajo predložiti: spričevalo o dokončani osemletki, izpolnjen obrazec št. 1,20 (kolkovan z 1,50 din) in zdravniško spričevalo.

Prijave sprejema ČZP Dolenjski list, Novo mesto, Glavni trg 3 (poštni predal 33) do 2. julija 1977.

PROSTA DELOVNA MESTA

Podjetje za ptt promet Ljubljana – TOZD PTT Ljubljana

sprejme na delo

VEČ DELAVCEV ZA PISMONOŠE

v Ljubljani in okolici.

Pogoji za sprejem:

- 1. dovršenih najmanj 6 razredov osnovne šole
- 2. doslužen vojaški rok.

Samsko stanovanje je zagotovljeno. Prošnje pošljite na naslov: TOZD PTT Ljubljana, kadrovska socialna služba, Ljubljana, Tržaška 68 a.

Preveč odmaknjeno

Posavske pripombe h gradnji energetskih objektov

Delegati sveta posavskih občin so minuli četrtek v Sevnici obravnavali gradivo o dolgoročni energetski bilanci Slovenije. Za Posavje je leto pomembno zlasti zaradi tega, ker raste tam eden naših največjih energetskih velikanih – jedrska elek. trama v Krškem.

Na seji sveta so ugotovili, da je gradnja drugih energetskih objektov v Posavju odrinjena proti koncu tega stoletja. Graditev savskih pretočnih elektrarn, na primer, bi prišla na vrsto šele v obdobju med 1995. in 1999. letom. Tudi daljinsko toplovodno omrežje bi bilo treba zgraditi prej, kot je načrtovano.

Zanimivo je, da gradivo, ki bo v javni razpravi še do konca junja, po letu 1990 ne računa več z rudnikom Senovo.

KONEC PROSTORSKE STISKE – Jože Mali, najstarejši delavec pri novomeškem Novogradu, reže otvoritveni trak. (Foto: J. Pavlin)

Razporoka posavskega urbanizma

Ali obeta dvojnost hitrejša, predvsem pa boljše rešitve za vso regijo?

Naj se še tako neljubo sliši, vendar je res, da je po nedavnem sklepu krške občinske skupščine, ki je prenesla poblastila za urbanistično načrtovanje od brežiškega Regiona na projektivno skupino gradbenega podjetja „Sava“ v Krškem, posavskemu sodelovanju zadan še en, v marsičem tudi nepotreben udarec.

Kočljivo vprašanje je minuli četrtek obravnaval svet posavskih občin, ki je zasedal v Sevnici. Že pred razpravo je bilo ja-

sno, da ne bo mogla spremeniti stvari. Po daljši razpravi je svet ugotovil, da Krščani niso izkoristili vseh možnosti, da bi soglasno uredili plazna vprašanja.

Nerazumljivo je, zakaj naj bi brežiški Region „padel na izpitu“ ravno v krški občini, če lahko po drugi strani dobro sodeluje z bolj oddaljeno Sevnico. Res je, da krška občina doživlja močan gospodarski razvoj, vendar kaže statistika izdanih gradbenih dovoljenj, da med posavskimi občinami vendarle ni tako velikih razlik v obsegu dela. Res pa je tudi, da manjka v Krškem marsikaj iz osnovne urbanistične dokumentacije in da je krška občina urbanistično zelo pomanjkljivo urejena.

Zelena knjiga o dolgoročnem razvoju Posavja govori o

TUDI V BODOČE DOBRO DELO

V ponedeljek so delegati medobčinskega sveta SZDL za Posavje na seji v Krškem ocenjevali delo sveta po izvolitvi leta 1975, sprejeli pa so tudi delovni program za vnaprej. Minulo delo so brez posebne razprave ocenili kot uspešno. Tudi novi program – z nekaterimi dopolnitvami šteje 17. nalog – postavlja pred ta regijski forum pomembna vprašanja. V glavnem ni delovnega področja, ki se ga svet v prihodnosti ne bo lotil. Zaenkrat program še ni časovno opredeljen. Na dlani je, da bo treba glavno pozornost posvetiti pripravi na volitve. Delegati so nekatera izhodišča programa še razširili. Ena od točk programa navaja tudi vprašanje obveščanja. Oporoznjeno je bilo, da posebno televizija posveča Posavju še vedno premalo prostora v svojem programu.

RUDNIK NAJBOLJŠI

Desetine gasilskih društev iz kočevske občine so pred kratkim tekmoval v gašenju z vodo in aparati za suho gašenje. 1. je bila desetina IGD Rudnik, 2. PGD Stara cerkev, 3. PGD Mahovnik, 4. PGD Kočevje itd. Prve tri ekipe so prejele pokale. Glede na rezultate v preteklih letih se je slabše uvrstilo PGD Kočevje, zelo pa se je poboljšalo PGD Mahovnik, ki je na prejšnjih tekmovanjih osvajalo v glavnem zadnja mesta.

GENERAL MED ŠOLARJI – Generalpolkovnik Jože Ožbolt je pred kratkim obiskal pionirje osnovne šole v Osilnici v kočevski občini. Pripovedoval jim je o dogodkih iz NOB in odgovarjal na njihova vprašanja. (Foto: Franciška Rugole)

Novi Novograd

Novi prostori na Cikavi

Sobotne slovesnosti, ki so jo namenili tudi praznovanju letošnjih jubilejev partije in Tita, so se udeležili številni družbenopolitični delavci novomeške občine in delavci podjetja. Slavnostni govornik je bil predsednik IS ObS Novo mesto Avgust Avbar.

Nova dvorana s 1000 m² površine je podjetje veljala nad 7 milijonov dinarjev. V njej bodo garaže, mehnična delavnica, skladišče gradbenega materiala, kleparsko-ključavničarska delavnica ter uprava TOZD gradbeništvo in stranski obrati.

Po kulturnem programu, v katerem so nastopili Sentjernejski oktet in recitatorja, so delavcem za desetletno in dvajsetletno delo podelili jubilejne nagrade, krvodajalcem iz podjetja pa priznanja za njihovo humano delo.

„Za“ že na zborih

Naenkrat za združitev v dve SOZD – Veliko obetov

74 delavcev KZ Trebnje bo 24. junija – dva dni kasneje pa tudi 1605 članov zadruga – dalo na referendumu svoj glas za združitev v kmetijsko-živilsko poslovno skupnost Dolenjske in za združitev v sestavljeno organizacijo Ljubljanskih mlekarov. Od članstva v kmetijsko-živilski skupnosti si obetajo gospodarnost, racionalnejše izkoriščanje strokovnih potencialov, usklajevanje dela in izkušnje pri pospeševanju zasebne in družbene kmetijske proizvodnje. Pomen povezave v sestavljeno organizacijo Ljubljanskih mlekarov pa vidijo zlasti v povečanju proizvodnje mleka in mesa ter prodaje na domačem in tujem trgu. Obe povezavi – delavci in člani – kooperantje KZ Trebnje so se na zborih v mesecu maju že odločili za povezavo in naj bi to na referendumu torej samo še potrdili – naj bi seveda porodili še vrsto drugih pridobitev tako za delavce KZ kot tudi kmetičane zadruga.

KDAJ POTROŠNIŠKI SVET?

O potrošniških svetih se veliko piše in še več govori, saj inspekcijski organi niso vsemu kos in je potrebno potrošniška zaščita tudi na ta način. Žužemberčani si s tem še nismo povsem na čistem. Zeleni odgovor na vprašanje: kdaj bo v suhokrajnski metropoli rešeno vprašanje potrošniškega sveta?

SLAVKO HOTKO

DO KOD V IMV IN KRKI?

V torek, 21. junija, je dva novomeška kolektiva obiskal Rman Albreht, član predsedstva CK ZKJ in se z vodilnimi in družbenopolitičnimi delavci pogovarjal o uresničevanju zakona o združenem delu. V IMV si je gost še na hitro ogledal proizvodnjo, nato pa v dveurnem pogovoru spoznal zdajšnje samoupravno organiziranost tovarne in prizadevanja, da bi novi zakon čimprej zaživel v praksi. Podoben razgovor je bil tudi v tovarni zdravil Krka, kjer pa so gostu postavili tudi več konkretnih vprašanj. Ob zaključku redakcije je obisk v Krki še trajal. Več o tem poročamo prihodnjič.

BRIGADIRSKI OBRAMBNI DAN

Brigadirji prve izmene MDA SUHA KRAJINA 75 so imeli v soboto, 11. junija, zelo dobro pripravljen in zelo uspešno izveden obrambni dan. Na njem je sodelovalo okoli 70 brigadirjev, ki so najprej poslušali predavanje načelnika UJV Novo mesto tovariša NIKA BRICLJA o družbeni samozaščiti ter predavanje upokojenega podpolkovnika JLA LJUBIŠE DJOROVIČA iz topografije. Zatem so imeli orientacijski pohod, metanje ročnih bomb in streljanje z zračno puško. Obrambni dan, na katerem so se brigadirji odlično izkazali, so zaključili s podelitvijo nagrad najboljšim trem skupinam in najboljšim trem posameznikom, zatem pa so imeli taborni ogenj in ples.

M. SENICA

V LETU DNI NOV MOST ČEZ KRKO

Prebivalci Krške vasi so minuli teden prisostvovali slovesnemu dogovoru, položitvi temeljnega kamna za novi most čez Krko. Kamen je vdal polkovnik Vinko Vukčič, predstavnik JLA. Most čez Krko bo dolg 150 metrov. Cestišče bo široko 7,5 metra, pločnik na vsaki strani pa 1,30 metra. Tudi ta objekt bo gradil Pionir – tozdr Krško. Denar zanj bodo prispevali JLA, republiška skupnost za ceste in občina Brežice. Dokončan bo prihodnje leto, do takrat pa bo cestna služba še vztrajno krpila stari most. Povezava obeh bregov Krke je na tem mestu izredno nujna, saj je promet na relaciji Brežice-Cerklje-Kostanjevica-Novomesto vsak dan večji.

Novi most bo velika pridobitev ne le za krajane, ampak za široko slovensko skupnost, bo pa tudi nov dokaz medsebojnega sodelovanja med armado in ljudstvom.

POZORNOST SZDL DELEGATSKIM ODNOSOM

Medobčinski svet SZDL Posavje se bo poslej še bolj kot doslej posvetil spremljanju delegatskega sistema in na dosežkih delegatskih izkušnjah gradnje priprave na volitve v prihodnjem letu. To delovno usmerjenost so člani sveta podprli, ko so na seji 20. junija v Krškem sprejemali delovni program. Več pozornosti bodo namenili tudi obveščanju občanov v žilji, da bi se izboljšala kakovost informacij. Tako kot doslej bo svet še nadalje spremljal gospodarska gibanja, predvsem stabilizacijska prizadevanja in uveljavljanje novih odnosov v kmetijstvu ter uresničevanje družbene samozaščite.

ISKRA-AVTOMATIKA, Ljubljana n.sub.o.
TOZD ELA
Novo mesto, n.sub.o.

Ponovno razpisuje prosta delovna mesta:

1. VODJA KADROVSKO-SPLOŠNEGA SEKTORJA
2. VODJA EKONOMSKO-RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA
3. VODJA SEKTORJA MATERIALNE PRAVE PROIZVODNJE
4. VODJA TEHNIČNO-PROIZVODNEGA SEKTORJA

Pogoji za zasedbo delovnih mest so:

- pod 1. višja izobrazba pravne, upravne ali organizacijsko-kadrovske smeri, 4 leta delovnih izkušenj na ustreznih delovnih mestih. Stanovanje zagotovljeno.
- pod 2. višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri, 4 oziroma 5 let ustreznih delovnih izkušenj. Stanovanje zagotovljeno.
- pod 3. višja izobrazba ekonomske ali organizacijske smeri, 4 leta ustreznih delovnih izkušenj.
- pod 4. visoka izobrazba strojne ali elektro smeri, 4 leta ustreznih delovnih izkušenj.

Kandidati morajo imeti organizacijske sposobnosti vodenja ter morajo biti moralno-politično neoporečni. Kandidati, ki želijo biti imenovani, morajo v 15 dneh po objavi poslati na naslov: ISKRA TOZD ELA Novo mesto, Ragskova c. 71 pisemne prijave s kratkim življenjepisom, opisom dosedanjega dela in družbenopolitične aktivnosti. Prijavam morajo priložiti dokazila o zahtevani izobrazbi, delovnih izkušnjah in nezakazovanju. O izbiri bo odločal delavski svet TOZD v 15 dneh po preteku roka za zbiranje prijav, v 8 dneh pa bomo o tem obvestili vse prijavljene kandidate.

LICITACIJA!

ŠOLSKI CENTER ZA GOSTINSTVO
NOVO MESTO, DRUŠTVENI TRG 1,

razpisuje
JAVNO LICITACIJO
za prodajo rabljene opreme:

1. osebni avto-kombi 750/KM 1973, v voznem stanju
2. več štedilnikov, električnih in plinskih
3. električni kotel
4. kotel na trdo gorivo
5. pult s predali
6. sesalec CLARKE, model TB-16

Licitacija bo na Glavnem trgu 30, 27. 6. 1977, in sicer za družbeni sektor od 8. do 10. ure ter za zasebnike od 10. ure dalje. Podrobnejše informacije dobite v računovodstvu na telefon št. 22-957.

JUTRANJKA, ŠOLA IN KS ENO

V soboto popoldne ob 17. uri bodo v Boštanju nadvse slovesno zaključili letošnje šolsko leto. Pred novo šolo in domom TVD Partizan bodo odkrili skulpturi znanih umetnikov Franceta Favčarja iz Cebrač in Zdenka Gregelca iz Karlovc. Popoldne ob 10. uri pa bodo v okviru tradicionalnega sodelovanja boštanske osnovne šole, KS Boštanj in Jutranjke v parku pred tovarno odkrili skulpturo, delo Dragice Belkovič iz Hlebina.

200 OTROK NA LETOVANJE

1. julija se bo odpeljalo na počitnice v Savudrijo 34 otrok iz Dobove, Kapel in Bizeljskega. Do 30. avgusta se bo zvrstilo na morju šest izmen. Brežiški šolarji bodo letovali v drugi izmeni, učenci z Velike Doline in Globokoga v tretji, Pišečani v četrti, Artičani in del Bizeljancev v peti, otroci iz Cerkelj in Bušeče vasi pa v zadnji, šesti izmeni. Stroški za desetdnevno bivanje v Savudriji so letos 750 dinarjev.

Nesprejemljivo

V novomeški občini čaka nezasedenih 62 stanovanj

Pred občani ni mogoče skriti, če v bloku več stanovanj ni zasedenih, in ni mogoče pomiriti govoric, če ljudje vidijo, da so stanovanja prazna dve leti, ob tem pa veliko družin čaka na dostojna bivališča. Taki primeri so tudi v Novem mestu, obelodanila pa jih je samoupravna stanovanjska skupnost, ki je začela vsak mesec pošiljati podatke o praznih stanovanjih izvršnemu svetu in družbenopolitičnim organizacijam.

Ugotovili so, da imamo v občini kar 62 praznih stanovanj, da so od tega 4 neprimerna za bivanje, da pa so ostala lepa in večina je še novih v blokkih. Osem praznih stanovanj čaka strokovnjake že od leta 1975, 14 je praznih od lani, preostala samevajoča stanovanja so bila zgrajena letos.

15. junija je o tem razpravljala pristojna komisija pri občinskem svetu Zveze sindikatov in dala v zapisnik, da je politično nesprejemljivo imeti dlje časa prazna stanovanja ob akutnem pomanjkanju stanovanj. Pri tem ne gre za noben napad na kadrovska stanovanja, saj se ve, da so nujna, posebno v nekaterih delovnih organizacijah, vendar pa neuspešno iskanje kadrov dve leti ni opravičljivo. Tega tudi zakonodaja ne dopušča.

Komisija je predlagala, naj vodstva občinskih družbenopolitičnih organizacij ocenijo ta pojav in ga z ustrežno politično akcijo v prihodnje onemogočijo.

R. BAČER

pisma in odmevi

NAŠ OBRAMBNI DAN

V soboto, 11. junija, smo imeli učenci OŠ Milka Šobar-Nataša obrambni dan.

Na poti proti Boričevemu, kjer smo imeli obrambni dan, so nas napadli avioni. V gozdu so bile na raznih krajih lepo urejeni tekmovalni prostori. Tekmovalci iz posameznih oddelkov niso imeli lahke naloge, saj so morali biti zelo spretni in iznajdljivi, da so lahko opravili naloge, ki so bile precej zahtevne. Metali so ročno bombo v cilj, spretno postavljali šotore, streljali z zračno puško, tekmovali v plezanju po vrvi in v koku v daljavo z mesta, pokazali so, kako se znajo orientirati, kako poznajo topografske znake, in kar precej so morali vedeti o prvi pomoči. Poleg tega so poslušali predavanja o bojnih strupih in eksplozivih. Tu so se veliko naučili. Zadnja točka našega obrambnega dneva je bilo gašenje požara. To točko so izvedli gasilci PGD Šmihel.

MED VAJO: „V primeru nepričakanega napada bi tudi mi znali braniti svojo domovino!“

Na koncu smo imeli tudi miting, kjer smo razglasili rezultate ter podelili posebno številko glasila Prvi tekmovalci v gozdu. Vsi smo bili zadovoljni, da je obrambni dan nemoteno potekal in si takih dni še želimo.

Obrambni dan je priprava za obrambo naše domovine. V primeru nepričakanega napada bi tudi mi znali braniti svojo domovino.

**VLADKA MERZEL, 7.a,
OŠ „Milke Šobar-Nataša“
Novo mesto**

Mladim za vzor

Poklic poštenega raznašalca je težak in odgovoren. Ne glede na dež, sneg ali vročino in blatna pota mora biti pošta, vesela ali žalostna vest, denar, pravočasno vročena naslovniku. Prav zato je težko dobiti mlade fante za ta poklic, še posebno tam, kjer so vasi razsejane daleč naokrog in težko dostopne.

No, Trebnjani smo imeli srečo. Naš poštar Darko Markovič — mlad fant, komaj 21 jih ima — je vreden in prijeten, in kar je še najbolj važno, nikoli ne zamaja. Vsako pismo prinese pravočasno, čeravno mora v dvajset oddaljenih vasi. Še po-

sebo ga starejši težko pričakuje, samo okoli prvega v mesecu, ko v torbi poleg pošte še pokojimo.

Toda on ne dela samo v službi. Potem, ko obrede z močjo pozna utrjenosti. Aktivno se vključuje v mladinskih organizacijah. Mnogim mladim bi bil vzor za vzor, saj ne pozna razpada med generacijami in njegovo vedno dobro besedo, šalo in njegovim odnosom mu je uspelo pred- kazati pri starejših vaščanih pri- kazen „Dolenjca“. Darko pravi, da je s službo zadovoljen in z mladimi tudi. Vsi mu želimo čim prej črni novic in mnogo sreče v poklicu.

**FANIKA MALIŠIČ
Grm 11, Trebnje**

TEKMOVANJE LOVSKIH PEVSKIH ZBOROV — V Ribnici se je v revialnem sporedu pomerilo 11 lovskih pevskih zborov, ki so s svojimi ubranimi glasovi in izboru zadovoljili vse prisotne. Med gosti sta bila tudi generalpodpolkovnik Jože Ožbolt, velik ljubitelj lova, in predsednik LZS Lojze Briški. Po končanem tekmovalnem zborov so se vsi pomerili še za mizo, obloženo z lovskimi posebnostmi. (Foto: M.Glavonjič)

Tri plati lova na razstavi

Lov v očeh lovca, fotografa in filatelista

Na razstavi trofej lovskih družin z območja Zveze lovskih družin Kočevje je bilo razstavljeno lepo številno trofej v zadnjem lovskem letu uplenjene divjadi. O tem bo gotovo strokovno poročal dopisnik iz lovskih vrst. Številni obiskovalci pa so ugotovili, da so lovci pametno izbrali kraj razstave in da so dobro sodelovali z ostalimi društvi. Mi pa naj omenimo, da so na razstavi sodelo-

vali tudi člani fotokluba Diana. Razstavili so lepe slike iz gozdov in slike divjadi v naravi. Torej so zalezovali divjad s kamero in ne puško. „Odstrel“ je bil lepa slika.

Kočevski filatelisti pa so v 4 vitrinah na 48 razstavnih listih prikazali obiskovalcem razne živali naših gozdov. Znamke so bile zbrane iz vseh evropskih držav in urejene po vrsti divjadi, kot jo predvideva zakon o lovu.

Tako je bil na razstavi podan pregled lova iz več gledišč: kot ga doživljajo lovec, fotograf in filatelista. Vse tri smeri so se dobro ujemale in spojile v zelo lepo razstavo.

ANDREJ ARKO

VELIKA LOKA: 70 LET GASILCEV

V nedeljo, 26. junija, bo v Veliki Loki gasilska slovesnost, na kateri bodo prizadveni gasilci slavili 70 obletnico svojega delovanja. Gasilsko društvo ima 103 člane in je po številu drugo v občini, že dlje časa pa jih na raznih tekmovaljih uspešno zastopata pionirska in članska desetica.

B.D.

GG BREŽICE SE NE STRINJA

V št. 23. našega lista z dne 16. junija 1977 ste na strani 10 objavili pod naslovom „Kaj komu mar“ netočno informacijo o uničevanju zemljišč z nenačrtanim odpiranjem gramoznic.

Dela, ki jih naša TOZD hortikultura, plantaže in gradnje izvaja v Vrbini, namreč ni odpiranje gramoznic, temveč melioracija neplodnih zemljišč. Taka je tudi ugotovitev komisije republiške sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Gozdarskega inštituta v Ljubljani. Zato vas prosimo, da v skladu z zakonom o tisku popravite omenjeno informacijo. Vašega dopisnika pa vabimo, da se o upravičenosti naše zahteve sam prepriča na sedežu naše TOZD v Brežicah, Sentenart 28 a.

Vodja TOZD HPG Brežice
Dipl. ing. **MARIJAN HLADNIK**

IZ DRAGATUŠA

OBRAMBNI DAN — Skoraj vsak dan se sproži alarmni zvonec v kateri izmed šol širom po Dolenjski. Oživitev vojne nevarnosti, seznanjanje z vojaško tehniko in tehniko vojskovanja, pripravljenost sanitete in drugih ekip prve pomoči — vse z namenom čvrstitev miru na svetu. 11. junija so organizirali svoj obrambni dan šolarji Dragatuša ob sodelovanju garnizije Bele krajine in organizacij KS z namenom, da bi kar najbolj utrdili elemente samozaščite in obrambe.

DELOVNA AKCIJA — Še mnogo je zapuščenih šolskih dvorišč in v klopih sedi še dosti učencev, ki jim starši ne morejo plačati poleg dragih knjig še tople malice v šoli, ki se je raztegnila že na cel dan. Zato bi bilo potrebno še marsikje posnemati člane kmetijskega krožka na OŠ Komandanta Staneta, ki sami pridelujejo zelenjavo za potrebe šolske kuhinje.

Člani delavske godbe „Svoboda“ ob igranju budnice za rudarski praznik.

PISATELJICA NA OBISKU

Ob podelitvi bralnih značk naš vedno obišče kateri od znanih in priljubljenih slovenskih pisateljev ali pesnikov. Letos je bila v naši sredini topla pozdravljena mladinska pisateljica Branka Jurca.

V kratkem sporedu sta navdušili učenci četrtega razreda z odlomki iz pisateljicine knjige Špelin dnevnik, nastopili pa so še učenci z deklamacijami in pesmicami. Med literarno uro smo prisluhnili prispevkom naših sošolcev in vsakega nagradili s ploskanjem. Najbolj zanimiv je bil pogovor s pisateljico, ki nam je razodela številne zanimivosti iz Špelininega dnevnika in svojega življenja.

Razšli smo se z objubo, da se kmalu zopet snidemo.

**BERTA BOKAL
OŠ Šmarjeta**

49 - letno delo rodi sadove

Na nedavnem tekmovalju pihalnih orkestror Slovenije, ki je bilo v Artičah, je prvo mesto v III. težavnostni kategoriji zasedla delavska godba „Svoboda“ s Senovega.

Natanko 49 let je preteklo, odkar so senovski rudarji privratarji prišli za instrumente in občanom pokazali, kaj znajo. Vsa ta leta je godba pridno delovala, celo med NOB, saj so vsi njeni člani odšli med partizane. Po vojni je sledila zamenjava generacije. Bila je uspešna. Igrali in sodelovali smo, kjer smo le mogli. In tako smo se letos odločili, da bomo sodelovali tudi na tekmovalju v Artičah. Pod vodstvom dirigenta in učitelja Janeza Cegljarja smo dolgo in prizadevno vadili in uspeh ni izostal. Z osvojitvijo prvega mesta v II. težavnostni kategoriji pa smo dobili tudi pravico do nastopa v Rogški Slatini, kjer se bomo v nedeljo pomerili z ostalimi področnimi zmagovalci.

Ob koncu izrekamo zahvalo prebivalcem Artiča za izredno gostoljubnost in vzorno organizacijo.

**IVO UMEK
Senovo**

Koncertni nastopi pevskih oktetov

Na sobotnem Srečanju oktetov 77 v Šentjerneju bo pelo 26 oktetov — Jutri koncerti po Dolenjski in Posavju

Na šentjernejskem hipodromu bo popjutrišnjem osrednja prireditve tradicionalnega Srečanja oktetov 77, ki je tokrat posvečeno partijskim in Titovim jubilejem. Š po tremi pesmimi se bodo predstavili: oktet „Jožica Flander“ iz Maribora, Goriški oktet, oktet bratov Pirnat, ženski nonet „Rog“ iz Kočevja in Koroški akademski oktet iz Ljubljane. Tomaž Tozon pa bo dirigiral več kot 200-članskemu zboru, sestavljenemu iz vseh 26 oktetov, kolikor se jih je letos prijavilo za srečanje.

Na letošnjem srečanju sodelujoči okteti bodo jutri zvečer sodelovali na koncertih v sedmih krajih na Dolenjskem in v Posavju: v Trebnjem, Sevnici, Šentjerneju, Škocjanu, na Prevolah, v Šmarjeških Toplicah in Novem mestu. Na Prevolah bo prireditve za brigadirje, v Novem mestu pa bo koncert v eni od proizvodnih dvoran IMV. Ta koncert, na katerem bo nastopilo pet slovenskih „lesarskih“ oktetov, bo za delavce IMV in ostalo občinstvo in ga bo v

celoti posnela tudi ljubljanska televizija.

Srečanje oktetov 77 prinaša tudi nekatere organizacijske spremembe. Tako je že iz programa razvidno, da bodo na šentjernejskem hipodromu posamično peeli le okteti, ki bodo zastopali slovenske pokrajine. Dogovor o tem so sprejeli predstavniki devetnajstih oktetov na posvetu pred meseci, ko so obravnavali tudi koncept nadaljnega delovanja in organizacije tradicionalnega srečanja pevskih osmercev. Srečanje oktetov se je namreč že dolgo pred tem preosnovalo v samostojno društvo s svojimi pravili in organi. Na seji decembra 1976 so reorganizirali odbor: za predsednika so izvolili Marjana Močivnika in za tajnika Romana Čelesnika ter sklenili, da bo poslednji sedež društva pri novo-meški kulturni skupnosti.

„Društvo je bilo potrebno osnovati zavoljo boljše povezave med okteti in boljše organiziranja samih srečanj,“ pravi Roman Čelesnik. „Član lahko postane vsak oktet, ki to želi. Seveda je v interesu društva, da ima članov kar največ, saj bo le tako možno do kraja izpolnjevati tudi poslanstvo, ki ga ima to pevsko srečanje. O organizacijski obliki, konceptu in drugem bomo temeljiteje razpravljali jeseni.“

OKTETI V IMV

V okviru srečanja oktetov 1977 bo v petek, 24. 6. 1977, ob 20. uri v novi proizvodni dvorani IMV, tovarne avtomobilov svečani koncert, na katerem bodo nastopili okteti lesne industrije Slovenije. Celotni koncert bo snemala RTV Ljubljana. Vhod v tovarno je zagotovljen s Karlovske in Trdinove ceste, kjer so na voljo tudi ustrezni parkirni prostori. Vabimo vas na koncert, hkrati pa si lahko ogledate tudi proizvodnjo tovarne avtomobilov.

PARTIZANSKI PLAKAT

Avla nove upravne stavbe novo-meške tovarne zdravil v Ločni je postala upoštevanja vredno likovno razstavišče. 16. junija so v njej odprli razstavo partizanskih plakatov iz kostanjeviškega fonda ter tako omogočili delavcem Krke in drugim obiskovalcem srečanje s časom, ko je bil plakat nepogrešljivo osvetovalno in mobilizacijsko sredstvo zavednih Slovencev v boju proti okupatorjem. Na otvoritvi razstave, ki bo odprta do 26. julija, je nekaj pesmi zapel mešani pevski zbor kulturnega društva Krke pod vodstvom Mira Kokola.

„SINE MUSICA NULA VITA“ — ali „Brez glasbe ni življenja“ je zapel zbor Krke na začetku petkovega koncerta. (Foto: J. Pavlin)

Koncert „Krkinih“ glasov

Na celovečernem koncertu podelili Gallusovi priznanji

„Dokler bomo imeli ljudi, kakršni so pevci Krke — trmasti optimisti, zaverovani v človeka in lepoto duha, ne bo manjkalo lepih prireditev,“ je na petkovega koncertu mešanega pevskega zbora KUD Krka povedal Boris Savnik, predsednik izvršnega odbora novomeške ZKO.

V resnici moremo reči, da se je v Domu JLA predstavil zbor,

ki je kljub svoji mladosti že zdavnaj stopil iz anonimnosti. Na koncertu je 36-članski zbor zapel pod taktirko Mira Kokola več umetnih, revolucionarnih in narodnih pesmi. Na zaključku so pevcema Jožetu Sajetu podelili za 30-letno nastopanje v zborih zlato in Fikretu Džeparju za 15-letno pevsko delo srebrno Gallusovo značko.

J. PAVLIN

Trebnje spet srce „naive“

Pod pokroviteljstvom Staneta Dolanca se začena danes jubilejni X. tabor jugoslovanskih likovnih samorastnikov s 40 udeleženci — 2. julija: otvoritev 4. salona

Danes se začena v Trebnjem 10. tabor likovnih samorastnikov. Na tem tradicionalnem in letos tudi jubilejnim delovnem srečanju slikarjev in kiparjev sodeluje 40 ustvarjalcev, do zdaj največ. Udeležencem iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin — lahko bi dejali, da gre za zvezni kulturni zbor v malem — sta pridružena Brazilec Ivonaldo Veloso de Melo in Alžirec Ali Guedouchi. Tabor in 4. salon, ki ga bodo odprli 2. julija v galeriji likovnih samorastnikov (na njem bo 63 umetnikov razstavljalo 101 delo), sta v pravem pomenu velika postaja umetnosti, s katere vodijo pota v jugoslovanski in čedalje bolj tudi v evropski likovni svet. Govor pokrovitelja obeh manifestacij jugoslovanske „naive“, sekre-

tarja izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Staneta Dolanca, je napovedan ob otvoritvi salona.

Ce zapišemo še besedo ali dve o umetnikih, ki se udeležujejo jubilejnega tabora, ne moremo mimo nekaterih imen, ki bi jih lahko imeli za jedro vseh dosedanjih taborov srečanj. Mednje prav gotovo sodi ljubljanski upokojenec Anton Plemlj, pravzaprav edini, ki ni zamudil niti enega tabora. Potem so tu ustvarjalci, ki so manjkali nekajkrat, denimo Jože in Konrad Peterlel pa Greta Pečnik in Viktor Magyar, v nekem smislu pobudnik in krstni boter tabora. Seveda bi mogli seznam povečati še za kakšno ime, predvsem ustvarjalce z zadnjih taborov srečanj ter kajpak umetnike iz drugih republik. Pristaviti velja še to, da je na jubilejnem 10. taboru tudi slovensko zastopstvo do zdaj najštevilnejše, trebanjske „barve“ v

kultura in izobraževanje

Mali tabor

osnovnošolskih talentov

Današnja otvoritvena slovesnost 10. jubilejnega tabora jugoslovanskih likovnih samorastnikov v trebanjskem domu kulture je namenjena tudi začetku prvega malega tabora, na katerem bo na temo „Človek in okolje“ ustvarjalo 32 osnovnošolskih likovnih talentov iz trebanjske občine in iz z njo pobratenih občin Obrenovac, Ilijaš in Velika Gorica.

Učenci iz osnovnih šol, udeleženci malega tabora, bodo ustvarjali dan ali dva, njihove izdelke bodo zatem za krajši čas razstavili v avli trebanjske osemletke, najboljšim ustvarjalcem pa podelili nagrade: zlati, srebrni in bronasti čopič. Od jeseni dalje bodo likovne stvaritve prvih udeležencev malega tabora na

Ivo Klinc: „Idea o malem taboru je stara več let.“

hodnikih in v razredih vseh osnovnih šol v trebanjski občini. Nekaj del s tega tabora bo objavljenih tudi v „zborniku“ šolskih glasil, ki ga bodo Trebnjanci izdali v novem šolskem letu.

„Udeleženci malega tabora bodo ustvarjali povsem samostojno, brez mentorjev. Prav v tem se taborstvo srečanje osnovnošolskih talentov razlikuje od do zdaj ustaljene oblike, ko so učenci ustvarjali v šoli pod vodstvom svojih likovnih pedagogov, ki so tudi odločali o tem, katero delo bo šlo na razstavo, prirejeno vsako leto na začetku tradicionalnih dnevov kulture in umetnosti v Trebnjem,“ pravi Ivo Klinc, likovni pedagog iz Trebnjega, ki je prevzel duhovno in organizacijsko vodstvo malega tabora.

KONCERT OB KONCU LETA

Glasbena šola Marjan Kozina iz Novega mesta prireja ob koncu šolskega leta glasbeni večer, ki bo v četrtek, 23. junija, ob 19.30 v Domu JLA. Nastopili bodo solisti, godalni ansambel, ansambel kitar, harmonikarski zbor in pihalni orkester šole.

Prvi delovni dan na taboru bo jutri, slikarji in kiparji pa se bodo razmestili v prostorih izobraževalnega centra. Urnik taborovskih dni predvideva še najrazličnejše kulturne in rekreacijske dodatke za umetnike in obiskovalce. Tako bo jutri zvečer pisatelj in kipar Tone Svetina ob nastopu pevskih oktetov in dolenjskih literatov vodil pomenek o kulturi, 28. junija bo beseda o kulturi in umetnosti Brazilije in Alžira; 1. julija bodo v avli trebanjske šole odprli slikarsko razstavo obeh tujcev letošnjega tabora — I. V. de Mela in A. Gueduchija, nakar bo v kulturnem domu nastopila folklorna skupina iz Obrenovca. Pri otvoritvi salona pa bodo nastopili še pevski zbori, pihalni orkester in folkloristi.

letovanja za mlade

PORTOROŽ NOVIGRAD POREČ
ROVINJ PULA MEDULIN
TROGIR SOLARIS KORČULA
BAŠKA VODA DUBROVNIK HVAR
KOTOR BUDVA ULČINJ

NA SREBRNIH KRILIH

POČITNICE 77

Borik pri Zadru je eno izmed počitniških središč zadarske riviere. V neposredni bližini je lepa in urejena plaža, primerna za plavalce in neplavalce. Tudi otroci bodo našli prijeten kotiček za igro in prve plavalne zamahe. V okoliskem borovju pa ne bo nikoli zmanjkalo sence.

Cene za enotedenski dopust se gibljejo med 1.400 in 2.300 din za odrasle, za otroke od dveh do 10 let pa med 1.200 do 1.900 din. Če pa se boste odločili za dvotedenski dopust, boste plačali 2.300 do 3.350 dinarjev za odrasle, za otroke od 2 do 10 let 2.000 do 2.700 din.

Prijave in informacije: Turistična agencija Aerodroma Ljubljana-Pula, Brnik, tel. (064) 22-347, in Mladinska turistična poslovalnica, Novo mesto, Glavni trg 7, tel. (068) 22-555

Letalo odleti z ljubljanskega letališča vsako nedeljo ob tri četrti na dvanaest proti Zadru. Ob nedeljah se tudi vrača ob 13. uri in 10 minut.

TOVARNA „NIKOLA TESLA“
BEOGRAD

NOVO NA TRŽIŠČU

AVTOMOBILSKI SPREJEMNIK AT 302 – PROGRAMATIK združuje dosežke sodobne elektronike.

Vgrajujemo ga lahko v vse vrste avtomobilov z 12-voltnim akumulatorjem. Preizkušen je v Zavodih „Crvena Zastava“ Kragujevac, kjer je dobil zelo dobro oceno.

Naravnava se ročno in avtomatično s spominom, kar zagotavlja varnejšo vožnjo. Izhodna jakost 6 W.

Zagotovljen servis v vseh krajih v Jugoslaviji. Proizvaja ga Elektronska industrija – tovarna „Nikola Tesla“ v Beogradu.

Vse informacije dobite v trgovinskem predstavništvu El-Ljubljana, Gregorčičeva 11, telefon: (061) 24-033. Kupite pa ga lahko v prodajalni El v Ljubljani, Gregorčičeva 13, telefon: (061) 24-988, in v vseh prodajalnah z akustičnimi aparati.

POROČILO

O ZREBANJU BLAGOVNO-DENARNE LOTERIJE ODBORA ZA POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE«, ki je bilo 14. junija 1977

Srečke, ki se končujejo na številko, so zadele:

0	7960 brivnik Iskra	104276 pony expres
	080590 pralni stroj	123976 televizor č. b.
1	3371 Girmi mešalec	148256 1.000 din
	9911 pony kolo	178996 pralni stroj
	019201 televizor č. b.	192386 1.000 din
	044501 1.000 din	77 100 din
	109021 1.000 din	010977 Zastava 101
	198931 hladilnik	042427 pony expres
2	392 200 din	137977 pralni stroj
	9132 likalnik	181747 1.000 din
	139552 1.000 din	188937 1.000 din
	186332 1.000 din	8
3	903 200 din	218 400 din
	028753 1.000 din	9398 likalnik
	123283 30.000 din	034318 hladilnik
	179473 20.000 din	044748 televizor č. b.
	195313 1.000 din	078538 1.000 din
4	6184 pony kolo	159988 10.000 din
	067604 1.000 din	166328 1.000 din
	163534 1.000 din	178768 FIAT 750
5	001805 televizor č. b.	9
	107735 1.000 din	229 300 din
6	045176 barvni televizor	000569 1.000 din
	010986 pony expres	016739 1.000 din
		045249 pralni stroj
		103219 hladilnik
		105139 1.000 din
		139089 hladilnik
		147839 pony expres
		163059 1.000 din
		195519 1.000 din

Dobitke izplačuje Odbor za pohod »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE« – Ljubljana, Komenskega št. 7/II, soba 61, na podlagi uradnega poročila o izidu zrebanja, vsak dan od 8. do 13. ure, v Ljubljani, dobitke do 100 din tudi ulični prodajalci. V pisarni izplačujejo dobitke vsak dan, razen sobote in nedelje.

Dobitniki zunaj Ljubljane lahko pošljejo srečke v priporočenem pismu na naslov odbora, ki bo takoj po prejemu poslal vsoto zadetka na vaš naslov.

Izplačilo dobitkov zastara v 60 dneh od dneva objave zrebanja, to je 14. avgusta 1977.

NOVO NA TRŽIŠČU

TOVARNA „NIKOLA TESLA“
BEOGRAD

SGP „SLOVENIJA CESTE“, n. sol.o
LJUBLJANA, TITOVA 38

VABI
k sodelovanju

BULDOZERISTE IN NAKLADALCE

Pogoji za sprejem:
poklic iz strojne stroke in izpit za upravljača težke gradbene mehanizacije ter najmanj enoletne delovne izkušnje v stroki.

Kandidatom nudimo: možnost reševanja stanovanjskega vprašanja in dopolnilnega in strokovnega izobraževanja. Na delo sprejmemo za določen ali nedoločen čas, pogoj je poskusno delo. Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru. Rok za vlaganje prijav je 15 dni po objavi v časopisu. Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema: kadrovsko-spolni sektor SGP „Slovenija ceste“, 61000 Ljubljana, Titova c. 38.

PROSTA DELOVNA MESTA

Tovarna celuloze in papirja „DJURO SALAJ“ Krško – TOZD CELULOZA – objavlja

več nekvalificiranih prostih delovnih mest.

Pogoji:

- starost do 35 let
- odslužen vojaški rok
- delo v treh izmenah
- 3-mesečno poskusno delo

Pismene prijave sprejema kadrovska služba podjetja 15 dni po objavi.

INTEREXPORT Ljubljana

PE „INEX“ Potovalna agencija

61000 Ljubljana, Titova 25

Telefon: (061) 312-995

VABIMO VAS NA LETALSKE IZLETE:

LONDON: odhod 25. in 29. junija

EGIPT: Spominski polet tankistov in borcev NOV, odhod 20. oktobra

ODLOČITE SE ZA UDOBNO LETOVANJE Z LETALSKIM PREVOZOM IN S POLNIMI PENZIONI:

SPLITSKA RIVIERA: Hotel Resnik, din 2.200
Kaštel Stari; zasebne sobe, din 1.800
Otok Čipovo, zasebne sobe, din 1.820

ZADARSKA RIVIERA: Kukljica, hotel, din 2350
odhodi: vsako nedeljo

GRČIJA: Anavissos na Atiki, od din 3.600 naprej,
odhodi vsak četrtek

SPANIJA: Costa Dorada, od din 3.050 naprej,
odhodi vsak četrtek

TUNIZIJA: Hammamet, od din 2.990 naprej,
odhodi vsak torek
Sousse, od din 3.350 naprej.

Prijavite se za velika potovanja: Mehika, Južna Amerika, ZDA in Kanada, Zanzibar, Madagaskar, otok Bali. Tudi letos prirejamo tečaje ANGLEŠČINE v Veliki Britaniji. Pripravili smo tudi program tečajev ŠPANSČINE v Madridu. Prijave in informacije:

INEX PA, LJUBLJANA, Titova 25, tel. (061) 312-995,
INEX PA, MARIBOR, Volkmerjev prehod 4, tel. (062) 24-571, 24-572

MLADINSKA TURISTIČNA POSLOVALNICA, NOVO MESTO, Glavni trg 7, tel. (068) 22-555, ter vse pooblaščenice agencije.

PO UGODNIH CENAH
IZVAJAMO VSA ZADARSKA IN FASADERSKA DELA.

Obrtna nabavno-prodajna zadruga – „RESA“, Krško, tel. 71-408

SPOŠTOVANI POTROŠNIKI!

Obiščite

RAZSTAVNO – PRODAJNI SALON POHIŠTVA

in druge stanovanjske opreme, ki ga v telovadnici Osnovne šole Trebnje prireja MERCATOR v sodelovanju z LESNINO. RAZSTAVA IN PRODAJA BO OD 25. junija DO 11. julija 1977 vsak dan od 10. do 18. ure.

Posebne ugodnosti: POTROŠNIŠKI KREDITI IN POPUSTI

VABI
Mercator

POTA IN STRAŽNICA

Dežurni poročajo

VOZA NI VEČ - Alojzu Mikliču iz Mačkova pri Veliki Loki je nedo v noči na 7. junij izpod kolesa odpejal vprežni voz, vreden 2.000 dinarjev.

ROGOVIL V ZDRAVSTVENEM DOMU - 14. junija popoldne so trebanjski miličniki odpejali iz zdravstvenega doma v Trebnjem Metoda Hudorovca iz Medvedjega sela. Ta je prišel v čakalnico, nadlegoval bolnike in oviral delo v ambulanti. Ker ga niso mogli pomiriti, so poklicali miličnike, ki so ga odpejali v prostor za iztreznitev.

IZPRED BLOKA IZGINIL - V noči na 17. junij je nekdo odpejal kolo z motorjem, lastnik Rajka Grmoviča iz Trebnja. Kolo je stalo pred stanovanjskim blokom. Lastnik je odkodovan za 2.500 dinarjev.

MED KOPANJEM OKRADEN - Boris Udovič iz Cegelnice, novomeški taksist, se je 18. junija kopal na Otočcu. Medtem ko se je hladil v vodi, je obleko pustil v nezaklenjenem avtu. Tat je to izkoristil in mu iz denarnice odnesel vso gotovino.

Le teden dni uživali svobodo

Tri pobegle zapornike iz KPD Dob so prijeli v ljubljanskem živalskem vrtu - V sedmih dneh prostosti je vlomilska trojka zagrešila novo serijo kaznivih dejanj

6. junija ob 6.25 zjutraj so od prestajanja kazni na Dobu pobegnili 21-letni Sniša Dikič iz Brežic, 21-letni Dušan Groznik in 20-letni Zlatko Hamburger, oba iz Ljubljane. Vsi so bili obsojeni na daljše zaporne kazni, Dikič pa je tokrat že četrtič ušel.

Po sledovih, ki so jih puščali za seboj, kaže, da so fantje najprej iskali oblačila in obutev. Očitno so se nekaj dni vrteli na dolenskem območju, ker so v lomili v zidnico Novomeščana Viktorja Kotnika pod Hmeljnikom in tam pustili copate, vzeli pa stare čevlje in škornje ter nekaj rabljenih oblačil. Za prvo silo so se oskrbeli, potem pa so v lovine nadaljevali.

Sumijo, da so v tednu dni prostosti zagrešili na območju UJV Novo mesto kakih 10, na ljubljanskem področju pa 15 kaznivih

PROSEVČEVI POTRJENA KAZEN

Vrhovno sodišče SRS je z neznatnimi spremembami potrdilo kazni, izrečeno pred okrožnim sodiščem v Novem mestu Tereziji Prosevi, 49-letni nekdanji računovodkinji Obrtno kovinarskega podjetja Dobova. Obsojena je bila za grabež 2.394.000 dinarjev. Kazen 15 let strogega zaporu in 8 let prenehanja opravljanja poklica, vezanega s samostojnim razpolaganjem z družbenim premoženjem, je torej potrjena.

POSTENI MLADENIČ

14. junija je 16-letni Bojan Košmrlj z Malega Slatnika 16 prinesel na postajo milice v Novem mestu denarnico s 5.950 dinarji in raznimi dokumenti, ki so se glasili na ime 68-letnega Nikole Kurtiča iz Adoševcev pri Šidu.

Bojan je denarnico našel v Mercatorjevem bifeju na Zagrebški cesti. Ko je najdeno pošteno oddal, je šel se našteti tisti bife, kjer pa je našel tudi lastnika. Obadva sta potem prišla na milico. Lastnik izgubljene denarnice Kurtovič je bil prijetno presenečen in je Bojanovo poštenost nagradil s 1.000 dinarji.

Denarja ni

Poslovanje po domače botrovalo poneverbi v Hmeljniku

Na okrožnem sodišču v Novem mestu se je morala zagovarjati Ruža Vukšinič, obtožena treh kaznivih dejanj poneverbe in uničenja uradnih listin.

Vukšiničeva je bila zaposlena kot fakturistka v TOZD Hmeljnik v Novem mestu in trdi, da si ni prilastila zaupanega denarja, pač pa tudi ne ve povedati, kje bi denar bil. Dejstvo je, da je januarja 1974 zmanjkalo 18.800 dinarjev, ko pa so čez nekaj dni začeli denar iskati, ga je prinesla, češ da ga je našla v drugi blagajni. Na skrbi je imela več blagajn, iz katerih je dajala denar enkrat v to, enkrat v drugo kaso, poslovanje po domače pa se je maščevalo.

Prav tako je 16. avgusta 1974 zmanjkalo 10.820 dinarjev. Obakrat je šlo za izkupiček od dnevne prodaje pjač. Tudi za ta denar trdi, da ga ni vzela zase, prav tako pa senatu ni vedela pojasniti, kje je tolikšna vsota, za katero je bila odgovorna. Obtožena je bila še prilastitve 70.380 dinarjev, vendar jo je sodišče oprostilo obtožbe tega kaznivega dejanja, ker zanj ni bilo dovolj trdnih dokazov.

Glade na to, da je bila obtožena zaradi prometne nesreče zdravstveno prizadeta, in zaradi drugih olajševalnih okoliščin ji je senat prisodil 1 leto in 6 mesecev zaporu, pogojno za 3 leta, vendar sodba še ni pravnomočna. Odkodovanemu podjetju mora Vukšiničeva povrniti nastalo škodo. Slišati je bilo, da se bo javni tožilec zoper omiljeno kazen pritožil.

Očitno je, da so Novomeščani radi vozili čez novi most le prve dni, da so si potešili radovednost, zdaj pa večina avtomobilistov spet rine skozi mesto. Kolone vozil so vnovič natrpale na ulicah ob prometnih konicah, medtem pa novi most požira le malo osebnega prometa.

Vdani tradiciji

Stara navada - železna srajca! Čuditi se je le, da se meščani tako oklepajo tradicije, čeravno se jim muči bodisi v službo ali domov, in da se stari navadi na ljubo pečejo v pločevini pol ure dlje, kot bi bilo potrebno.

Dva soseda sta pred dnevi izvedla poizkus: eden se je ob 14.30 iz Bršljina peljal v Zbaljo vas skozi mesto, drugi čez novi most, pa je bil drugi 22 minut prej doma. Že je pojedel kosilo in vzel v roke časopis, ko je prvi ves potan dajal razgreti avto v garažo...

UMRLA POD VOZOM

19. junija ob 18.10 se je med prevozom sena smrtno ponesrečila 76-letna Marija Jerman z Viniške ceste v Crmčljah. Jermanova je vodila konjsko vprego od Dobljčke gore proti Jelševniku, med vožnjo po klancu navzdol pa je padla pod zavrti voz. Zadnje kolo je potiskalo še dobrih 30 metrov, preden se je konj ustavil. Bila je tako hudo poškodovana, da je na kraju nesreče umrla.

Le teden dni uživali svobodo

Tri pobegle zapornike iz KPD Dob so prijeli v ljubljanskem živalskem vrtu - V sedmih dneh prostosti je vlomilska trojka zagrešila novo serijo kaznivih dejanj

6. junija ob 6.25 zjutraj so od prestajanja kazni na Dobu pobegnili 21-letni Sniša Dikič iz Brežic, 21-letni Dušan Groznik in 20-letni Zlatko Hamburger, oba iz Ljubljane. Vsi so bili obsojeni na daljše zaporne kazni, Dikič pa je tokrat že četrtič ušel.

Po sledovih, ki so jih puščali za seboj, kaže, da so fantje najprej iskali oblačila in obutev. Očitno so se nekaj dni vrteli na dolenskem območju, ker so v lomili v zidnico Novomeščana Viktorja Kotnika pod Hmeljnikom in tam pustili copate, vzeli pa stare čevlje in škornje ter nekaj rabljenih oblačil. Za prvo silo so se oskrbeli, potem pa so v lovine nadaljevali.

Sumijo, da so v tednu dni prostosti zagrešili na območju UJV Novo mesto kakih 10, na ljubljanskem področju pa 15 kaznivih

PROSEVČEVI POTRJENA KAZEN

Vrhovno sodišče SRS je z neznatnimi spremembami potrdilo kazni, izrečeno pred okrožnim sodiščem v Novem mestu Tereziji Prosevi, 49-letni nekdanji računovodkinji Obrtno kovinarskega podjetja Dobova. Obsojena je bila za grabež 2.394.000 dinarjev. Kazen 15 let strogega zaporu in 8 let prenehanja opravljanja poklica, vezanega s samostojnim razpolaganjem z družbenim premoženjem, je torej potrjena.

POSTENI MLADENIČ

14. junija je 16-letni Bojan Košmrlj z Malega Slatnika 16 prinesel na postajo milice v Novem mestu denarnico s 5.950 dinarji in raznimi dokumenti, ki so se glasili na ime 68-letnega Nikole Kurtiča iz Adoševcev pri Šidu.

Bojan je denarnico našel v Mercatorjevem bifeju na Zagrebški cesti. Ko je najdeno pošteno oddal, je šel se našteti tisti bife, kjer pa je našel tudi lastnika. Obadva sta potem prišla na milico. Lastnik izgubljene denarnice Kurtovič je bil prijetno presenečen in je Bojanovo poštenost nagradil s 1.000 dinarji.

USPELE IGRE - Novo mesto je minuli petek in soboto imelo v gosteh okoli 400 športnikov, ki so se udeležili 12. letnih športnih iger „vodarjev“ Slovenije. S kvalitetno prireditvijo so vodarji počastili Titove in partijske jubileje.

Inles peti, Sevnica izpadla

Končani boji v II. zvezni rokometni ligi - Novomeška rokometna vrsta ostane v 1. slovenski ligi

Na zaslužen počitek grede po „maratonski“ ligi tudi rokometarji v drugi zvezni ligi. V zadnjem kolu ni prišlo do večjih presenečenj, le da so Ribničani, nekoliko nepričakovano, po porazu Rovinja prišli za mesto više in tako dosegli lep uspeh. Sevniciani so izpadli in bodo igrali v slovenski rokometni ligi, prav tako tudi Novomeščani, ki vse do skupščine rokometne zveze Slovenije niso vedeli o svoji „tekmovalni“ usodi.

INLES - RUDAR 24:21 (12:11)

SEVNICA - ZAGREB 32:38 (18:13)

OBUTEV - NOVOLES 64:65 (33:30)

SEVNICA - LAO 22:26 (12:14)

DOLENJSKA - ILIRIJA 65:67 (25:33)

Novomeška kadetske lige so se Novomeščanke pomerile z vrstnicami Ilirije. V prvem polčasu so bile gostje precej boljše, v drugem delu pa so domače ljubljankinje dolgo „lovile“, jih deset minut pred koncem ujele in povedle. Minuto pred koncem so Novomeščanke še vodile, nakar so naredile nekaj hudih napak in gostje so deset sekund pred koncem poraz spremenile v tesno, a zaslužno zmago. Domače so izredno slabo izvajale proste mete, saj bi lahko dosegle kar petnajst zadetkov več. Izkazali sta se le Kuretova in Znidaršičeva.

Dolenjska: Džolevič, Strajnar, J. Hrovat, D. Hrovat, 5. Grivec, 1. Tomšič, 8. Galič, 17. Jankovič, Znidaršič, 23. Bilobrk, Kure 5 in Senica 6.

NOVOTEKS IN BORAC

Končan je spomladanski del tekmovalnega v borbenih igrah. Po prvem delu vodi v skupini A Novoteks, v B pa Borac. Skupina A: 1. Novoteks 10 točk, 2. Zvezničar 10, 3. Luknja 4 itd; skupina B: 1. Borac 8, 2. Gozdar 8, 3. Gorjanci 8 itd. D. BRATOZ

TURNIR ZA BREŽICE

Krški rokometni klub je z Zvezo telesnokulturnih organizacij pripravil rokometni turnir v počastitev občinskega praznika in 500-letnice mesta Krško. Udeležile so se ga ekipe iz Sevnice, Ljubljane, Brežic in Krškega. Na močnem in kakovostnem turnirju so nekoliko nepričakovano zmagali člani slovenske republiške lige, ki so premagali oba člana druge zvezne lige. Rezultati: Slovan-Celulozar 28:21, Slovan-Brežice 21:23, Brežice-Sevnica 19:13, Celulozar-Sevnica 15:18. Vrstni red: 1. Brežice, 2. Sevnica, 3. Slovan, 4. Celulozar. Najboljši strelac je bil Gorišek, najboljši vratar pa Jurkas.

„TJENTIŠTE 77“: KRKA DRUGA

Na letošnjih enajstih športnih igrah delavcev farmacevtske industrije Jugoslavije so nastopili športniki novomeške „Krke“ zelo uspešno. V odbojki so ženske osvojile drugo, moški četrto mesto, v rokometu sta bili obe Krkini vrsti prvi, nogometarji so bili šesti, igralke namiznega tenisa četrte, igralci tretji, v streljanju so bila dekleta druga, moški tretji, šahisti pa so bili drugi. V skupni uvrstitvi je bila „Krka“ z 235 točkami (prvi, Alkaloid, jih je zbral sedem več) druga.

Šport

LESKOVEC: ROKOMETNI TURNIR

26. junja bo leskoveški Partizan pod pokroviteljstvom krškega občinskega sindikalnega sveta pripravil 5. rokometni turnir v počastitev dneva samoupravljavcev. Posvečen bo jubilejem tovariša Tita, 500-letnici Krškega in 20-letnici društva Partizan. Nastopile bodo ekipe iz Novega mesta, Brežic, Sevnice, Radeč, Krmelja, Minerva in domači Partizan. L.S.

KRŠKO: 1. NOVO MESTO

V počastitev krškega občinskega praznika so pripravili tudi kegljaški turnir, na katerem so zmagali Novomeščani (913 kegljev). Za njim so se uvrstili Krško (856), Brežice (838) itd. N.G.

„LOKA 77“ GRADISU

Na kegljaškem turnirju za pokal „Loka 77“ je nastopilo 23 ekip iz Slovenije in Hrvaške. Brez konkurence so bili Gradisovi tekmovalci, na drugo mesto pa so se uvrstili domači tekmovalci.

Vrstni red: 1. Gradis 943, 2. Krka 872, 3. Duga Resa 849 itd.

NOV TURKOV USPEH

Na tradicionalni kolesarski dirki „Za nagrado veteranov“ so nastopili tudi novomeški kolesarji. V konkurenci članov je bil Božo Mijajlovič štirinajsti, pri starejših mladincih je Turk po odlični vožnji prišel na cilj prvi, Zrimšek deseti, pri mlajših mladincih pa je bil Vihar peti, Stih trinajsti in Papež dvaindvajseti.

MIJAJLOVIČ V REPUBLIŠKI EKIPI

Novomeški kolesar si je po lanskem in letošnjem uspehu zagotovil mesto med šestimi najboljšimi kolesarji v Sloveniji. Udeležil se bo največje dirke v državi „Po Jugoslaviji“, ki se bo pričela 26. junja in končala 3. julija. Božo bo nastopil v konkurenci najboljših evropskih kolesarjev, saj bodo nastopili predstavniki dvanajstih držav.

PELI Z NAJBOLJŠIM ČASOM DRUGA

Na konjeniški prireditvi v Komendi je nastopila tudi Peli, last Jožeta Antončiča iz Sentjerneja. Peli je tokrat vodil Vlado Kovač, dosegla pa je najboljši kilometrijski čas (1:25,3), kar je za kratko stezo v Komendi izvrstno. Rezultati v denarnem handicapu za 3 do 12-letne kasače na 1600 m: 1. tek: 2. Peli (Vlado Kovač) 1:26,0; 2. tek: 2. Peli 1:25,3.

VODI GORENC

V petem dolenskem jadranskem prvenstvu se je minuli teden spremenil samo vrstni red v I. kategoriji. Gorenc, 780 točk; 2. Klemenčič, 717; 3. Kastelic, 407 itd. Vrstni red v gen. uvrstitvi je ostal nespremenjen: 1. Kotnik, 1164; 2. Klemenčič, 717, 3. Gorenc, 648 itd.

Doklova državna prvakinja

Uspeh novomeških telovadk na 31. državnem prvenstvu

Minulo nedeljo je na 31. državnem prvenstvu v gimnastiki nastopilo kar 165 najboljših jugoslovanskih telovadec in telovadk, med njimi tudi najbolj obetavne Novomeščanke. Dolenjke so v Banjaluki odlično telovadile in dosegle lepe uspehe.

Vsekakor je najbolj razveselila komaj 13-letna Jasna Dokl. Navzlic spodsrljaju na bradlji je Novomeščanka osvojila prvo mesto in tako postala najmlajša članska državna prvakinja. Premagala je celo 21-letno Slavkovo Kundančino-Belič, zadnjo telovadico iz naše muenchenske telovadne vrste.

Novomeška vrsta je bila dobro zastopana tudi pri mladinkah, saj sta se za naslov najboljših potegovali Kavškova in Kočevarjeva. Dolenjкам tokrat ni šlo najbolje, kljub temu pa sta dosegli zelo lep uspeh, tretje in peto mesto.

Rezultati, mladinke (29 tekmovalk): 1. Kolar 35,40 (Ljubljana), 3. Kavšek 35,20, 5. Kočevar 35,00, 14. Požar (vse Novo mesto) 33,45 itd; članice: 1. Jasar, 36,50, 2. Kundačina (Zrenjanin) 36,40 itd.

Edvard Kardelj, član predsedstva SFRJ in ZKJ, bo pokrovitelj letošnjega 30. športnega prvenstva JLA, ki bo od 28. junja do 5. julija v Mariboru. Na sliki: tovariš Kardelj s poveljnikom ljubljanskega armadnega območja Francem Tavčarjem.

PO SVETU OKOLI

BREZ SMISLA ZA ŠALO – Nizozemka Berenda Udinka je spoznanje, da letalsko oseboj nima smisla za šalo, stalo tisoč dolarjev. Toliko je namreč moral odšteti za kazni, ker je vzel vrniti varnostne organe. Nizozemec je pri prevzemu prtljage zaprosil, naj z njegovim kovčkom ravnajo pazljivo, češ da je v njem bomba. Ko bo prihodnji obiskal ZDA, bo Berend Udink na letališču presneto tih.

OSVETLJENE KAMELE – V nekaterih deželah Srednjega vzhoda so tavajoče kamele povzročale vse preveč prometnih nezgod, zato so se odločili, da morajo gospodarji kamel svoje živali označiti s fosforescentnimi nalepkami.

NEKADILSKO MESTO – V sovjetskem mestu Soči želijo, da bi bili kadilci na mestni ulici tako redki kot sprehajalci v pižami. Da bi svoje želje uresničili, so prepovedali kajenje na vseh javnih prostorih: v vseh restavracijah, gledališčih, v vozilih javnega prometa, šolah, bolnišnicah in celo na odprtih prostorih, kjer se zbira na oddih veliko ljudi.

MAŠEVANJE – Kako zelo je Horace Whittell sovražil budilko, ki ga je redno in zvesto budila za v službo, je pokazal šele po 47 letih, ko so ga upokojili. Vzel je sovražno budilko in jo odnesel pod največjo prešo. Od budilke je ostala tanka ploščica.

ZAPRT KROG – Znanstvenik Ronald Peterson je napisal študijo, v kateri je med drugim namignil študentom, ki se uče s steklenico piva na mizi, naj pred izpitom potegnejo požitek ali dva. Na osnovi številnih raziskav je ugotovil, da se znanje, pridobljeno pod vplivom mamil, izvije iz pozabe le, ko mamilo ponovno deluje.

ŠOFERJEVI ČUVAJI – Bolj tragične so posledice, če pije šofer, saj mu alkohol ne poživi pozornosti in poveča spretnosti. Prav zato so v nekaterih lokalih v Kanadi postavili naprave, ki šoferja za nekaj drobnih povedo, koliko promilov alkohola je v krvi. Ta ukrep gostincev naj bi preprečil, da bi količino popitega alkohola ugotavljali policaji.

Zaton pornografije

Špekulacija s pornografskimi filmi se niti v Franciji, ki je bila nekdanj med najbolj razkričanimi zaradi razuzdanosti, ne izplača več. Tretjina filmov, ki so jih svoj čas v Parizu vrtili prvič, je bila pornografske narave, danes jih je še komaj ena šestina.

Doslej je špekulacija z njimi cvetela. Proizvajalci, založniki pornografskih filmov, so kmalu zavohali, da ti filmi stanejo manj, nesejo pa toliko več. Izvedenci pravijo, da je za snemanje pornografskega filma dovolj štiriinajst dni. Gotovo lep prihranek, če pomislimo, koliko stanejo filmske zvezde. Za snemanje pornografskega filma porabijo povprečno 300.000 – 600.000 francoskih frankov, medtem ko je vrtenje nekega pornografskega filma samo v Parizu vrglo 168.468 frankov; za Parizom pridejo na vrsto druga francoska mesta. Že v šestih tednih sta dva takšna filma („Polna usta“ in „Fantazije za pare“) vrgla v Parizu 623.071 frankov.

In vendar kažejo številke, kakor že omenjeno, pot navzdol. Obisk pornografskih filmov je v Franciji lanske leto zajel 5,87 odst. vseh obiskovalcev. Blagajne so zaznamovale dohodek 100 milijonov frankov, to je 5,75 odst. celotnih dohodkov od filmskih predstav. Največ gledalcev pornografskih filmov ima seveda Pariz, in sicer 45,8 odst.

Poročilo ženevskega lista iz Pariza pove še ob zaključku, da po tem postopnem usihanju konjunktura za pornografske filme v Franciji računa zdaj špekulacija na Italijo, ki je v tem pogledu še „mlada“... Z veliko napetostjo čakajo na film „Porchi con le ali“ (Prašiči s perutmi), ki ga pripravljajo po knjigi Angela Maria Doreja. To ne bo samo „porno“, temveč „politico-porno“! Poleg poudarjenega „seksizma“ se politika torej!

Vesoljski obisk na Kitajskem

Največji kos kamna, ki je priletel z neba – Eksplozija

Po skupih vesteh iz Kitajske je lani padel velik meteorit v provinci Pajen. Zda že vemo, da je padli meteorit največji nebesni kamen, kar so jih kdaj našli na Zemlji in da prekaša vse ostale tudi po širini območja, na katerem se je razpršil.

Lanskega 8. marca je dober milijon kitajskih delavcev in kmetov ob 15. uri zagledal veliko ognjeno kroglo, ki je s silno hitrostjo letela nad zemljo. Krogla je dajala od sebe predirljiv zvok, podoben hrupu supersoničnih letal, za njo pa se je vlekel dim in prah. 17 kilometrov nad mestom Kirin je krogla udarila ob tla. Po besedah očitidcev je nastala tako močna eksplozija, da je pobila vsa okenska stekla in odpirala vrata daleč naokoli. V trenutku eksplozije je krogla zasijala s svetlobo, močno kot sončna. Z mesta udara se je dvignil oblak v obliki gobe, ki je dosegla višino 50 metrov. Oblak je bil tako gost, da je vse za seboj popolnoma zakril.

Znanstvena skupina, ki so jo sestavljali raziskovalci kitajske akademije znanosti, je v enem mesecu zbrala okoli 1000 najbolj vernih pričevanj. Opravili so vse potrebne meritve in izračune, izrisali so skice, zemljevide in dokončali teste. Tako so ugotovili smer, hitrost, maso in ostale značilnosti meteorita.

Največji kos meteorita je padel v vas Kaoshan. Zaril se je

Kitajski strokovnjaki opazujejo luknjo, ki jo je naredil največji kos meteorita. Luknja ima v premeru dva metra.

6,5 metra globoko v zemljo. Ko so ga odkopali, so mu natehtali 700 kilogramov, torej za več kot kilogram več od doslej največjega meteorskega kamna, ki so ga našli v ZDA.

Vsega skupaj so zbrali več kot 100 kosov meteorita in skupni teži 2700 kilogramov. Izračunali so, da je meteorit imel ob vstopu v zemeljsko ozračje maso štirih ton. Ob tla pa je udaril s hitrostjo 500 metrov na sekundo.

Rešitev prejšnje križanke

V	P	A	D	S	K	O	R
A	R	L	E	S	A	K	I
R	E	A	I	R	M	O	S
V	I	D	A	R	J	E	V
A	E	M	O	R	I	A	L
E	T	E	N	I	K	K	O
P	R	E	S	E	T	N	I
O	T	O	N	E	T	A	N
L	I	L	I	C	A	B	E
E	N	I	C	A	E	K	S
T	A	T	A	R	S	T	R

Gledanje televizije je aktivno lenarjenje.

H. VENSKE

Imeti svoj jezik pomeni imeti svoje bistvo.

J. POGAČNIK

Plemenitost človeka je misel.

A. FRANCE

DL	GERM. OREL	100	TEŽAVA	ANTON KUHELJ	DL	OBRI	ZVSEKR. ZA ZUN. ZADEVE	SKANDIN. BOG	POSREDOV.
GRALKA NIELSEN					BOG LUBEZNI				
OČKA					Z.IME				
DEL KO-DEVSKEGA VISAVJA				VRH V. JIL. AL PAH. GRMIT. CARONICA					
ODPRINA	TIBET. GOVEDO	ELINASTA PISCAL	ENIGMAT						KAZALEC NA SONČNI UR
DL	DRUSČINA	NEKAVSKI (SLAP)VI	FR REKA						SESTI MESTO
MASKA									
TRAVNIK OB VODI		SVETOPIS. OSEBA	JAP. TRSMARCK						
PEVEC DARIAN		X							
TRDO-NEBNIK		ANA FRANK							
PESNIŠKA FIGURA									

Njegovo veličanstvo gospod krompir

Inki so s krompirjem zdravili bolezn, Francozi pa so ga obsodili, da povzroča sifilis; v resnici pa je tako vsestranski sadež, da bi človek lahko živel zgolj ob hrani iz krompirja in mleka

Spričo pestrosti in kakovosti sodobne prehrane kaj radi pogledamo postrani na krompir, a vendar je ta gomolj po krivici zapostavljen in premalo poznan. Poleg vsega se krompirja drži še cel kup neutemeljenih sumničenj, med katerimi ni na zadnjem mestu ta, da je krompir krivec za vse tiste odvečne centimetre okoli trebuhov dobrodoječih in malo se gibajočih sodobnikov, ki bi radi združili basanje s hrano z vitko postavto. In ker krivec mora biti, kaj radi pokažejo na nič krivi krompir. Res neupravičeno obtoženi krompir, ki je poleg tega stanovit pridelek dolenske zemlje, zasluži, da o njem povemo pravičnejšo in predvsem resničnejšo zgodbo.

Za začetek napišimo, kar takoj, da bi morali pojesti skoraj 6 kilogramov krompirja, da bi pridobili pol kilograma telesne teže. Krompirjev gomolj namreč nima prav nič več kalorij kot jabolko njegove velikosti, le da se ga ne drži toliko nezasuženega sijaja ter slave.

Ministrstvo za poljedelstvo Združenih držav Amerike je v neki svoji študiji poročalo, da bi človek samo z uživanjem krompirja dobil vsa potrebna količina vitamina B 2, za polovico več železa in kar štirikrat več, kot je potrebno, vitamina B 1 in B 3. Še izdatnejši je krompir z vitaminom C, saj ga daje več, kot bi ga telo potrebovalo.

NEKOČ SO MU REKLI „PAPA“

Vseh teh odličnih krompirjevih lastnosti niso poznali Indijanci, ki so 200 let prej, preden smo začeli naše štetje, že sadili in gojili svoj „papa“, kakor so marljivi Inki

imenovali krompirjeve gomolje svojih visoko ležečih polj v Peruju.

K žalostnemu zgodovinskemu dejstvu, da je bela rasa s španskimi konkvistadorji popolnoma uničila cvetočo inkovsko civilizacijo, je treba pripisati, da se je ljudstvo Inka Indijancev za uničenje oddolžilo s krompirjem. Ves svet ga je prejel od njih, od poljedelcev bronastih obrazov, ki so tako pokazali, da so preživeli krvavi pohlep španskih pustolovcev in osvajalcev ter da so človeštvu kljub porazu dali več kot bradati pogoltniši s križem in mečem v roki.

Evropejci so prvi krompir zagledali leta 1537 v andski vasi Sorocota. Imenovali so ga turma de tierra in zapisali, da je „dobrega okusa ter primerne vonja celo za Spance“. Takrat se jim seveda še sanjalo ni, da bo ta rastlina šla na osvajalni pohod po vsem svetu.

Prav tako niso poznali vse kuharske umetnosti, s katero so znali Inki pripravljati krompir. Kasnejša odkritja so pokazala, da so poznali poseben način priprave

krompirja; gomolje so znali tako „obdelati“, da jih je bilo mogoče shraniti za dolga obdobja. Krompir so znosili več kot 3000 metrov visoko v Ande, kjer je ponoči zamrznil, podnevi pa so ga sušili na vročem soncu. Tako so dobili dehidriran krompir, ki je bil sicer trd kot kamen, a lahak za prenašanje ter zelo uporaben, ko so ga zmleli in zmešali z vodo.

Razen za jed so Inki uporabljali čudoviti gomolj tudi kot zdravilo. Rezine krompirja so polagali na zlomljene ude, z njim oblagali vročne glave, zdravili revmatizem in prehlad.

SAMEGA ZLODEJA SADEŽ

V Evropi so ga pred 400 leti sprejeli s sumničenjem. Ker krompirja nikjer ne omenja sveto pismo, so ga mnogi smatrali za neuporabnega v človeški prehrani. Ker je poleg tega krompir brez semena in se ne seje, so ga „poznalci“ proglasili za zlodejevo delo. Francoski strokovnjaki so razglasili, da krompir uničuje zemljo, v katero ga sadijo, zdravniki pa so pristavili, da je krivec za celo vrsto bolezni, med katere niso pozabili všteti sifilis. Tisti, ki so v novem gomolju iskali večni napoj lju-bezni, pa so ga proglasili za izredno močan afrodisiak.

Tudi pri nas so kmetje sprva sprejeli krompir kot nepotrebno zlo. Prve njive, posajene s krompirjem, so posebni čuvaji morali varovati pred svetim ogorčenjem ostalih.

Dandanašnji o krompirju ni več govori kot o hudičevem delu. Vse bolj se uveljavlja kot pogrešljiv del prehrane nekaj deset let. Dosedanjim nekaj deset različnim vrstam krompirja se bo kmalu pridružila posebna vrsta krompirja, katero pripravljajo znanstveniki iz 23 dežel. V Peruu domovini krompirja, deluje mednarodni center za krompir, v katerem poskušajo vzgojiti vrsto te rastline, ki bi rasla hitreje v vlažnem tropskem podnebju. Če v vlažnem tropskem podnebju, ki prevladuje pod zemeljskim ravnikom, dobili izredno dragoceno živilo.

Novi krompir bo resnično globoko zarezal v brazde razvijajočega se kmetijstva teh revnih dežel. Za njegovo pridelovanje bodo potrebni pesticidi in predelovalni obrati. Ko bodo povsem razvili, bo odporna na vsem bole znim in primerna za rast v tako imenovanem lačnem pasu.

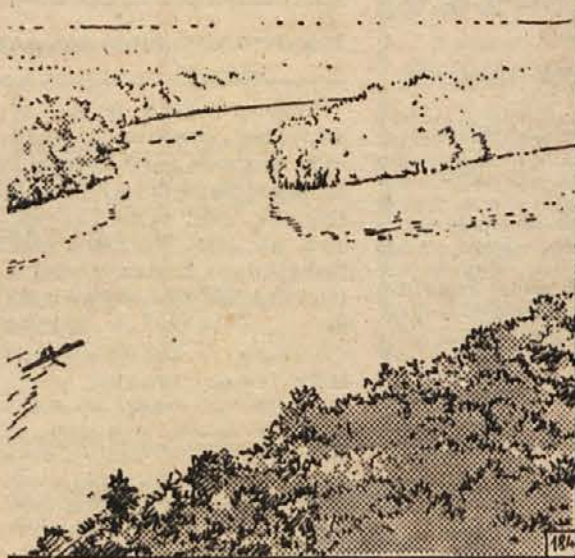
Ce na hitro pomislimo, kaj je pravzaprav krompir in kaj bo potem moramo uvideti, da zaslužimo namesto preziranja hvalo; njemu na čast bi morali zapeti kar hvalenico!

Odprta nedra zemlje čakajo na gomolje, ki so k nam prišli iz daljnih andskih polj.

Miki Muster
Janez Trnovc

ZA OČETOM

184

Naslednjega dne sta priplula do kraja, kjer se je struga vedno bolj naraščajoče reke razcepila v dva rokava. Bila sta prepričana, da ju deli otok, zato se jima je zdela poč vseeno, po katerem rokavu odplavata dalje. Odločila sta se za desnega. Voda je bila tam spet tako mirna in tako globoka, da si z drogom nista mogla pomagati. Spravila sta čoln k desnemu bregu in se izkrcala.

185

Sklenila sta napraviti si dve vesli. Blizu brega sta našla prikladno drevo, ga posekala in presekala na primerno dolžino, nato pa še preklala. Les je bil trd in morala sta se močno truditi, da sta po dolgotrajnem obtesavanju napravila vesli, ki sta bili vsaj za silo uporabni in podobni takim, kakršne uporabljajo Indijanci. Na bregu sta tudi zakurila in skuhalo kosilo.

186

Hudo utrujena sta po kosilu legla v senco mogočnega palisandra in znova zadremala, zavita pred komarji in drugim mrčesom v šotorsko plahto. Kuni, ki se je bil že med njunim delom nadremuckal, ni več čutil potrebe, da bi se jima pridružil. Povohal je v pragozdno goščavo, pomahal z repom in se odpravil na raziskovanje kdo ve česa. Ovohavajoč tla je lezel v goščavo.

KDO JE BILA BOLNICARKA MIMICA

31. julija letos bo preteklo 35 let, odkar se je dogodila tragedija v eni izmed prvih partizanskih bolnic na Slovenskem: zaradi izdaje se je 16 ranjenih partizanov z bolničarko na čelu odločilo, da gredo rajši v smrt, kot da bi se dali ujeti italijanskim fašistom.

Ta partizanska bolnica je bila pri Ogencah, v bližini Loškega potoka. Kraj zanjo sta izbrala dr. Aleksander Gala-Peter, partizanski zdravnik, in Metod Rus, študent medicine, doma iz bližnje vasi Hriba. Gozd Ogence je dovolj oddaljen od naselij, v bližini pa je kraška jama, v katero bi skrili ranjene partizane, če bi sovražnik bolnico ogrozil.

V bolnici so se ranjenci kar dobro počutili. Zanje je skrbel dr. Peter, predvsem pa bolničarka Mimica. Pod tem imenom so jo poznali, saj ni nikoli povedala, od kod je niti kako se piše.

Ko se je proti koncu julija 1942 bližala italijanska ofenziva (imenovana „roška“), se je število ranjenih partizanov hitro večalo. Premoč Italijanov je bila velika, saj jih je bilo kot listja in trave. Med pohodom so preiskali vse koticke in partizanom ni kazalo drugega, ko da se umaknejo globoko v roške gozdove. Zato so se v bolnici odločili, da prenesejo težke ranjence v jamo, kjer naj bi bili toliko časa, da bi ofenziva minila. Lažje ranjence so obvezali in jih poslali v enote. Med težkimi ranjenci je bil tudi Ernest Senčar iz Ljubljane, ki so ga bili partizani rešili pri Verdu iz transporta, ki je bil namenjen v internacijo. Hlinil je težko revmo, pa so tudi njega prenesli v jamo. Skrb za ranjence je prevzela Mimica. Vhod v jamo so zamaskirali in so bili prepričani, da jih ne bo odkrilo še tako izurjeno sovražnikovo oko.

Že naslednji dan pa je omenjeni Senčar, ki je bil sam gibljiv med ranjenci, prosil bolničarko, naj ga spusti na prosto, češ da bo tam opravil veliko potrebo. Mimica mu ni dovolila. Ker pa je kar naprej moledoval, je nazadnje le pristala. Šla je za njim, da bi nanj pazila. Toda Ernest se je izgubil med drevjem in pobegnil. Odšel je v Loški potok, kjer se je vdal – naslednji dan (31. 7. 1942) pa je pripeljal s seboj četo italijanskih vojakov...

Po Ernestovem pobegu se je začelo za ranjence še hujše trpljenje; ves dan in celo noč so prebdeli in čakali, kdaj se bodo pojavili Italijani. Ležali so negibni in zrlji v temo pred seboj. Vedeli so, da če pridejo fašisti, jih bodo poklali, morda celo mučili. Pa so se dogovorili, če bodo izdani, da Mimica postreli vse, nato pa še sebe... Zdaj se je slútnja uresničila: nad seboj so zaslišali izdajalčev glas, ki jih je vabil k vdaji, in italijansko govorico. Mimica se je na hitro še posvetovala z vsemi, ali naj dogovor izpolni ali ne. Ranjenci so enoglasno pritrdili. In je ustrelila... Roke so se ji tresle, saj je streljala na svoje varovance, in je v temi nekajkrat zgrešila. Z zadnjim nabojem pa je končala svoje življenje.

Ta tragični dogodek je v zgodovini partizanskega bojevanja gotovo izjemen. Opisal ga je dr. Gala-Peter v svoji knjigi „Partizanski zdravnik“, ki je izšla pri Partizanski knjigi 1972. leta.

Kdo je bila partizanska bolničarka Mimica, ni vedel nihče. Tudi njenega okostja ni bilo nikjer. Pred nedavnim pa si je dr. Gala v spremstvu nekaterih tovarišev ponovno ogledal partizansko bolnico pri Ogencah. Spustili so se v jamo in ugotovili, da se jama nadaljuje. Začudili so se, ko so tam našli dve okostji. Odnesti so ju na šodnomedicinski inštitut v Ljubljano, kjer so ugotovili, da je eno izmed okostij žensko.

Ko je nato časopis ITD objavil vest o najdenem okostju bolničarke Mimice, se je na prigovarjanje Marije Škrljeve iz Kozarij oglašil pri dr. Galu tovariš Gabrijel Čepon. Pokazal mu je štiri fotografije svoje sestre Marije Čepon, na katerih je dr. Gala spoznal partizansko bolničarko Mimico...

Tako smo po 35 letih končno zvedeli, da je junaška bolničarka Mimica – Marija Čepon, doma iz Brezja pri Horjulu, občina Ljubljana-Vič. Dogodek o tem odkritju je močno odjeknil med ljudmi v Loškem potoku, ki so s tragedijo pri Ogencah najbolj seznanjeni. Predlagali so, naj bi Mimičino okostje pokopali na mestu tragedije, saj si je tam pridobila domovinsko pravico. Tako bi bil spomin na žrtve bolj živ. Pričal pa bi tudi o neuklonljivi volji borcev in skojevcev.

Občinski odbor ZB NOV v Ribnici je sprejel pobudo in po privolitvi sorodnikov odločil, da bodo slovesen pokop obeh okostij opravili 31. julija na kraju, kjer sta počivali dolgih 35 let. Grob bodo označili s posebnim reliefom v bronu. Postavili bodo tudi napisne table z imeni in rojstnimi podatki vseh, ki so tam padli, jama pa uredili z napisi in opremo. Izšla bo brošura, ki jo je napisal dr. Gala. V njej bodo življenjepis vseh, ki so se tam zdravili, in opisani dogodki, ki so se odigrali v bolnici pri Ogencah. Spomin-ske slovesnosti se bodo udeležili tudi trije tovariši, ki so se po čudnem naključju rešili iz omenjenega pekla.

Ob cesti na lazih, ki so v bližini bolnice, bodo priredili srečanje borcev, aktivistov, mladine in ostalih ljudi. Poskrbljeno bo za jedačo in pijačo in srečanje bo obenem prijeten izlet. Zato bi bilo prav, da se slovesnosti pri Ogencah 31. julija udeležimo v čim večjem številu.

RUDOLF MOHAR

DOBER DAN, DOLENJCI

dr. FRANCE KRESAL

Razvoj gre svojo pot. Z njim zgodovina po zakonitostih, ki jih je odkril človek. Danes jih potrjuje, morda jim bo jutri dodal kaj novega, jih dopolnil in raziskal. Iz preteklosti gradimo danes, naši zanamci bodo iz danes delali jutri. Kolo zgodovine se pač vrti. Njegova pesem je iskanje zgodovinske resnice.

Nova raziskovanja prinašajo nove ugotovitve, nemalokrat so nasprotne od naših predstav, pri-

mer: za predvojno industrijo je značilen sila visok odstotek ženske delovne sile (od leta 1934 naprej okoli 40 odstotkov). Ali pa drugi primer: struktura delavstva po letu 1926 je bila sila mlada; nad 60 odstotkov delavcev je bilo mlajših od 24 let; in prav ti so bili čez dobrih deset let nosilci razredne zavesti, bili so skupaj s starejšim „kadrom“ (rudarji, železničarji) jedro kasnejšega revolucionarnega poleta. Pa naj kdo

reče, da ti podatki iz bogatega raziskovalnega „opus“ našega sogovornika, dr. Franceta Kresala, danes direktorja Inštituta za zgodovino delavskega gibanja, ne presenečajo. Celo njega so.

Avgusta 1935 je bila vasica Grm pri Trebnjem majhen zaselek z vsega dvema kmetijama, mlinom in podružnično cerkvijo. Kresalovi so takrat dobili novo delovno moč v družini: Franceta. Kasneje je predstavljal edino moško roko v hiši, kajti vojna jim je vzela očeta. Tako težko je bilo uskladiti delo doma z učenjem. Toda volja in vztrajnost sta mu pomagala do vstopa v novomeško gimnazijo, kjer je leta 1956 tudi maturiral. Njegovi prijatelji iz šolskih klopi se bodo verjetno še spomnili, s kakšno radovednostjo in zanimanjem je spremljal vse dosežke na področju elektrotehnike, še posebej pa tistega dne, ko je žareč od sreče in ponosa predaval o življenju velikega izumitelja Nikola Tesle.

Njegova dokončna življenjska pot je bila začrtana že ob koncu šolanja na gimnaziji, ko ga je predsednik maturitetne komisije prof. dr. Metod Mikuž navdušil za študij zgodovine. Tudi tokrat se ima za uspeh zahvaliti svoji vztrajnosti. Doma denarja ni bilo, zato pa veliko dela. Najprej je živel v študentskem domu, nato pa se je vrnil domov. Dopoldan se je vozil na predavanja, popoldne je garal doma. Posebno ga je veselila košnja in še danes ga mika, da bi se s kom pomeril v tem kmečkem opravilu. Konč študija je pričakal v Ljubljani. Zmagoslavno. Že dve leti pred diplomom je namreč izdal svojo prvo knjigo „Razvoj predilnice Litija“, za katero je dobil tudi Prešernovo nagrado za študente. Tako se spominja tega dogodka.

„Bilo je leto 1961, ko je litijska predilnica slavila svojo 75-letnico, jubilej, ki so ga hoteli proslaviti s posebno publikacijo. Obrnili so se pač na zgodovinski oddelk filozofske fakultete in tukaj so za to zahtevno nalogo izbrali mene. Primer sam zase ne bi bil nič posebnega, če ne bi zgovorno pokazal, kako prav in koristno je, če delovne in druge organizacije za svoje priložnostne in jubilejne publikacije iščejo avtorje med študenti fakultet.“

Prišla je tudi diploma. Po njej se je zaposlil kot asistent na Inštitutu za zgodovino delav-

skega gibanja, posebej pa se je posvetil proučevanju gospodarske zgodovine Slovencev od druge polovice 19. stoletja dalje, predvsem pa v stari Jugoslaviji. Po petletnem delu na inštitutu je svoja raziskovanja razširil še na področje socialne zgodovine. Vse delo, ki ga še danes opravlja, sodi v raziskovalni načrt Zgodovina Slovencev 1918–1945, katerega nosilec je inštitut. Največ dela je posvetil razvoju slovenske tekstilne industrije, kar mu je „prineslo“ leta 1972 doktorat na ljubljanski filozofski fakulteti.

Dr. France Kresal je povedal, da delo inštituta, ki je bil ustanovljen leta 1959, sega še v čas bojev za osvoboditev izpod okupatorja. Že leta 1944 je bil namreč ustanovljen predhodnik Inštituta za zgodovino delavskega gibanja — Znanstveni inštitut pri SNOS, ki je zbral veliko dragocenega gradiva, danes shranjenega v arhivu inštituta. Slednji je na podlagi zbranega gradiva in proučevanja letos ob praznovanju številnih jubilejev izdal tudi Zbornik razprav in dokumentov, katerega urednik je dr. France Kresal. Razprave zajemajo številne okoliščine, v katerih se je rodil ustanovni kongres ZKS na Čebinah, predvsem iz političnega, gospodarskega in socialnega vidika. Po besedah našega sogovornika je glavna naloga inštituta v prihodnje, da posveti posebno pozornost zgodovini delavskega gibanja, partije, NOB in socialistične izgradnje.

Veliko je dela na inštitutu, veliko tekanja za denarjem, pa vendar se še najde čas, ko obišče tudi svoj rojstni kraj.

„Dolenjska se je spremenila. Korenito. Vesel sem razvoja, še posebej rojstne pokrajine med Trebnjim in Ponikvami. Takole pravim: Lažje je živeti ob belem kruhu in manj čistem zraku, kot pa ob črnem kruhu in čistem okolju. Seveda, vse v mejah dovoljenega. Tovarne danes režejo kruh. Zavedajmo se tega, toda ne pozabimo narave. Spomnimo se samo Temenice: včasih so jo uporabljali za pitno vodo. Kaj pa danes? Skladnost med človekom in naravo se ruši in naloga naše generacije je, da jo ponovno vzpostavi. In tudi tovarne naj predstavljajo svoj člen v tej verigi skladnosti.“

BOJAN BUDJA

tudi poziv, naj ta sredstva (imenujejo jih osebni komplet RKB) v doglednem, vendar kratkem času tudi kupimo. Za kaj gre?

Odločba zveznega izvršnega sveta o minimumu obveznih sredstev za osebno in kolektivno RKB zaščito pred vojnim dejstvom, ki je bila objavljena v Uradnem listu SFRJ št. 51/1975, v prvi točki izrecno poudarja, da so občani dolžni imeti kot minimum obveznih sredstev za osebno RKB zaščito: zaščitno masko (otroci otroško zaščitno masko), prvi povoj, zaščitno ogrinjalo in standardni osebni pribor za dekontaminacijo. Točka 8 iste odločbe pa zahteva, da morajo vsa ta sredstva ustrezati standardom oziroma tehničnim možnostim opreme za zaščito pred vojnim dejstvom ter imeti ustrezne ateste kakovosti.

Prepričevati koga izmed nas, da so ta sredstva v morebitni vojni nujno potrebna, je odveč, saj vemo, da so bili nekoč tudi kralji, ki so za konja ponujali kraljestvo. Življenje je dragocena stvar, tako kot smrt ga imamo samo eno. Torej ne gre le za izpolnjevanje enega od neštetihih pravnih aktov zveznega izvršnega sveta, gre za to, da bomo v morebitni vojni lahko vsi brez izjeme zavarovani pred nevarnostjo RKB bojnih sredstev, ki jih v nekaterih ekonomsko in vojaško najmočnejših državah intenzivno razvijajo in ki bi v vojni povzročila množične žrtve prav med civilnim prebivalstvom.

Pri nas pa civilnega prebivalstva ni, vsi smo v vrstah splošnega ljudskega odpora.

Trenutno je na našem tržišču poleg drugih tovrstnih zaščitnih sredstev na voljo tudi osebni komplet za zaščito občanov z masko M 1-C. Priročen komplet izdeluje tovarna „Miloje

Zakić“ iz Kruševca. Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo je decembra lani dal mnenje, da ta komplet tovarne iz Kruševca tako po standardih kot po tehničnih možnostih ustreza vsem zahtevam zakonske odločbe ZIS.

Osebni komplet, ki ga kupcem ponuja „Miloje Zakić“, vsebuje zaščitno masko M 1-C, osebni pribor za dekontaminacijo, prvi povoj, zaščitno ogrinjalo iz PE folije, poleg tega pa še navodila za uporabo in priročno torbico, ki racionalno sprejme vase vse navedene pripomočke. Ocenjevati kakovost kompleta hi bilo na tem mestu odveč, komplet je namreč zgodno ocenila že JLA, sprejet je bil v osebno opremo vseh pripadnikov oboroženih sil. V to opremo pa ob izčrpnih preizkusih in izredno strogih zahtevah ne more zaiti blago povprečne ali slabe kakovosti.

Zdaj pa nekaj več o samem kompletu. Zaščitna maska M 1-C je namenjena za zaščito dihalnih organov, oči in obraza pred radioaktivnimi, kemičnimi in biološkimi agensi, ki bi se pojavili v plinskem, parnem ali aerosolnem stanju, opozoriti pa je treba, da maska ne varuje pred ogljikovim monoksidom, ogljikovim dioksidom in amonijakom. Naličje maske M 1-C, narejeno iz gume, traja 10 let, prav toliko tudi cedilo, medtem ko oba ventila (za vdih in izdih) ter sistem elastičnih trakov za pritrditev trajajo po 5 let.

Osebni pribor za dekontaminacijo M 1 je namenjen za dekontaminacijo razkritih delov telesa, na katere so padle kapljice bioloških agensov in kemičnih strupov, za prvo pomoč pri kontaminaciji oči, gornjih dihalnih organov in prebavnih organov z bojnimi strupi, za prvo

pomoč pri kontaminaciji dihalnih organov z dražljivci in za prvo pomoč in samopomoč pri kontaminaciji z živčnimi in VX strupi. V škatli s kartonskim vložkom so lističi pivnika za vpijanje kapljic bojnih strupov in bioloških agensov; to je precej preprost pripomoček, vendar lahko z njim odstranimo do 98 odstotkov bojnih strupov, ki so se usedli na kožo. Dalje so tu še tampon vate, steklenička z natrijevim hidrokarbonatom, škatlica z atropinskimi sirtami in škatlica s praškom za dekontaminacijo. Vse v tem priboru je seveda namenjeno le za enkratno uporabo, potem je treba nabaviti nov pribor. Osebni pribor za dekontaminacijo LPD-M 1 traja 3 leta. Ko ta čas preteče, pa ga ni treba zavreči. Po strokovni kontroli mu namreč podaljšajo trajnost za naslednja 3 leta.

Zaščitno ogrinjalo iz polietilenske folije služi za zaščito telesa pred bojnimi strupi, biološkimi agensi in za preprečevanje nabiranja radioaktivnega prahu. Kakor pri zaščitni maski gre torej tudi tukaj za preventivno sredstvo. Vendar pa naj vselej velja pravilo: najprej si je treba nadeti zaščitno masko, si tako zavarovati dihalne organe, oči in obraz, šele nato oblečemo zaščitno ogrinjalo. Ko je ogrinjalo kontaminirano in potem ko ga slečemo, ga moramo zavreči (zažgati ali zakopati) in si obleči čisto. Ogrinjalo traja 10 let. Slednjič je v kompletu še prvi povoj s trajnostjo 10 let.

Denar za nakup tega pribora za vse člane družine nikakor ni vržen proč. V svetu in tudi pri nas se je že vse prevečkrat izkazalo, da zanemarjanje zaščitnih ukrepov kakršnekoli vrste in proti kakršnikoli nevarnosti lahko pripomore k velikim in nepotrebnim žrtvam.

VOJAŠKI KOTIČEK

ZAŠČITA ČLOVEKA JE ZAŠČITA LJUDSKE OBRAMBE

V zadnjih nekaj letih se v SFRJ razmeroma intenzivno prizadevamo, da bi vsak občan nabavil zase in svojo družino tako imenovana sredstva za osebno zaščito pred radiološkimi, kemičnimi in biološkimi učinki morebitne vojne. Pred dnevi smo v pisemskih nabiralnikih našli

RASTE MLADINSKI 'GRAD'

Najprej je bila zamisel in z njo so mladi Rumanjčani seznanili svoje sovrstnike — okoli petindvajset jih je — na ustanovnem sestanku mladinskega aktiva, ki so ga imeli 7. septembra 1975. Večina mladincev in mladink je idejo o domu takoj podprlo in zamisel so začeli uresničevati. Preden so izbrali najbolj primeren prostor za novo stavbo, so potekali štirje meseci, med tem časom pa so fantje, za katere vaščani pravijo, da so pridni kot mravlje, zbirali gradbeni material. Prisluhnilo so skoraj vsakemu pogovoru o gradnjah, skušali zvedeti, kje kaj podirajo. Njihova prizadevnost je bila kronana z uspehom. Zvedeli so, da v Dolenjskih Toplicah rušijo stavbo, v kateri je bila postaja ljudske milice. Obetalo se jim je veliko gradbenega materiala. Doma so organizirali nekakšno brigado in se odpravili v Dolenjske Toplice. S prostovoljno akcijo so rešili propada okoli 20 kamionov opeke, z njo pa so dobili tudi veliko ometa. Obiskali so nekatera podjetja, urejevali potrebne dokumente za gradnjo in akcija je lepo napredovala. Pomanjkanje denarja jim ni vzelo volje do dela. Rumanjčani so pripravili veselico, ta pa jim je prinesla potreben cement, apno, pesek. In medtem ko je prva skupina mladih, ki so bili dolžni skrbeti za gradbeni material, uspešno premagovala vse ovire, so bili Rumanjčani uspešni tudi na administrativnem področju. Vzporedno z gradbenim materialom se je večal tudi kupček dokumentov in pred slabim letom, ob koncu avgusta, so streljaj od ceste Novo mesto—Dolenjske Toplice zapeli krampi in lopate. Mladi Rumanjčani so s pomočjo odraslih vaščanov kopali temelje za mladinski dom, ali kot so dejali nekateri, temelje vaše solidarnosti in napredka.

Nastalo je pravo gradbišče. Za mlade so se začeli časi preizkušnje. V vasi je bilo tudi nekaj nejevernih Tomažev. Na vabila so odgovarjali s posmehom, niso se udeleževali akcij, vendar njihov odnos ni vzel vere v končni uspeh. Ko je kazalo, da jim bo zmanjkalo sredstev, so poslali svoje predstavnike v organizacije združenega dela. Potrkali so pri Novolesu, Gorjancih, Gozdnem gospodarstvu v Novem mestu, občinski konferenci ZSMS in straški osnovni organizaciji ZSMS, pri Pionirju, Dominvestu, tovarni zdravil „Krka“ in trboveljskem Rudarsko-elektroenergetskem kombinatu. Nikjer jih niso pustili oditi praznih rok. Mlade pa je razočarala — prosili so, naj bi tega ne napisal — njihova krajevna skupnost. Prizadevanja svojih mladih krajanov, kot očitno kaže, sploh ne spoštuje, saj se odgovornim v krajevnih skupnostih na prošnje mladih ni zdelo vredno niti odgovoriti.

Mladinski dom v Rumanji vasi pa je od nedelje do nedelje večji, mogočnejši. Po naporni službi se radi lotijo opravkov, ki jih ni malo, in čeravno je dom (meri 16 x 10 m) že pod streho, čaka mlade še veliko dela, ravno tako odrasle, ki do sedaj niso odrekli. V zvezku, kamor zapisujejo prostovoljne ure, lahko vsak prebere, da so v dom do prve faze vložili že več kot 3300 prostovoljnih ur. Potrebno jih bo opraviti še veliko, zakaj čaka jih delo v dvorani (okoli 110 kvadratnih metrov), prostran oder, klubski prostor (54 m²), garderobe, pisarne, opremiti bodo morali klubski prostor (25 m²) itd.

Po slavnostni otvoritvi doma, za katerega pravijo nekateri starejši, da je mladinski grad, mladi Rumanjčani ne mislijo prekrižati rok. Lotili se bodo okolice velikega in najbrž edinstvenega mladinskega doma na Dolenjskem, če ne celo v republiki. V bližini želijo postaviti igrišče za košarko, na katerem bi bilo moč igrati tudi odbojko in mali nogomet. Tudi kasneje ne bodo mirovali. Vsaj tako trdijo Edo, Jože, Marjan, Brane, Silvo, Jele, Gus in ostali člani mladinskega aktiva, ki jim je bilo nekega dne razpravljanj o lastnih prostorih dovolj in so se pogumno lotili dela.

J. PEZELJ

Z LETALCI V KOLU

Dnevi 28. športnega prvenstva jugoslovanskega vojnega letalstva v Posavju bodo ostali v prijetnem spominu vsem sodelujočim, zlasti pa športnikom, ki so se srčno borili v vseh panogah in se izredno dobro izkazali v vojaškem mnogoboju, streljanju in atletiki.

S tridnevno manifestacijo so gostje in gostitelji, tekmovalci in občinstvo dostojno počastili 35-letnico našega vojnega letalstva, jubileje parti-

je in predsednika Tita. Slovesnosti so vtisnili nepozaben pečat prijateljstva, bratstva in sodelovanja med ljudstvom in armado, med posavsko mladino, delovnimi kolektivi in čuvarji neba.

Posavske občine so z velikim zadovoljstvom sprejele pokroviteljstvo nad to športno in politično manifestacijo. Mesta Brežice, Krško in Sevnica so se za tiste dni odela v zastave in v slovesnem razpoloženju pričakala športne ekipe letalcev iz Zagreba, Beograda, Niša in Sombora.

Otvoritveni svečanosti v Brežicah je 9. junija prisostvovalo več tisoč ljudi, med njimi okoli tisoč športnikov, ki so v pisanem sprevodu prikorakali na zborna mesto na obnovljenem stadionu. Vsa ta množica je po končanem kulturnem sporedu, ki sta ga estradni ansambel JLA in KUD „Ivan Goran Kovačič“ iz Zagreba posvetila Titu in njegovi armadi, spontano zavalovila v „kozaračkem kolu“. Vodil ga je generalpodpolkovnik Slobodan Alagić. Ta je namreč odprl prvenstvo v imenu komandanta VL in PLO generalpolkovnika letalstva Envera Čemalovića.

Ko je nato v sklepni besedi ponovno spregovoril zbranim športnikom in jih pohvalil za njihovo borbenost, znanje in spretnost, se je obenem zahvalil posavskim občinskim skupščinam, družbenopolitičnim in športnim organizacijam, prebivalcem in mladini za izredno uspešno sodelovanje, za vse izraze prijateljstva in tovarštva, kajti v teh dneh so se spletle številne bratske vezi, kakršne po vsej naši domovini krepijo obrambno moč ljudstva in njegove vojske. Velik uspeh tega množičnega srečanja je tudi v tem, da so se vanj vključile športne ekipe Posavja in se pomerile z gosti v vseh panogah, razen v vojaškem mnogoboju. Tekmovanje jim je dalo nov zanos, nove spodbude za popestritev športnega udejstvovanja v tem delu Slovenije.

JOŽICA TEPPEY

CEMENT BOLJ ISKAN KOT ZLATO

Dobiti ploščico zlata, naj bo v zobni ambulanti za popravilo zobovje ali v zlatarni kot umetelno izdelan nakit, ni noben problem. Težje ali sploh nemogoče je dobiti v trgovini z gradbenim materialom prgišče cementnega prahu. Ta sivi prah, o katerem so v času velike povojne izgradnje pisali celo pesmi, je spet iz leta v leto bolj iskan. Resnici na ljubo: iz leta v leto tudi teže dosegljiv.

Kljub razmahu zasebne in družbene gradnje v porabi cementa še precej capljamo za razvitimi državami. Na dlani je, da bi ga porabili več, ko ne bi prihajalo do pravih cementnih kriz.

Sredi minulega meseca smo naredili hitro akcijo iskanja cementa, neposredno pri proizvajalcu. V cementarni v Zidanem mostu smo po vseh moledovanjih dobili eno samo vrečo cementa. Slišali smo najbolj obrabljeno besedo, kar jih uporabljajo v cementarnah in trgovinah — nimamo!

Zidanomoška cementarna ima za seboj že 150 let. Posodobitev je bilo v njeni zgodovini izredno malo; okrog leta 1950 so dobili iz Trbovelj neka-

tere stroje in dotrajane mline. Kljub temu spravi jo vsak dan v vreče 150 ton cementa, kar je spričo potreba ta čas kot kaplja v morje. Na dan bi lahko prodali 2000 ton kot nič.

Kljub velecementarni v Anhovem — ta zaradi okvare stoji — in precejšnjim zmogljivostim trboveljske je nerazumljivo, da ni nikogar, ki bi pomagal prizadevnemu 63-članskemu zidanomoškemu kolektivu na noge. Šele sedaj se postopoma organizira kot tozdr trboveljske cementarne. Znani so po svojem metalurškem cementu, ki je 9. marca letos na Zavodu za raziskavo materiala dosegel marko 600. V pripravah na sanacijo vidijo lepe možnosti v izdelovanju apnenčeve moke.

Vse to pa našim graditeljem zaenkrat nič kaj dobro ne kaže. Obratovodja Babič nas je v akciji sicer tolažil, da bo po 25. maju bolje, a v trgovinah še vedno slišimo zloglasni: „Nimamo“.

V Trbovljah smo se na nakladalni rampi pričali, da na veliko nakladajo avtovlake za naša največja gradbišča. V Krškem, na gradbišču naše prve nuklearne elektrarne, so se 10. junija pohvalili, da nimajo s cementom nobenih težav.

Vsi tisti graditelji, ki bi radi zabetonirali temelje ali prvo ploščo svoje hiše, pa lahko le z upanjem prisluhnejo poročilom radia in vestem v časopisu, ki govore, da so navsezadnje nad cementnim problemom staknili glave tudi na gospodarski zbornici in sklenili da bomo potrebne količine cementa uvozili.

Cement torej pride čez čas tudi v maloprodajo.

ALFRED ŽELEZNIK

Kaže, da so moški in ženske v naši sodobno razviti socialistični družbi že toliko osveščeni, da so si poiskali pot, ki jim ustreza in kakršno je v prejšnjem stoletju napovedal nemški mislec in filozof Fridrich Engels.

Osnovo za spreminjanje razmer v družini in družbi je dala nova ustava, še bolj konkretno pa so na to področje posegli zakon o združenem delu, zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih pa zakon o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok. Slednji bo stopil v veljavo julija letos.

Vse te samoupravno sprejete družbene norme nam omogočajo uresničitev razmer, ko ljubezen ne bo naprodaj, ko družina ne bo zavetje pred službo, otroci pa ne bodo prihajali na svet staršem v breme in žalost, marveč v veselje.

Vsa naša družbena prizadevanja imajo za cilj, da bi se nam rojevali zaželeni in zdravi otroci. Načrtovanje družine je gibanje novejšega časa, razvito že po vsem svetu, pomeni pa predvsem zavestno in odgovorno starševstvo. Pravica in dolžnost staršev je, da odločajo o rojstvu prvega otroka, o razmikih med porodi in o preprečevanju zanositve. Odgovorno starševstvo pa je to, da oče in mati ali pa mati sama odgovorno oceni, kakšne ima možnosti za vzgojo in vzdrževanje otroka.

Zelo napak je torej načrtovanje družine smatrati kot prizadevanja za zmanjšanje števila otrok. Načrtovanje družine ni le kontracepcija in splav, marveč zajema vzgajanje medčloveških odnosov, odnosov med starši in vzgajanje odgovornosti do otroka.

Načrtovanje družine pa lahko v praksi izvajamo na tri načine: s preprečevanjem nezaželene nosečnosti, s prekinitvijo nezaželene nosečnosti in z zdravljenjem neplodnosti. Slovenski statistični podatki iz leta 1974 pričajo, da so komisije za odobritev splava ugodile 98 odst. prošilk, obenem pa smo imeli upad števila prošelj za dovolitev umetnega splava. Kljub vsemu so se posledice mazaških splavov še kazale, čeprav se registrirani nedovoljeni splavi skoroda niso več pojavljali.

K omejitvi ilegalnega splava je vsekakor pripomogla tudi miselnost ljudi, ki splava ne sprejema več kot moralni problem nosečnice in sramoto za družino, kot kazen za grešno ali veselo življenje, temveč kot eno možnih rešitev iz stiske. Ker smo hkrati dali možnost prekiniti nezaželeno nosečnost na legalen način, v strokovni ustanovi in z majhnimi stroški, je umevno, da je mazaštva vse manj.

Strokovnjaki sodijo, da predstavlja splav pri nas v Sloveniji zelo majhno zdravstveno ogroženost žena. Med registriranimi splavi je bilo 73 odst. dovoljenih splavov, izvršenih v zgodnjem obdobju nosečnosti in v ginekološko porodniških ustanovah. Več kot polovico vseh splavov je bilo opravljenih s tehniko vakuumske aspiracije, ki je v primerjavi z operacijo tudi znatno manj škodljiva.

Po drugi strani pa zaskrbljuje dejstvo, da je splavov več v skupini mlajših od 19 let. Zlasti narašča število splavov med dijakinjami in študentkami.

NE STRAH NE BREME

Zakon o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok stopi v veljavo julija letos. V njem piše, da imata ženska in moški pravico do nasveta, kako lahko preprečita zanositev, in da jima zdravnik predpiše zanj najbolj primerno sredstvo za za-

časno preprečevanje zanositve. Umetno prekinitve nosečnosti pa zakon smatra kot medicinski poseg, ki se opravi na zahtevo nosečnice (tudi mladoletne!), če nosečnost ne traja več kot 10 tednov.

Verjetno bo precej težav zaradi tega, ker se

bodo premalo poučene o novem zakonu zanašale na prejšnja določila, ki so dovoljevala prekinitve nosečnosti v 12-tedenskem obdobju po zanositvi. Novi zakon določa le 10-tedenski rok, za zamudnice pa je rečeno tako: Postopek za umetno prekinitve nosečnosti po desetem tednu vodi komisije prve in druge stopnje. Medtem pa ženska, pri kateri nosečnost ne traja nad dovoljeni rok in ne želi roditi, po novem ne bo imela več toliko „papirnatih“ težav ne potov. Zahtevo za umetno prekinitve nosečnosti vložijo s potrebnimi zdravniškimi izvidi v svoji zdravstveni organizaciji, ki je usposobljena za take posege.

Le v primerih, ko zdravniški izvidi kažejo, da bi bil splav za nosečnico škodljiv, mora zdravstvena organizacija prosilko napotiti na komisijo prve stopnje.

Zdravstvena služba pa mora nosečnico seznaniti z njenimi pravicami po zakonu in z vsemi možnostmi za rešitev njenega problema.

Mladoletnice lahko o rojstvu otroka odločajo same, vendar mora pristojna zdravstvena služba o tem obvestiti starše ali skrbnika. Rečeno je samo obvestiti, ne pa tudi, naj bi obvestilo prišlo staršem v roke še pred opravljenim posegom.

Med novostmi v novem zakonu je tudi členov, ki govorijo o sterilizaciji, to je o medicinskem posegu, ki za stalno prepreči zanositve. Sterilizacija se lahko opravi samo na zahtevo osebe, ki naj bi bila sterilizirana, če je dopolnila 35 let starosti in je razsodna. Zahtevo za opravev takega posega se vložijo pri komisiji prve stopnje za umetno prekinitve nosečnosti.

Kot tretje novo poglavje v zakonodaji lahko predstavimo umetno osemenitev. O tem je med drugim rečeno: „Umetna osemenitev se opravi polnoletni, razsodni in zdravi ženski starostnem obdobju, ki je za rojevanje primerno.“ Dajalec semena mora biti duševno in telesno zdrav. Umetno osemenitev opravi samo zdravstvena organizacija, ki jih za to posebej pooblasti republiški komite za zdravstvo in socialno varstvo. Delavci zdravstvene organizacije, ki opravljajo umetno osemenitev, morajo kot poklicno skrivnost varovati podatke iz katerih bi se lahko ugotovilo, kdo je dajalec semena, katera ženska je bila osemenjena in kdaj je njen mož.

Ob tem, ko poudarjamo pravice iz novega zakona, se moramo tudi vprašati, kakšne možnosti imamo, da bodo ljudje te pravice lahko uveljavili. Vsekakor bo novo breme leglo na lotno zdravstveno službo, ki bo morala še z vsem jim poslušnom obravnavati težave nosečnic, namen nove zakonodaje ne bo dosežen.

Za morebitne šikane pripombe posameznikov je bil čas v javni razpravi, kjer pa se proti priporočanju ni oglasilo omembe vredno število sprotovalcev. Zakon nas zdaj zavezuje, da ga uveljavimo.

Zdravstvena organizacija je dolžna zagotoviti prekinitve nosečnosti z najboljšo možno medicinsko tehniko in z ustreznim bolnišničnim zdravljenjem. Po opravljenem posegu mora biti ženska zagotovljena nega, in glede na pogoje socialne in druge okoliščine, tudi primeren blediški dopust.

RIA BAČ

Leta 1939 je skupina britanskih fizikov zahtevala od svojih kolegov drugod po svetu, naj v strokovnih glasilih ne objavljajo rezultatov raziskovanj s področja atomske fizike. Apel je bilo lahko pojasniti, začela se je vojna, znanstveniki so se bali, da bi atomske skrivnosti prišle v roke Nemcem. Druga svetovna vojna se je končala z eksplozijama atomskih bomb nad Hirošimo in Nagasakijem.

Pred kratkim so časniki po vsem svetu na drobno zabeležili nov klic za preplah. Prišel je iz ZDA. Skupina tamkajšnjih znanstvenikov poziva kolege po svetu, naj ne objavljajo nekaterih rezultatov raziskovanj z doslej povsem miroljubne veje znanosti, ki ji je ime genetika. Znanstveniki so prepričani, da je človeštvo že ali pa v kratkem bo sposobno genetskih posegov, ki so v primerjavi z atomsko bombo kot velikokalibrska granata proti otroški puščici.

Za kaj gre? Znanstveniki v nekaterih najbolj razvitih državah že skoraj šest let delajo intenzivne poskuse z bakterijo Escherichia Coli (skrajšano E.Coli), ki sicer miroljubno „stanuje“ v črevesju vsakogar izmed nas. Gre za razmeroma preprosto bakterijo, prav zato so si jo genetiki izbrali za poskusnega kunca. Kot vsako drugo živo bitje ima tudi ta nezamotana bakterija kromosome, ti imajo gene, delce življenja, ki pri razmnoževanju prenašajo na novi rod temeljne značilnosti vrste. Kaj se je zgodilo v epruvetah? Znanstvenikom—genetikom se je posrečilo z nizom niti ne preveč zapletenih biokemijskih postopkov razbiti genetski kod bakterije E.Coli in vanj vnesti neke informacije, ki za to bakterijo sploh niso značilne. Ustvarili so bakterijo z doslej neznanimi značilnostmi!

Vse skupaj se je začelo pravzaprav leta 1953, ko sta Američan Watson in Anglež Crick ugotovila strukturo gena in mehanizem, po katerem ta bistveno važni delček življenja deluje.

Watson in Crick sta dognala, da sestavljajo kromosom nukleoproteini, en nukleoprotein pa lahko razcepimo na dva delčka: na proteine in dezoksiribonukleinsko kislino—DNA. Molekula DNA, ki pravzaprav tvori gen, je zelo dolga in podobna razpotegnjenemu dvojnemu propelerju. Dvojni vijak je spojen z nizom kemijskih vezi, ki so lahko sladkorne, fosfatne ali dušične. Prav te vezi v posamični molekuli DNA so tisti genetski kod, s pomočjo katerega se pri razmnoževanju celic prenašajo prirojene informacije. Preprosteje rečeno: zaradi teh drobčkanih vezi je človek pravzaprav človek s pododvojenimi značilnostmi.

MOČNEJŠI OD ATOMSKE BOMBE

Pri razmnoževanju (delitvi) celice, živalske, rastlinske ali človeške, se zgodi naslednje: pri delitvi se vezi med dvema deloma propelerja zlomijo, vendar naredi vsaka elisa v novi celici s pomočjo kemijskih vezi, ki so ostale na krakih, novo dvojno eliso. Gen in kromosom se popolnoma obnovita, življenje gre dalje.

Korak naprej je bila ugotovitev genetikov, da se večina genov nahaja v kromosomu, ki je v središču celice, del genov pa je tudi v manjših jedrih, v tako imenovanih plazmidih. Kolumbovo jajce genetike je bilo razbito takrat, ko so znanstveniki ugotovili, da je mogoče te plazmide „relativno preprosto napasti“. Ker so plazmidi za reprodukcijo celice zelo pomembni, je vsaka sprememba v plazmidih tudi sprememba v življenju. Za vse prihodnje generacije celic.

Znanstvenikom, ki so hoteli (verjetno dobronamerno) poseči v življenje, je preostala po vseh

teh spoznanjih samo še tehnična plat zadeve. Med dolgotrajnimi poskusi so odkrili kemijska sredstva — encime, s katerimi so plazmide razbili, malo kasneje pa še encime, ki so razbite plazmide „lepili“. Za te poskuse pa je bila najbolj primerna ravno razmeroma preprosta bakterija E.Coli; med drugim tudi zato, ker jo preučujejo že okoli tri desetletja in zato dobro poznajo njene gene. Poleg tega se ta črevesna podnajemnica zelo hitro razmnožuje, vsake pol ure. Rezultati poskusov so znani tako rekoč čez nekaj minut.

Postopek je dokaj preprost. Bakterije dajo najprej v tekočino, ki ima značilnosti pralne praška. Tekočina raztopi zunanjo opno bakterije, DNA se izlije. S centrifugo ločijo DNA in plazmide. Slednje pomešajo z encimom, ki jih razbije. Osamljene plazmide pomešajo z geni nekega drugega bitja (rastline, živali, bakterije ali virusa).

Z „lepljenjem“ se delčki teh tujih genov vključijo v „razbite“ plazmide. Pred nami je plazmide s novimi značilnostmi! Nato ga vrnejo v bakterijo, ki ima v naslednji generaciji potomce z novimi umetno pridobljenimi značilnostmi. Čez pol leta sta samo dva taka potomca, čez eno uro sta pa že nekaj dni pa jih je na milijarde!

Dobronamerni znanstveniki, sami presenetljivi nad dejstvom, da so bistveno posegli v tok življenja, trdijo, da bi lahko sčasoma v neko bakterijo (celico) vnesli čisto določene, dobre lastnosti. Tako bi lahko na primer iz navadne E.Coli dobili sestrično, ki bi proizvajala insulin, pravi vili bi jo lahko do tega, da bi „jedla“ nafto. Mnogo se govori tudi o tem, da bi E.Coli in podobne bakterije umetno spremenili v celice, imajo značilnosti rakastih, da bi se nebrzdno razmnoževale. Potem bi bilo veliko kontrolirane nega „gradiva“ za iskanje zdravila zoper zahrbtno bolezen.

Vse lepo in prav, toda kaj, če bakterije s novimi lastnostmi uidejo nadzorstvu? Po ključu ali namenoma. „Naftna“ najbrž ne bi znala razlikovati med nafto, razlito na površini, in nafto, ki poslušno poganja motorje. Kaj bo storila „rakasta“? Ni naključje, da vojni lačni generali pokazali nenavadno zanimanje za neke čudne čuke v belih haljah, ki se množijo okoli epruvet z nekimi celicami. Zaslutili so možnost novega orožja, strahotnejšega od prvih mitivnih jedrskih bomb.

To, kar se je začelo na bakteriji E.Coli, lahko konča na človeku. Gotovo bo že v bližnji prihodnosti možno vplivati tudi na človekove gene. In ni potrebno prav veliko domišljije za spoznanje, da bomo potem prav veliko s pomočjo „epruvete“ rojevali samo dobre ali samo slabe ljudi. Samo ljudi, ki so miroljubni, samo ljudi, ki so pametni, samo sadiste, samo bedake, poslušne šneže ali upornike itd. Vrsta možnosti je neskončna. Že samo pri značajih...

Vse kaže, da je dobilo človeštvo v roku začetek nitke življenjskega klobčiča. Znanstveniki je strah, da ga bodo odvijali nepravilno, podobno jih je, da ga bodo pretrgali ljudje, podobno Adolfu Hitlerju, ki je hotel ustvariti „samo“ ljudi in pri tem pol sveta pognojil s pepelom, krvi in kostmi. Vse kaže, da ena izkušnja, čeprav ni bila prva, ni dovolj.

Nekdo je namreč zapisal, da živi v vsaki ulici vsaj en Hitler, ki se danes igra s pištolo iz plastike, jutri pa se bo z geni. Sicer pa se bo poligrafijski rekel cinik — genetik, samo s tistim, kar je v njem...

Brod tiho drsi k bregu. Gladina Save je v sončni bleščavi videti svetlejša, manj črna in umazana, kot je v resnici. Na obeh obrežjih je mirno, nikjer žive duše, razen na brodu. To so trenutki, ko se spočijejo oči in ušesa, ko človek nehote pomisli, da se je tu ob reki čas ustavil, da teče življenje v enakem ritmu kot na začetku stoletja.

Brod pristane nasproti Čateških Toplic, v vasi Mostec, na levem bregu Save. Ljudje tega kraja so že od nekdaj tesno povezani z reko. Onstran nje, tam, kjer je zdaj zdravilišče, so imeli včasih prostrane pašnike. Dokler ni bilo broda, so se pastirji s čolni prepeljali na drugi breg, in kadar je bila Sava majhna, jo je živina preplavala. Če to ni šlo, so morali z njo na brod v Brežicah. Ta pot je bila precej daljša, zato se pastirji niso vračali vsak dan, ampak so pogosto prespali na pašnikih. Tam je bila takrat pušča, divjina in stari ljudje so baje večkrat slišali, kako je volk davil tele.

Tako je vedel povedati domačin z Mostca Franc Cetin, ki se je prav tedaj namenil z brodom do svojih njiv na čateški strani. Kroniko broda je stresal kot iz rokava. Kako tudi ne? Življenje ob reki spremlja od otroških let. V spomin si je vtisnil tudi vse očetove pripovedi in zgodbe, ki so jih pripovedovali stari vaščani.

Od njega zvem, da so Moščanci dobili brod okoli 1885. leta. Kupili so ga v Podsedu na Hivaškem, ko so tam zgradili most čez Savo. Brod so s konji in voli privlekli po reki navzgor in na Mostcu so tedaj priredili veliko slavnje. Streljali so z možnarji in naznanjali svetu svoje veselje. Z brodom so končno dobili oblast nad reko.

Čateške Toplice so se takrat šele razvijale, čeprav so zdravilni učinek termalne vode poznali že precej časa. Toplo vodo so še ročno črpali iz zemlje in včasih so jo morali celo gostje sami vleči na plan. Te stvari mi je Cetin razlagal zato, ker je razvoj zdravilišča prinesel kmetom precej grenkih uric. To je bilo v času, ko še niso imeli broda. Cetin sam in drugi vaščani so še danes prepričani, da si je velik del njihove zemlje na čateški strani grof Attems prisvojil z zvijačo. Moščancem so naložili neupravičen davek, ti pa so se branili plačevanja. Davke je potem poravnal Attems in dobil zemljo. Kmetje so svoje nezadovoljstvo nad krivico pokazali s pasivnim odporom. Med oranjem so polegali po njivah in tako ovirali nove lastnike pri obdelovanju polja. Prišlo je tako daleč, da so iz Gradca poslali v Brežice oddelek orožnikov. Ti so prijeli Jožeta Kanteja z Mostca, vendar je uklenjen preplaval Savo, in pri Slugovih so mu potem razbili ključavnice na lisicah.

Sava je bila včasih živahna trgovska pot. Splavom in čolnom je v Kosovi vrbini na Mostcu zaradi skal pretela stalna nevarnost. Te pečine so

'NAŠ ZVESTI STARI BROD'

pred kakimi osemdesetimi leti minirali in utrli čolnom varnejšo pot. Takrat se je v Toplicah skalila termalna voda. Ljudje so do tistega časa

domnevali, da priteka topla voda izpod čateškega hriba, potem pa so spoznali, da Sava pravzaprav ne razmejuje obeh bregov. O tem so se še večkrat prepričali, najbolj pa ob hudem potresu 1917. leta, ko je ta v Brežicah razrušil frančiškanski samostan in še več drugih hiš. Močan sunek je na Čatežu zamajal celo zvon, da je zazvonil.

V prvih letih so se z brodom vozili čez Savo večinoma domačini, kadar so morali na njive ali na pašo. Ko pa so se Čateške Toplice začele širiti, je prihajalo vedno več gostov in tako so brod proglasili za javno prometno sredstvo. Dobiti so morali stalnega brodnika. Promet je naraščal zlasti v času stare Jugoslavije in tako en brodnik ni več vsega zmogel. Dobil je pomočnika!

Že pred vojno so oba bregova razsvetlili, dokler pa ni bilo nočne razsvetljave, je smel brod zjutraj prvič zapluti z brega eno uro pred sončnim vzhodom in zadnjič kreniti čez reko eno uro po sončnem zahodu.

Med vojno ni broda nihče vzdrževal, zato je precej propadel. Nemci so 1941 vaščane izselili. Doma so pustili le tiste, ki so delali na železnici. Iz vojnih dni mi je Cetin omenil zanimiv dogodek. Neki partizan, imena se ne spominja več, je po 150 metrov dolgi železni vrvi priplezal s čateške strani na Mostec. Ko se je tam spustil na tla, ga je pričakala italijanska straža, vendar ni ona presenetila njega, ampak on njo, saj jo je v hipu razorožil.

Po osvoboditvi, ko so se ljudje vrnili na svoje domove, je Franc Cetin odšel na vojaško poveljstvo v Brežice in izposloval dovoljenje, da so vaščani lahko zaplenjene vojaške pontonske čolne odpeljali s stadiona. Dva železna sta že močno zakrpana, eden pa je še cel, tisti, ki je bil izdelan iz duraluminija. Zdaj imajo pripravljene že nove pontone. Tokrat so jim jih napravili v krčki Kovinarski.

Brez stalnega brodnika so na Mostcu že kakih deset let. Brod vozijo tisti vaščani, ki imajo zemljišča onstran Save. Dvaindvajset se jih vrsti. Navadno znajo to opravilo vsi družinski člani, tudi ženske.

Kadar Sava močno naraste, brod ne vozi. Promet z njim navadno ustavi, ko reka poplavi desni breg. Brodnik, ki vozi čez dan, mora tedaj ponoči zveliči mostiče na varno, če pa voda upada, jih mora pravočasno zrniti nazaj do struge.

Moščanci so se enkrat po vojni že veselili mostu: vojaki so jim obljubili, da jim bodo zgradili lesen most. Zato so vaščani obljubili zanj okoli tisoč kubikov lesa. Toda investitorja ni bilo in tako so ostali še vedno navezani na svoj stari, zvesti brod.

JOŽICA TEPPEY

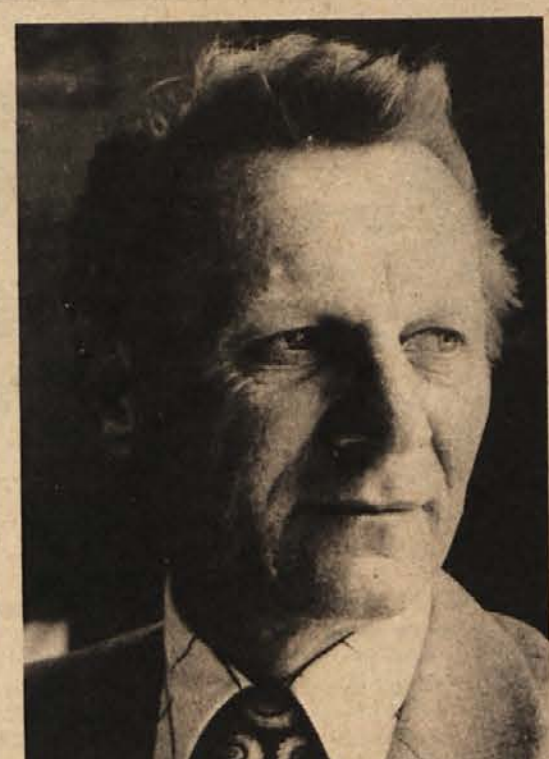

Iz Brusnic, tako pišejo knjige, drže pota h Gospodični, k Miklavžu pa na Trdinov vrh in Krvavi gorjanska slemena z beležko v žepu začel Janez Trdina. V vasi ob ukročenih hudournikih Vrtači, Šumečem potoku in Brusničici so se v prejšnjem stoletju najbrž Prešernov sodobnik Matavž Langus, na kar opozarjajo njegove slike v ondodni cerkvi. Najstarejša zgodovina tega dela vaška pa prvič omenja Brusnice leta 1392, in sicer pod imenom Fresnic.

V tem lepem in mirmem kraju, ki ima za zaselek vinorodno Bendje in na pomlad belo odejo čudno, a nadvse znamenito rožo azaleo pontico, so se s kronikami vred izgubila tudi njihova imena, se je vendarle ohranilo, da se je v Brusnicah rodil „pasel kravice“ in dobil prvo znanje v domači šoli skladatelj Martin Železnik. Včasih so tu tudi Brusničani „odkrili cesto v veliki svet“.

Šola imajo neprekinjeno od leta 1877. Trideset let kasneje so zgradili tudi šolsko zgradbo. Med zadnjo vojno je bila močno prizadeta in je danes, le da je za skoraj 300 učencev že zlastaj premajhna. Tako so morali že pred leti v zasilne učilnice.

Kaj vse se je dogajalo na tej šoli, je zapisano v spominih njenih nekdanjih učencev, danes že dedov in babic. Zgodovina šole od ustanovitve do druge svetovne vojne še čaka na raziskovalca. Šolsko kroniko tega časa je brez sledu pobrala ognjena vihra te vojne.

MALA ODA BRUSNIŠKEMU PRIČAKOVANJU

Za temi časi pa sicer žaluje le malokdo. Še najmanj sedanja generacija učencev in učiteljev, ki nestrno pričakuje, da bo prestopila prag nove, prostorne in sodobno opremljene šole, take, kakršne so v zadnjih letih zrastle v novo-

meški občini in drugje na Dolenjskem. In prav taka šola nastaja z vso ihto pod holmcem, ki mu Brusničani pravijo Drašče, torej onkraj regulirane Šumečega potoka, na zeleni ploščadi, do katere je od Gorenčeve gostilne ob vhodu v Brusnice komaj za dober lučaj. To je Marlesova montažna šola; gradnja in ureditev okolja z igrišči potekata po rokih, tako da se bo novo šolsko leto zanesljivo začelo že v tej šoli. Čez dosedanjo šolo, v kateri je bil pouk z manjšo medvojno prekinitvijo vse od leta 1910, bodo dokončno naredili križ. In tudi čez številne 13 nad njenimi vrati in še nad marsičim. Na koncu tega šolskega leta, te dni.

In kaj je lepšega kot selitev iz stavbe, ki z udarja po preživelosti in amonijaku? Čepprav so bile Brusnice leta in leta na prioritetenem seznamu, pričakujejo svoj veliki šolski dogodek šele jeseni. Šele ali že? Eh, pa kaj bi zdaj s tem! Dovolj je reči: dolgo so čakali in dočakali. Ne še povsem, a bo vse kmalu čisto res. To bo praznik, prelomnica in najlepša počastitev jubileja: stoletnice brusniškega šolstva. In počastitev ravnateljevega jubileja, kajti prav na dan otvoritve nove šole bo minilo dvajset let, kar je prišel v Brusnice učitelj in ravnatelj Ivan Perhaj.

Ravnatelj, ki je bil Brusničanom že vse, kar je sploh lahko bil (v krajevni skupnosti, organizacijah in še kje), Brusnic še nikoli ni tolikokrat premeril s svojimi koraki, kot to dela od tistega dne, ko so za novo šolo „zasadili prvo lopato“. Če le more, se odpravi na gradbišče, v stavbo, ki že nekaj tednov stoji, skozi vseh dvanajst bodočih učilnic, skozi kabinete, telovadnico, upravne prostore. In če Brusničani pravijo, da z novo šolo raste tudi Ivan Perhaj, imajo prav. Raste njegova volja, v minulih letih tolikokrat zagrenjena volja, da bi vse skupaj pustil in odšel, raste prepričanje v njem, da ta naš skupni socializem vendarle ne misli samo na kraje, ki so večji od Brusnic, razvitejši in premožnejši, da bo možno naposled tudi v Brusnicah preiti na enoizmenski pouk in se pripraviti na celodnevno šolo, da bodo tudi brusniški učenci deležni vsega tega, čemur pravimo sodobna šola.

Nova šola pa je sicer največja in najpomembnejša poveljna brusniška pridobitev. Razen učiteljskega bloka, elektrike kmalu po vojni in vodovoda, ki naj bi po treh letih skupnega prizadevanja le dal pitno vodo Brusničanom in drugim krajanom, v tem podgorskem svetu niso dobili malone ničesar. Grdo bi bilo reči, da tega ne cenijo, da niso hvaležni za sleherni družbeno pomoč, pa čeprav je bila še tako neznamna kot kaplja vode. Prepričani so le, da bi zaslužili več, že zato, ker v ta svoj napredek vlagajo vse, kar morejo in imajo: roke in denar. Vsaj asfalt, speljan do Gabrja, še želijo Brusničani, da bo konec prašnih oblakov, ki jim, utrujenim od dela na domačem polju ali v mestnih tovarnah, maši pljuča in lega na dušo. Nova šola, asfaltirana cesta, vodovod — to so pridobitve, a to je tudi slovo od preteklosti, kot da so se, prav po klopčičevsko, namerili „zgrabiti staro življenje za vrat...“

I. ZORAN

ropotarnica nasvetov

JADRNICICA

Vse več je ljudi, ki menijo, da se v morju ne velja samo namočiti ali pa ga pobožno opazovati z obale. Na morje torej! S čim?

Najbolj pogost odgovor je: z jadrnico. In to s tako, ki jo lahko sami naredimo v garaži. Enega od takih načrtov vam lahko za nekaj več kot 100

dinarjev posreduje redakcija zagrebške revije „Sam“. Jadrnica je dolga nekaj več kot tri metre, materiala pa potrebujete za okoli 2000 dinarjev. Če imate tudi spretno roko, boste pluli že letos. Pišite torej reviji „Sam“; tisti, ki bi želeli kaj večjega (jahto do 12 metrov), pa naj se obrnejo na ljubljanski Jadrni klub. Če je denar in dobra volja, bo tudi načrtov dovolj.

AKVARIJ

Prenekateri je med nami, ki med zidovjem noče biti niti sam niti ne s preveč klepetavo taščo. Nekoč je nekdo celo dejal, da so vse (prav vse) šale o ženah in taščah resnične. Kaj storiti? Omislite si akvarij. Ribe so (vsaj slovnično) vedno ženskega spola, poleg tega pa so vedno tiho.

O graditvi akvarija je na voljo precej tuje, manj pa domače

literature. Velja, da je med domačimi knjigami še vedno najboljša „Akvarij“ B. Ženerja. Če pa ste nestrpni, če vas poletna vročina odvrta od knjig, se oglasite pri enem od izkušenih akvaristov. Eden takih je tudi Stane Semenič iz Novega mesta, Dolenje Kamence. Na voljo ima malho nasvetov, ogledate si lahko njegove akvarije pa tudi ribico ali dve je pripravljen poceni prodati.

TI NESREČNI ČRVI

Premalo pazljivi ste bili in v vaš dragoceni ladijski pod, ki krasi strop ali stene počitniške hišice ali doma, so se naselili črvi. V zveličavni tišini, ki si jo tako želite, celo slišite, kako se mastijo z lesom, ki je po toliko in toliko tisočakov kubični meter.

Rešitev je dokaj preprosta in za denarnico niti ne preveč mučna. Ladijski pod premažite s „sadolinsom“ ali podobnimi sredstvi. Bajne se zelo obnese

tudi premaz, imenovan „XY-lamon combi“. Kilogram teh snovi stane do 100 dinarjev. Privlačno je tudi, da jih lahko dobite v najrazličnejših odtenkih, od zelo temnih do prozornih. Proizvajalci, teh je seveda veliko, celo trdijo, da lahko njihovi premazi pričarajo iz navadne smreke tikov, palisandrov, macesnov itd. lesni odtenek. Reklama je reklama, za nas je predvsem važno, da ti premazi zaležejo. Tudi proti črvom.

s kvačko do kopalke

V letošnji poletni modi zelo pogosto naletimo na kvačkane modele, najsi gre za bluze, ki jih nosimo čez dan, ali za tunike in bluzone za počitniško garderobo in kopalke. Kvačkane kopalke so letos celo velika moda.

Seveda ne bomo kupili volne ali sintetike, marveč garn, na voljo pa je bujna fantazija posameznic glede vzorcev. Luknjičasti vzorci so seveda prijetno hladni, zahtevajo pa večjo roko pri krojenju modela, da ne bodo na telesu izstopali, kjer ne bi bilo treba.

Za kvačkane kopalke je v modi predvsem

karibsko modra barva, ki se poda tako temno-laskam kot blondinkam, veliko pa je tudi bele in peščene barve.

Doma narejeni kosi garderobe imajo več odlik. Četudi ne upoštevamo financ, je prednost doma narejenega kopalnega kompleta v tem, da boste v njem edine. Prav to pa mnogim veliko pomeni. Na večjih plažah, kjer zagotovo srečate vsaj eno tako kopalno obleko, kakršna je vaša iz trgovine, ne bo nevarnosti, da bi srečali dvojčico.

RIA BAČER

DOMAČA LEKARNA: kadulja

Prava kadulja je pol metra do meter visok polgrm z olesnelo rjavo korenino, iz katere se dvigajo s puhom krita stebela, na njih pa so 10 cm dolgi in okrog 5 cm široki suličasti listi, ki nosijo na spodnji strani oljčne žleze. Cveti so vijoličasti, plod pa je sestavljen iz štirih gladkih jajčastih oreškov.

Kadulja, ki jo poznamo tudi pod imenom žajbelj, raste v naših krajih divje, ponekod pa jo tudi gojijo. Cveti junija in julija, nabiramo pa liste, še pre-

den rastlina vzcvete. Obenem z listi porežemo zelena stebela.

Vsa rastlina prijetno diši, ker vsebuje precej hlapnega olja, čreslovine in grenkih snovi. Prevladuje hlapno olje, ki pospešuje krvni obtok v prebavilih in ureja potenja. Rabimo ga tudi kot sredstvo proti nočnemu potenju jetičnih.

Na vinu kuhan žajbelj je znano zdravilo za ženske bolezni. Komur pa se roke tresejo, naj se z žajbljevo vodo umiva. Prežene zbadanje v prsih in star kašelj. V starih knjigah je zapisano ce-

lo, da umivanje z žajbljevo vodo pomaga lasem, da bolj rastejo in postanejo črni, medtem ko zobe pobeli.

Danes je kadulja najbolj znana kot zdravilo za bolezni dihal, pri vnetju grla, žrela, mandljev, kašlju, slabem teku, driski, obolenju ledvic in jeter, pri zastoji žolča. Pomaga tudi pri razdraženosti osrednjega živčevja. Čaj – polizek pripravimo tako, da na četrt litra vrele vode damo veliko žlico kadulje in pustimo stati 10 minut. Pijemo dvakrat na dan.

Marija Boštjančič

omlete iz sifona

Vročina že pritiska, gospodinjnam se ne da dolgo stati pri štedilniku, zato jim bo morda prav prišel nasvet Marije Boštjančič, gostilničarke lokala „Pri Marički“ v Bučni vasi. Njeni gostje imajo zelo radi omlete iz sifona, ki so rahla jed, hitro pripravljena in okusna.

„Za testo potrebujemo 1 liter sifona, 4 rumenjake, sneg, moke po potrebi. Najprej umešam ostale sestavine, nazadnje še sneg. Palačinke spečem, nato vsako posebej oblijem z limonovim sokom. Palačinke zavijem, posipam s sladkorno moko, v kateri je primešan vaniljev slad-

kor.“ Omlete iz sifona, pripravljene z limono, imajo pred navadnimi še to prednost, da so manj kalorične in so primerne tudi za uživalce diete, če jim je marmelada ali orehov nađev prepovedan. Jed pa je potrebno servirati takoj, tedaj je najboljše.

obzorja

film Pet filmov za televizijo

Ob koncu tega meseca naj bi bilo dokončanih pet kratkih filmov, ki jih Viba film snema za ljubljansko televizijo s sredstvi občinskih kulturnih skupnosti, namenjenih za pospeševanje kulturnega programa televizije. Vseh pet filmov je zasnovanih kot portretna filmska študija o slovenskih kulturnih delavcih: Rajko Ranfl je posnel film o basistu ladku Korošču, Boštjan Hladnik film o slikarju Francetu Miheliču, Milan Ljubič snema film o pisatelju Ivanu Potrču, Dušan Mlakar pripravlja film o igralcu Vladimirju Skrbinšku, Matjaž Klopčič pa filmski portret Bena Zupančiča.

knjige Izdelek SREČA

V posrečeni opremi Jurija Jančiča je založba Obzorja poslala na tržišče dramski tekst Pavla Lužana „Sreča nikdar opoteča ali sreča neposrednih proizvajalcev“. Avtor je svoje besede označil kot veseloigro v treh dejanjih. Tak dojem „Sreča nikdar opoteča“ tudi daje, saj je dogajanje v dramskem besedilu porinjeno na raven običajnega, vsakdanjega. Ni zapletov, tragičnih osebnosti ne velikih modrih besed. Še tiste, ki so izgovorjene, imajo očiten nadih plehkosti. S tem namenom je Pavle Lužan pri pisanju uporabil namesto slovenskega knjižnega jeziknekakšno spakodranje pogovornega jezika. Lužanovi jezikovni tvorbi manjka čvrstejša naslonitev na resnični pogovorni jezik, saj takega, kakršnega je zapisal, verjetno nikjer ne govore, razen morda v intervjujih na radiu in televiziji.

če odštejemo nekaj vulgarnih izrazov.

V spremni besedi „Nesreča v sreči“ Taras Kermauner razčlenjuje miselne zasnove dramskega teksta ter mu išče ustrezno mesto v sodobni slovenski dramatik.

Kot smo že omenili, je oprema zelo domiselna. Jurij Jančič je namesto s platnenimi ali usnjenimi platnicami knjigo opremil s platnicami iz kartona, ki jih lepence ter tako na svoj način doprinesel k sporočilu in pripovedi knjige – sreča je proizvod, srečni človek proizvod.

MiM

KURENTIJA

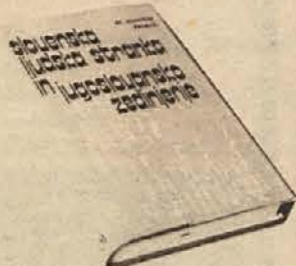

V vaseh ptujskega polja se je prav na rob modernega časa obdržal starodavni poganski običaj – kurentovanje. Ob pustnih dneh so se v vaseh pojavile poganske maske, kurenti, in s svojim plesom in ropotanjem klicale pomlad ter blaginjo nad kmetije. Kurentne oprave so se dedovale od očeta na sina, kakor se je dedoval sam običaj, katerega dolgo nista mogli zatrete ne cerkev ne oblast. Plesati kurenta je bila čast, kakor je bila velika sramota, če so kurentu vzeli obredno opravo.

V ta etnološki okvir je novinar in pisatelj iz Ptuj Miha Remec postavil svojo povest „Smrt v kurentiji“, ki je pred kratkim izšla pri ČZP Kmečki glas. Povest je bila nagajana na drugem literarnem razpisu leta 1976. Avtor je pripoved naslonil na stari običaj ter pripoved o starem kmetu Miholu Veganu – ki je v zakonu ostal brez otrok, medtem ko mu je nezakonski sin, sad ljubezni z dekletom Nežiko; neznan – razpletel v dneh kurentovanja. Stari kmet svoje dosedanje življenje premisli, dnevi pa prinesejo razrešitev njegove življenjske uganke.

Čeprav imajo knjižne izdaje ČZP Kmečki glas značaj nekdanjih „večerniških“ knjig, pa Remčeva „Smrt v kurentiji“ sega nad povprečje ostalih.

STROKOVNO DELO

Dr. Momčilo Zečević je pred časom obrnil doktorsko disertacijo o vlogi Slovenske ljudske stranke v jugoslovanskem zedinjenju. Tega vprašanja se je lotil zaradi mnogih nejasnosti in enostranskih ocen o politiki Slovenske stranke do jugoslovanskega vprašanja. Stranka je bila največja v Sloveniji, zato je njen odnos do jugoslovanskega zedinjenja pomemben pri proučevanju in raziskovanju vloge slovenskega ljudstva v boju za jugoslovansko državo. Avtor je proučil številne vire, dokumente in ostalo literaturo, jih kritično ocenil ter izpeljal nekatere sodbe in zaključke, ki niso le golo dokumentiranje in sprejemanje ugotovitev drugih, ampak plod avtorjeve presoje. Obsežna študija je pred kratkim izšla pri založbi Obzorja pod naslovom „Slovenska ljudska stranka in jugoslovansko zedinjenje 1917 – 1921.“ Izvirnik je pisan v srbohrvaškem jeziku, prevedel pa ga je Branko Avsenak.

MONTAUK

Med najpomembnejše sodobne švicarske pisatelje spada gotovo nemško piščo dramatik in romanopisec Max Frisch, ki ga dobro poznajo tudi slovenski bralci in obiskovalci gledališča. V naš jezik imamo prevedena vsa tri pomembna prozna dela tega pisatelja: „Homo faber“, „Stiller“ in „Naj mi bo ime Gantenbein“. Tem se z najnovjšo izdajo Državne založbe Slovenije pridružuje še „Mon-

tauk“, svojevrsna lirična pripoved, v kateri se je pisatelj odrekel zgodbi kot nosilki leposlovnega sporočila. Po svoji zasnovi „Montauk“ spominja na nekakšen dnevnik, poln razmišljanj, spominov in močno občutenih razpoloženj. Založba je delo predstavila kot „najintimnejše, najnežnejše, najskromnejše in hkrati najpogumnejše, najpreprostejše in najizvirnejše“ delo Maxsa Frischa.

Maraton zabave

Slavna literarna junakinja Angelika, katere dogodivščine piše francoski pisateljski par

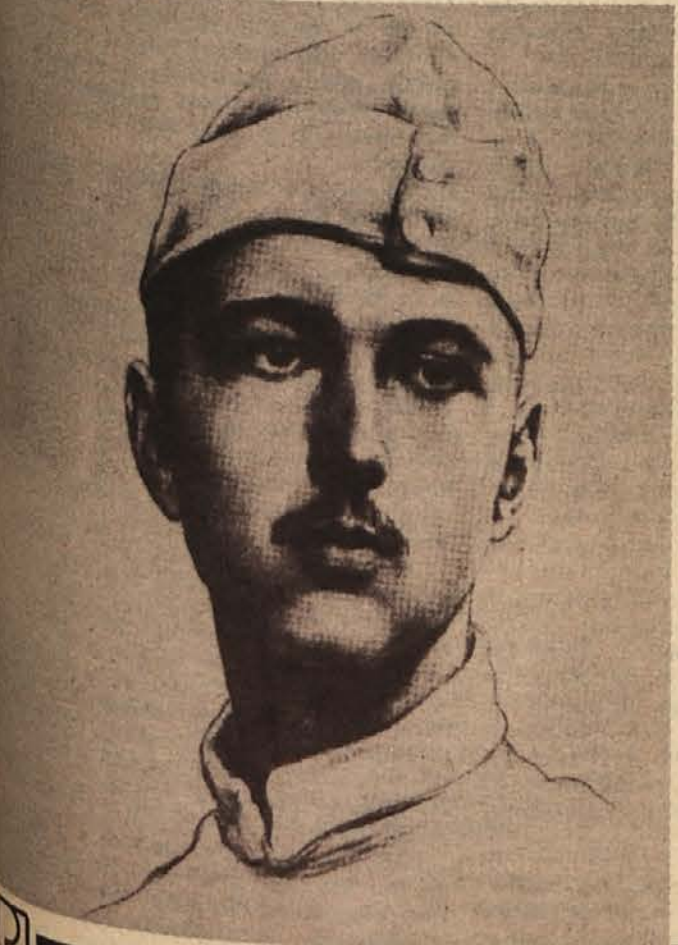
Anne in Serge Golon ter z njimi navdušuje milijone bralcev po vsem svetu (ter nekaj deset tisoč v naši slovenski domovini), je še dovolj lepa, mlada in pogumna, da si upa na pot čez Ocean v francosko Kanado. Na tem razburljivem potovanju jo spremlja njen še bolj hrabri mož, preganja jih skrivnostna ladja, dogajanje se nadvse razburjive peripetije, ljubezen je vroča – vse je pač takšno, kot so bralci tega zabavnega maratona vajeni, zato bo tudi enajsta knjiga o lepi Angeliki, ki jo je v slovenskem prevodu Bogomila Faturja pod naslovom „Angelika in zarota teme“ izdala koprška založba Lipa, našla pot do vseh, ki jim nezahtevno, a dovolj napeto branje popestruje vsakdanjik. Kaj več od zabave in razvedrila pa bralec od nobene romana o lepi Angeliki ne sme pričakovati, saj so bili ustvarjeni le s tem namenom.

komentar

13 let – 1, 800. 000 knjig

Z izidom treh romanov: Georga Eliota „Mlin na reki Floss“, Heliodorjevih „Etiop-

SOVRAŽNA SREČA JOŽETA CVELBARJA

„Imeli smo ljudi...“ Ketteja, Murna, Kosovela, Kajuha pa Jegliča, Cvelbarja in še mnogo drugih, ki sta jim ali jetika ali vojska – neizprosnosti sovražnici slovenske literature – pretgali življenje in pesniško ustvarjanje, še preden so mogli povezati prvo snopje iz njih.

Zdi se, da je bila usoda Jožeta Cvelbarja še najbolj tragična od vseh, ki smo jih omenili, in tistih, ki jih imamo ta trenutek v mislih. Poleg vsega se mu ni izpolnila niti ta „najsvežeša“ želja, da bi počival v domači zemlji. Tako vemo danes le to, da je – od italijanske krogle smrtno zadet v trebuh – izdihnil v avstrijski brigadni bolnišnici nekje na Tirolskem 11. julija 1916, nihče pa ne ve, kje je pokopan.

A kako mu je moglo biti, da je, čakaje na smrt, na hrbtno stran vojaške knjižice zapisal: „Slovenec sem, nič ni zame bolj strašnega, kakor v mrtvi tuji prsti spati večno spanje. V sveti domači zemlji, tam je sladko sanjati večni sen, tam, kjer zemlja tudi za mrtve živi in rože tudi zanje cveto, v moji dragi, preljubi dotlenjski dežlici, v Kostanjevici. O, ko bi danes vedel, da ni tudi ta želja prav tako nespametna, kakor so bile druge!“

Jožeta Cvelbar je ostal na tujem, od koder se ne bo mogel nikoli več vrniti. Vrnila pa sta se njegova misel in hrepenenje: v pesmih, risbah in akvarelih, dnevniku in v pismih Fridi. Vse, kar je bil ustvaril in domislil v svojem mladem življenju, kar je bilo dozorelo in je dozorevalo v njem potem, ko se je začel brusiti v dveh pri-

rojnih talentih: pesniškem in slikarskem.

Na rojstno Dolno Prekopo, kjer se je bil rodil pod skromno kmečko streho leta 1895, na Kostanjevico, Krko in svet pod Gorjanci je bil navezan kot trtni list na trto, Dolenjski in svoji dolenjski „roži“ je posvetil vse svoje pesmi – tiste, ki so objavljene v revijah, in tiste, ki so povezane v njegovi zapuščini, z dolenjskimi motivi je polnil skicirko in s pasteli dolenjske pokrajine barval risalne liste.

Svoje misli in hrepenenje je Jožeta Cvelbar izpovedoval zdaj v besedi, zdaj v barvi. Ne v besedi in ne v barvi mu ni bilo dano ustvariti velik opus, a ko bi mu bilo dano, bi ustvarjal, zares ustvarjal le kot slikar, saj se je že pri osemnajstih letih odločil: „Pesem mi je živela namreč takrat, ko je bilo hrepenenje in čustvo veliko in ni še hotelo v barve; besede so mi bile bližje. Zato pa čutim čim dalje manj nujnosti za pesnjenje, čim bolj zori slikarska moč.“

Na knjižno izdajo svojih pesmi je moral Cvelbar čakati več kot dvajset let. Šele leta 1938 je izšla pri Mohorjevi družbi knjiga: Jožeta Cvelbar „Izbrano delo“, ki jo je uredil dr. France Koblar. Urednik je objavil tudi nekaj odlomkov iz Cvelbarjevega dnevnika ter nekaj Cvelbarjevih risb, dodal učen in pripisal pojasnila. Do šestdesetletnice Cvelbarjeve smrti je bila ta knjiga tudi edina, ki je v zaokroženi celoti predstavljala leposlovno in slikarsko delo Jožeta Cvelbarja.

Nedavno je v knjižni zbirki Beseda Dolenjske (kot njena druga knjiga), ki jo izdaja Dolenjski kul-

turni festival v Kostanjevici, izšel nov izbor del Jožeta Cvelbarja z naslovom „Moji kraji“. Avtor izbora Janez Menart je dodal še nekaj ilustracij in osemnajst strani uvoda, v katerem je s posebno človeško toplino in pretresljivostjo orisal lik Jožeta Cvelbarja, tistega „Cvetka Gorjančevega“, ki je na novomeški gimnaziji pretežno sam pisal in ilustriral dijaški list „Zoro“ in ki mu „sovražna sreča“, kakor bi rekel Prešeren, ni naklonila, da bi za njim ostalo tisto, v čemer je iskal življenjski smoter. Za to izdajo je Božidar Jakac narisal portret Jožeta Cvelbarja – Cvelbarja v uniformi avstrijskega vojaka med prvo svetovno vojno. In tudi v tem je nekakšna tragika; da je zadnja znana Cvelbarjeva podoba samo na vojaški sliki. Knjigo je opremil akademski slikar Janez Kovačič.

Janez Menart je v knjigo „Moji kraji“ uvrstil sedemindvajset Cvelbarjevih pesmi, najbolj značilnih, ne vseh. In dobro je odbral, tako da pesnik neokrnjeno stopi pred nas, otoplo dolenjski od uvodne štirivrstičnice „Ah, ve sladke rože / z dolenjskih njiv, / kako samo spomin / na vas je že mamljiv /“ do glavne in zaključne „Moji kraji in moji dragi“ (v odlomkih), iz katere govorijo takale spoznanja: „Kdor učenost je pobiral iz knjig, učen je za knjige, / kogar življenje je solalo, lahko je učitelj življenja“. Sicer pa: ko bralec prebere to zadnjo pesem in se zamisli ob prejšnjih, mu je, kakor da je pravkar zaslišal odjek tiste Zupančičeve: „Imeli smo ljudi... kaj hočete, grobovi, še od nas?“

I. ZORAN

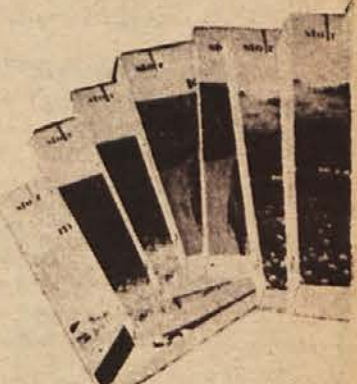
skih zgodb“ in Iva Andrića „Travniške kronike“ se je širokopotezno zasnovana knjižna zbirka Sto romanov zaključila.

V trinajstih letih je Cankarjeva založba razposlala med naročnike in druge bralce, katerih število je, žal, iz leta v leto upadalo, izbrane romane svetovne in jugoslovanske književnosti. Skupna naklada vseh knjig je presegla število milijon osemsto tisoč izvodov, kar bi ne bil založniški dosežek za eno samo knjigo na, denimo, angleškem knjigotrodskem področju, a na malem slovenskem jezikovnem prostoru vsekakor je.

Založba je ob začetku izdajanja zbirke obljubljala sto najboljših, temeljnih del svetovnega romana, od njegovih antičnih prednikov do modernističnih odtujenih potomcev. Ali je zbirki to uspelo? Po vsem sodeč, je, čeprav moramo ob zaključku zbirke zapisati, da se je od prvotnih obljub marsikaj spremenilo. Narobe bi bilo, ko bi za tri leta podaljšano izhajanje zbirke in drobljenih romanov v več nepotrebnih zvezkov krivili le dosednji nezavidljivi položaj knjige v naši družbi; dejstvo je, da je založba z zbirko potegnila nekaj izrazito premalo premišljenih trgovskih potez, ki so morale vplivati na nižanje naklade. Prvi letnik je dosegel za naše razmere res lepo naklado 24.000 izvodov, zadnji trije romani pa samo še 6300 izvodov, čeprav je že dobro znano dejstvo, da smo Slovenci ljubitelji zbirke, kar morebiti le nadomešča pravo življenje knjige.

Kljub temu da svoje poti ni zaključila tako sijajno, kot jo je začela, smemo zbirko Sto romanov šteti za veliko založniško dejanje, še toliko bolj, ker smo ob stotih izbranih romanih v 144 knjigah dobili sto literarnozgodovinskih študij 33 slovenskih literarnih strokovnjakov, kar predstavlja zajeten sklop besedil, mimo katerih poslej slovenska literarna veda ne bo mogla iti. Nekatere študije so podale zaokrožene teorije o romanu, ki se bolj ali manj uveljavljajo v naši domači leposlovni znanosti.

M. MARKELJ

Na podlagi 11. in 13. člena zakona o urbanističnem planiranju (Uradni list SRS št. 16/67 in 27/72) in 207. člena statuta občine Črnomelj (Skupščinski Dolenjski list št. 20/74) je izvršni svet skupščine občine Črnomelj na seji dne 19. maja 1977 sprejel

SKLEP

o razgrnitvi predloga noveliranega urbanističnega programa občine Črnomelj in urbanističnega načrta Črnomlja

I.

Predlog noveliranega urbanističnega programa občine Črnomelj in urbanističnega načrta Črnomlja, ki ga je izdelal Urbanistični inštitut Slovenije pod št. VI-446 v maju 1977, se javno razgrne za čas 30 dni od dneva objave tega sklepa.

II.

Predlog navedene urbanistične dokumentacije bo javno razgrnjen v prostorih skupščine občine Črnomelj v Črnomlju, Trg svobode 2.

Ogled razgrnjene dokumentacije bo možen vsak delovni dan od 6. – 14. ure in ob sredah od 6. – 16. ure.

III.

V času javne razgrnitve lahko dajo občani, delovne organizacije, interesne skupnosti in ostali zainteresirani k predlogu novelirane urbanistične dokumentacije pripombe, mnenja in predloge.

Strokovno razlago in pojasnila k predlogu novelirane urbanistične dokumentacije daje oddelek za gospodarstvo in finance SOb Črnomelj.

Številka: 350-4/74
Črnomelj, dne 19. 5. 1977

Predsednik
izvršnega sveta
SOB Črnomelj:
JOŽE VAJS, i.r.

OBVESTILO!

Upravni odbor LD Toplice obvešča vse lastnike parcel na svojem območju, naj škodo, povzročeno od divjadi na poljskih kulturah, pismeno prijavljajo na naslov: „LD TOPLICE – 68350 Dol. Toplice“. Ustnih prijav za povračilo škode ne bomo upoštevali.

UO LD TOPLICE

ŠTIPENDIJE

RAZPIS KADROVSKIH ŠTIPENDIJ

podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občini Ribnica
Kadrovske štipendije razpisujejo po dogovoru sledeče podpisnice:

1. INLES Ribnica za vse TOZD in DSS:
2 štipendiji na stopnji fakulteti – proizvodnja smer
3 štipendije na VEKŠ Maribor – finančno-komercialna smer
1 štipendijo na elektrofakulteti
1 štipendijo na fakulteti za arhitekturo – oblikovalec
2 štipendiji na VEKŠ Maribor – organizacijsko-poslovna smer

2. RIKO Ribnica
2 štipendiji na ekonomski fakulteti
2 štipendiji na fakulteti za strojništvo
1 štipendijo na pravni fakulteti
1 štipendijo na višji upravni šoli
5 štipendij na tehnični šoli za strojno stroko
3 štipendije na poklicni kovinarski šoli za poklic tehnični strojni risar

3. SUKNO Zapuže – TOZD Jurjevica
3 štipendije na tehniški tekstilni šoli za tkalstvo, predilsko in tekstilno-kemijsko smer
2 štipendiji na srednji ekonomski šoli

4. Kmetijska zadruga Ribnica
1 štipendijo na agronomski fakulteti – živilorejska smer

5. DONIT Medvode – TOZD Pletilnica Sodržiča
2 štipendiji na fakulteti za strojništvo
2 štipendiji na ekonomski fakulteti
1 štipendijo na VŠOD Kranj – smer računalništvo
3 štipendije na srednji ekonomski šoli
2 štipendiji na tehniški šoli za strojno stroko

Vsi zainteresirani za kadrovske štipendije naj do 10. julija 1977 oddajo pristojnim kadrovskim službam podpisnic, ki obvezno na predpisanem obrazcu DZS 1,65, ki ga je treba dosledno izpolniti, zlasti s podatki o dohodkih staršev in o premoženjskem stanju, potrdilo o družinski skupnosti, potrdilo o vpisu v šolo in prepis zadnjega šolskega spričevala. Nepopolnih vlog podpisnice ne bodo obravnavale.

Izvršni odbor
SKPSS o štipendiranju
občine Ribnica

PROSTA DELOVNA MESTA

Zdravstveni center,

Delovna skupnost skupnih služb Novo mesto, razpisuje naslednja delovna mesta:

1. VODJE računovodsko-finančne službe
2. VODJE ekonomsko, analitsko-planske službe
3. VODJE pravne službe
4. SVETOVALCA za investicije
5. PLANERJA – analitika II
6. TAJNICE generalnega direktorja
7. TAJNIKA samoupravnih organov
8. SALDOKONTISTA upnikov

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

1. visoka izobrazba ekonomske smeri s petletno izkušnostjo,
2. visoka izobrazba ekonomske smeri s petletno izkušnostjo,
3. visoka izobrazba pravne smeri in opravljen pravosodni izpit s petletno izkušnostjo,
4. visoka izobrazba gradbene smeri s petletno izkušnostjo,
5. višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri s triletno oz. petletno izkušnostjo,
6. srednja izobrazba upravno-administrativne ali ekonomske smeri z dveletno izkušnostjo,
7. višja izobrazba pravne, upravne ali ekonomske smeri s triletno izkušnostjo,
8. srednja izobrazba ekonomske smeri z dveletno izkušnostjo.

Za vodilna delovna mesta morajo imeti kandidati organizacijske sposobnosti in izpolnjevati moralno-politične pogoje po družbenem dogovoru.

Razpis velja 15 dni po objavi. Za delovna mesta pod 5 – 8 je poskusno delo treh mesecev.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili na naslov: ZDRAVSTVENI CENTER, Delovna skupnost skupnih služb, 68000 Novo mesto, Šmihelska cesta 1.

PROSTA DELOVNA MESTA

„DELAJSKI SVET DELOVNE SKUPNOSTI
ZAVAROVALNE SKUPNOSTI TRIGLAV –
DOLENJSKE OBMOČNE SKUPNOSTI
NOVO MESTO

razpisuje

- I.
2 prosti delovni mesti za delo v predstavništvih in sicer:

1. VODJA PREDSTAVNIŠTVA – organizator, snemavec za Belo krajino.
2. VODJA PREDSTAVNIŠTVA – organizator za Trebnje.

POGOJI:

višja šolska izobrazba ekonomske, upravne, pravne ali organizacijske smeri in 3 leta delovnih izkušenj oziroma srednješolska izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj.

II.

objavlja

- 3 prosta delovna mesta pripravnikov in sicer:

- PRIPRAVNIKA s končano višjo šolo ekonomske, pravne ali upravne smeri,
- 2 PRIPRAVNIKA s končano srednjo šolo ekonomske ali upravno administrativne smeri.

Kandidati za delovna mesta pod I. naj svojo vlogo s priloženimi šolskimi spričevali in drugimi dokazili o izpolnitih pogojih pošljejo v roku 30 dni, kandidati za delovna mesta pod II. pa naj vlogo in spričevala o končani šoli pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: Zavarovalna skupnost TRIGLAV, Dolenjska območna skupnost Novo mesto, Novo mesto, Glavni trg 24.

PROSTI DELOVNI MESTI

„DOLENJKA“
trgovsko podjetje na debelo in drobno
Novo mesto

objavlja

za DSSS prosti delovni mesti

1. TAJNICE V SPLOŠNEM ODDELKU
2. SALDOKONTISTA v gospodarsko-finančnem oddelku

POGOJI:

Za obe delovni mesti se zahteva ustreznost srednja strokovna izobrazba z nekaj leti prakse. Za delovno mesto pod 1. se zahteva znanje strojepisja, pod 2. pa znanje strojnega knjiženja. S kandidati bo sklenjeno delovno razmerje za določen čas zaradi nadomeščanja odsotnih delavcev v času porodniškega dopusta. Rok za vlaganje prijav je 8 dni po objavi.

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 65. letu starosti zapustila

MARIJA BUČAR

roj. FLORJANČIČ
iz Otočca 44

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ji darovali vence in cvetje, jo spremili na njeni zadnji poti in nam izrekli sožalje. Posebna zahvala internemu oddelku splošne bolnice Novo mesto, gasilskemu društvu Otočec, govornikom ter kaplanu. Vsem še enkrat hvala!

Žaljujoci: vsi njeni!

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše drage mame in stare mame

PAVLE RAUH

roj. ARKO
iz Rožnega dola 11

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali vence in cvetje. Hvala tudi delovnim organizacijam Iskra Semič, Žito Ljubljana, Novomontaža in IMV Novo mesto ter župniku iz Semiča in župniku Rusu iz Dragatuša.

Žaljujoci: hčerka Marjanca, sinovi Rudi, Jože in Ivan z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

FLORJANA ZORANA

iz Šmar. Toplic 14

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem, znancem in Industriji motornih vozil Novo mesto. Zlasti se zahvaljujemo kaplanu in častiti sestri iz Šmarjete za nesebično pomoč in sočustvanje v težkih trenutkih ter vsem, ki so pokojnega spremili na njegovi zadnji poti.

Žaljujoci: žena Tončka, hčerki Mici z možem Dragom in Tonika z možem Stanetom, sin Cvetko z ženo Marinko, vnuki in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Kruta usoda nam je nepričakovano iztrgala iz družinske sreče našega ljubelega moža, skrbnega očka, sina, brata in strica

FRANCA UDOVIČA

iz Repč pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, sočustvovali z nami, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Iskrena hvala zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka splošne bolnišnice Novo mesto za trud in lajšanje bolečin. Lepa hvala kolektivu ŽTP Ljubljana-Moste, gasilskemu društvu Repče in Vrhe, pevcem in govorniku za ganljive besede. Srčna hvala kaplanu za lepi govor in opravljeni obred.

Žaljujoci: žena Zorka, otroci Slavka, Dani in Franja, oče in sestra, ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob tragični smrti mojega ljubelega moža

TONETA HUČA

iz Vrhpeči 23

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in najbližjim sosedom Matohovim, Gašparčevim, župniku za opravljeni obred ter vsem, ki so nam izrekli sožalje, in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Žaljujoci: žena Tončka in drugo sorodstvo.

Kolikor daš, toliko imaš

Dodatni dinar za dograditev šol, zdravstvenega doma in bolnišnice

Do leta 1980 čakajo občane dodatna bremena, če hočejo uresničiti naložbe v zdravstvu in šolstvu. Seveda pa v razpravah povsod poudarjajo, da morajo imeti prednost investicije, za katere so se ljudje odločili s samopriskom. Dosedanji program ni bil realiziran.

Zaradi podražitev so bila odstopanja pri zneskih, vrstni red naložb pa ni bil kršen. Edino za letošnje predvidena sprememba. Gre za adaptacijo in dograditev artistske šole, medtem ko naj bi preureditev prosvetnega doma na Veliki Dolini za pouk telovadbe odložili do prihodnjega leta. Na Dolini so za tako zamjenjavo le pod pogojem, da bo njihova investicija prihodnje leto zares izpeljana. Tako so poudarili delegati na zadnji seji občinske skupščine.

V šolstvu je za leto 1978 napovedana še dograditev štirih oddelkov pri brežiški osnovni šoli (za učence posebne osnovne šole), v letu 1979 dograditev in adaptacija osnovne šole v Globokem in 1980 dograditev osnovne šole v Dobovi.

V tem srednjeročnem obdobju nameravajo zgraditi tudi otroški oddelek in nove operacijske prostore bolnišnice v Brežicah ter dokončati zdravstveni dom. V drugi fazi so

namreč predvideni protituberkulozni dispanzer, dispanzer za medicinsko dela, prostori za dežurstvo in upravnice.

Da bi te načrte lažje uresničili, so v občini pripravili sporazum o združevanju sredstev za naložbe v šolstvu in sporazum za investicije v zdravstvu do 1980. leta. Seveda bo kljub temu nujno podaljšati samopriskopek občanov za naložbe v teh dveh dejavnostih. Ob tem se marsikdo vpraša, kdaj bodo na vrsti še druga področja, ki jih očitno zamenjamo, na primer naložbe v kulturo itd.

J. TEPPEY

NOVO V BREŽICAH

MOKRICE K TOPLICAM. Za združenje gostinskega podjetja grad Mokrice z zdraviliščem Čateške Toplice v eno temeljno organizacijo je mokrski kolektiv glasoval stodo odstotno, v Čateških Toplicah pa se jih je izreklo zanjo 92,46 odst. zaposlenih. Zdjaj so oboji tozlj ljubljanske Emone. K njej se je 14. junija priključilo tudi trgovsko podjetje Posavje. Glasovalo jih 499, od tega 444 ali 93,93 odst. „za“.

LEPŠE MESTO. Za nedeljski sprevod cvetja se je mesto polepšalo. Na oknih so spet zacvetele lončnice. Lani je Agraria naročila enotne zabojčke in tako prihranila meščanom to skrb za nekaj let. Cvetje je lažje nabaviti, čeprav so nekateri stanovalci še kljub vsemu pozabili nanj, pozabili pa so tudi plačati zabojčke, češ, da jih niso naročili.

PRIKUPNE RAZSTAVE. V Arti-čah so te dni zaprti razstavo malih plastik kiparja in restavtorja Antona Blatnika. Krajani so mu navdse hvaležni, da je svojo ustvarjalnost pokazal rojakom, da se je vrnil v svoj rojstni kraj. V šoli so istočasno razstavljali tudi učenci. Tokrat so svoja likovna dela in literarne prispevke posvetili varovanju človekovega okolja.

BREŽIŠKE VESTI

PREMALO ZNAKOV NA CESTAH

V brežiški občini je 132 kilometrov cest, na katerih manjka več kot sto prometnih znakov. Delegati občinske skupščine opozarjajo na te pomankljivosti, vendar so zvedeli, da je denar le za najnujnejšo signalizacijo. Če bi hoteli postaviti prav vse znake, bi se morali občani odpo-vedati nekaj kilometrom asfalta, ker drugih virov za pokritje tovrstnih stroškov ni.

KAM? Novi rodovi so spet zapustili šolske klopi. Gimnazijci zaskrbljeno iščejo prostor na višjih in visokih šolah, dijaki drugih šol pa se ozirajo za zaposlitvijo, ki je prav tako ni lahko najti. Na sliki zadnji letnik šole za blagovni promet v Brežicah. (Foto: J. Teppey)

CVETJE NA RAZSTAVI

V slavnostni dvorani brežiškega gradu so v petek popoldne odprli razstavo cvetja, ki jo prireja Hortikulturno društvo iz Brežic. Za uvod so priredili koncert pevci moškega pevskega zbora društva bratov Milavcev, v programu pa so sodelovali tudi tamburaši iz glasbene šole v Brežicah. Razstava je letos precej skromna, saj prikazuje le lončnice. Tudi ureditev ni dovolj skrbna za razvajeno oko, vendar je treba povedati, da jo je tokrat pripravilo društvo samo brez sodelovanja cvetličarjev in gospodarskih organizacij.

Končno lahko vadijo doma

Nad Radno urejeno lepo strelišče — Pomembna delovna zmaga sevnških strelcev

Pred športnimi igrami letalcev in protiletalske obrambe Jugoslavije je bilo v gozdu nad Jutrjanjko na Radni urejeno lepo strelišče.

Vse naprave bodo pokazale svojo koristnost šele sedaj, ko se bodo na njem lahko usposabljale desetine strelcev iz vsega Posavja. Strelci družine heroja Maroka so že več let prizadevno izpopolnjevali strelišče. Sedanjí uspeh je plod sodelovanja vseh dejavnikov, še posebno vrste delovnih organizacij sevnške občine. Kolikšno je bilo razumevanje delovnih kolektivov, najbolje pove podatke,

da so dobili podporo delovnih kolektivov za dodatna sredstva v pičlih 14 dneh. Dodatni stroški so znašali 150.000 dinarjev. Z delom so se posebno izkazali: v Strojni tovarni — tozlj Tovarna konstrukcij pri izdelavi kovinskih stojal za tarče, v Stilesu pa so naredili same tarče; učenke poklicne oblačilne šole iz Sevnice so se izkazale s prostovolj-

nim delom. Križem niso držale sevnška krajevna skupnost, občinska cestna služba in delovodstvo vomeškega cestnega podjetja. Pri financiranju je pomagala tudi občinska telesnokulturna skupnost.

Ce lahko tudi kaj pograjamo, na kraju treba priznati, da so bili tudi taki, ki so marsikaj objubljali, tega niso storili, predvsem strelski družina Jutrjanjke in tudi Lisee.

VSE VEZALI NA ROKE

Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi sevnškega Stilesa so sprejeli program uresničevanja zakona o združenem delu, predvsem nadoben razpored sprejemanja vseh potrebnih samoupravnih aktov. Pripravili so pregledno gradivo z jedrnatim opisom vseh nalog. V njem so navedeni vsi, ki jim je bila naložena skrb za izvedbo posameznih nalog. Minuli terek so kolektiv obiskali najodgovornejši predstavniki sozda Slovenjales. Osrednja tema pogovora so bili dohodkovni odnosi.

POMLAJEN RDEČI KRIŽ

V začetku maja so med člane te človekoljubne organizacije sprejeli prvošolčke iz boštanske osnovne šole. Boštanska šola se je letos nasploh izkazala pri vrsti akcij. Tako so zbrali nad 3.000 kilogramov odpadnega papirja. Krajevna organizacija Rdečega križa je hvaležna vsem občanom, ki so z razumevanjem podprli akcijo zbiranja prostovoljnih prispevkov, čeprav je bilo tudi nekaj takih, ki so poverjenike žalili.

JLA CENI SODELOVANJE — Ob zaključku tekmovanja v strelstvu letalcev in protiletalske obrambe v Sevnici, so gostje domačinom izročili pri organizaciji tekmovanja in gradnji strelišča tudi vrsto priznanj. Na sliki: eden iz vrste zaslužnih — Franc Pečar (na levi) iz Strojne tovarne — tozlj Tovarna konstrukcij Sevnica (Foto: Železnik)

VODA V ZADNJO VAS

Tudi zadnja vas v KS Tržiči Spodnje Vodalce, bo kmalu dobila pitno vodo. Dela na napeljavi vode voda grede h koncu. Računajo, da bo voda pritekla iz pip že naslednji mesec.

Tudi na Malkovcu, kjer je pot na kraju treba priznati, da so bili tudi tihi močno narasla, so povečali 500 sočliten rezervuar, vse s srednjekrajanov, ki so se aktivno vključili tudi v dela.

SEVNIŠKI PABERKI

LOVCI ZA JUBILEJE — Lovci družina Studenec se pripravljajo na proslavo 30-letnice obstoja društva. Osrednja prireditev bo v nedeljo, 17. julija. Ob osmi uri bo tekmovalno streljanje glinastih golobov, popoldne pa bodo razvili tudi društveni prapor. S to prireditvijo se studenec lovci vključujejo v vrsto organizacij, ki tudi s takimi prireditvami skrbijo počastiti letošnje partijske in jubileje.

TEŽAK ZRAK — Smrad po vročem, ki nastaja ob gorentem padkov takorekoč sredi mesta Sevnice, je vedno opozarja, da je treba šanje smetišča čim prej rešiti. Lenje je sicer skrilo navilako ob zal pa ni kos smradu, ki je ob vsi ni le še bolj zadržljiv.

SEVNIŠKI VESTNIK

Ovire delegatskih poti

Želje po spremembi nekaterih splošnih delegacij

Četudi bodo volitve novih delegatov za zbere občinske skupščine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti šele prihodnje leto, pa to ne pomeni, da nanje še ne mislijo,

oziroma se ne pripravljajo. Prav nasprotno! Kot smo izvedeli pri občinski konferenci SZDL, ki je „nosilka“ predvolilnih opravil in volitev, potekajo priprave uspešno, po natančno določenih rokih.

Mimo organizacijskih priprav so ta čas tudi že sredi vsebinskih. Tako so že zaključili razprave o delovanju delegatskega sistema po vseh krajevnih konferencah SZDL in po delovnih organizacijah. To, kar so povedali na posameznih razpravah, so tačas že strnili v prvo oceno, iz katere naj danes povzamemo samo nekatere ugotovitve o problemih, ki jih bo treba čimprej rešiti.

Tako ugotavljajo, da kljub zadostni številčnosti delegacije še vedno niso sestavljene najboljše. V nekaterih krajevnih skupnostih v njih še ni- so delegati slehernega naselja in v nekaterih delovnih organizacijah še vedno ne delegati sleherne temeljne organizacije združenega dela.

Medtem ko v razpravah ni bilo bistvenih pripomb k delu delegatov za zbere občinske skupščine, pa je bilo manj uspešno delo delegatov za samoupravne interesne skupnosti. Prav zato se že sedaj zavzemajo, da bi vsaj nekatere delegacije iz splošnih, spremenili v posebne. S tem bi dosegli več stvari: bolj poglobljeno vključevanje delegatov v razpravo in sprejemanje odločitev, razbremenitev posameznih delegatov, s tem pa najbrž tudi večjo udeležbo na sejah.

Ž. ŠEBEK

ŽETEV SE JE ZAČELA

Na Krškem polju že nekaj dni žanjejo pšenico. Vročina in suša sta pripomogli, da je dozorela prej kot običajno. Toda, jkar je dobro za pšenico, se ne obnese pri drugih poljščinah. Suša zlasti na plitvi krškopoljski zemlji močno zavira rast, zato kmetje težko čakajo na blagodejno moč, ne na nevihte, ki ne prinesejo skoraj nič dežja.

ŠOLA ŠTIRINAJSTE DIVIZIJE

Na predlog osnovne šole in družbenopolitičnih organizacij na Senovem bo občinska skupščina na seji 30. junija sklepala o tem, da bi šolsko osnovno šolo poimenovali po XIV. udarni diviziji. Poimenovanje predlagajo v spomin na njen legendarni prihod na Senovo v noči od 9. na 10. februar 1944. leta. Divizija je tedaj zasedla kraj, zajela več rudniških policistov, uničila pomembne rudniške naprave ter zažgala separacijo, prebivalstvo pa je s tem opogumila za boj. V spomin na vsa ta junaška dejanja praznuje Senovo tudi svoj krajevni praznik.

ŠE TA MESEC O PRORAČUNU

Občinska skupščina Krško bo zadnji dan v juniju sprejela odlok o proračunu občine za tekoče leto. Dopolnila bo tudi družbeni dogovor o izgradnji in financiranju domov upokoencev v Posavju. V Krškem je dom že vseljen, v Brežicah so ga začeli graditi, v Sevnici pa bodo prav tako pohitili že letos, če bo dopolnitev dogovora sprejeta. Na isti seji bodo delegati sklepali tudi o najetju posojila za novo upravno zgradbo postaje milice v Krškem. Dopolnili bodo tudi odlok o vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj.

IMPERIALOV VZPON

Delovni kolektiv tozda Imperial v Krškem bo letos povečal količino svojih izdelkov skoraj za četrtino, celotni dohodek za več kot tretjino, izvoz pa za 37 odstotkov. Čez tri leta bo podvojil proizvodnjo in počelveril izvoz. To bo dosegel med drugim tudi s povečanjem števila zaposlenih od sedanjih 241 na 350. Tudi vnaprej bodo prevladovalce ženske. Trenutno jih dela v Imperialu 185, moških pa 56. Tovarno bodo še širili in kolektiv je letos sklenil prispevati za to gradnjo deset prostih sobot. Večina zaposlenih je obvezo že izpolnila.

Pitna voda le za nekatere?

V Trebnjem nekateri zalivali trate, drugi niso imeli vode za pitje — Zakaj so zdravstveni dom, vrtec in osnovna šola priključeni na „presihajoči“ vod?

Od časa do časa se je napajanje z vodo po stiško-grosupeljskem vodovodu zataknilo tudi v mestu, vendar tako hučo kot zadnje dni že zlepa ne.

Mlečna kuhinja v trebnjski osnovni šoli je po razpoložljivem delovnem prostoru med najmanjšimi v občini, vendar ji pritiče še drugo prvenstvo — nasititi mora nad 700 šolarjev. Kuharica Slavka Petan je stregla borne curke vode iz pip po šoli rano zjutraj, ob popoldnevi ali večerih. Upravnik trebnjskega zdravstvenega doma dr. Jernej Kranjc nam je v ponedeljek, 13. junija popoldne, potožil, da ni vode, da bi si med pregledi umil roke! Prizadevna aktivistka Rdečega križa Darinka Japelj se spominja podobnih stisk, kako so pacienti nosili s seboj vrč vode, ko so šli k zobozdravniku!

Suša v ceveh je za nekatere Trebnjance prava uganka. V torek, 14.

junija, npr. ni bilo vode, medtem ko je tekla vse dopoldne naslednji dan. Vmes seveda ni bilo nobenega dežja. Ta dan je bilo slišati tudi prva radijska obvestila. (Morda je k temu pripomogel obisk predstavnikov občinske skupščine v Grosupljem.) Brez vode so bili dolge dni predvsem tisti, ki so priključeni na stranske vode. Žile tega vodovoda pa so po mestu razpeljane na moč čudno. Tako npr. šola ni imela vode, stanovanje tajnice, odkoder so potem nosili vodo v vedrih, pa ves čas. Tudi frizer Novak in gostilne ob cesti imajo to srečo, da vsaj z vodo ni težav. Pomočnik direktorja Tregrada Stane Kolenc je dejal, da bi bilo vseh sitnosti konec, brž ko bi bil zgrajen povratni zbiralnik na

Ponikvah. Trenutno bi pravi olajšanje že malo natančneje opisali, kdaj bo voda in kdaj jo bo. Tako pa so nekateri dežurni pipah izmenoma cele noči. Maja jela voda vsaj malo dotekati, so čeli polniti vso razpoložljivo vodo, od kopalne kadi dalje. Marsikdo si je v tem brezupu natočil vodo, je bilo treba, zato pač je še vedno zmanjkalo drugim. Redki sečajo ob glavnem vodu pa so se lahko obnašali kot arabski velikaši: zbirali so lahko celo trate in prali avtomobile!

ALFRED ŽELEZNIK

MIRENSKA „BORZA“ KROMPIRJA

Včeraj je povabila Količnik tozlj Tovarna za predelavo krompirja na tradicionalni razgovor o problematiki pridelovanja in krompirja pridelovalce in organizatorje proizvodnje. Z letošnjim stankom je tovarna želela odobriti pridelovalci še bolj prilagoditi svojim dohodkovnim odnosom. V tem pomembnem sestanku prisostvovalci so se seznanili s stanjem.

Iz kraja v kraj

NI LE ZANJE — Krajani Rakovnika opozarjajo, da bi bilo treba usposobiti za kopanje bazen pri Sevnici vasi. Navsezadnje učiva v njihovem staro in mlado od blizu in blizu leč. Marsikdo je prepričan, da bi temu objektu bolje godilo, če bi zanj skrbel šentrupeška krompirska skupnost.

DOBRI „PILOTI“ — Vse zbrane na velikem slavu v nedeljo v mirenem gradom od odkritja mirenškega obeležja prvemu podpredsedniku OF so na sebi lasten način ponosili tudi modelarji. Njihov radijski upravljani letalski model je kljub precejšnjemu vetru ponesel nad množico precej velik napis v pravo zdrav shodu.

OZKO GRLO — Nasititi toliko ust za malico v trebnjski osnovni šoli ni šala. Ob dobri organizaciji to vseeno uspejajo, celo ob zadnjem pomanjkanju vode. Na sliki: pri delu pomagajo tudi učenci. (Foto: Železnik)

KRŠKI TEDNIK

Zagotoviti dogovorjene pravice

27. seja treh zborov črnomaljske občinske skupščine v znamenju varstva okolja

V slabih štirih urah so delegati na 27. skupni seji zbora združenega dela, krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora črnomaljske skupščine 15. junija obdelali kar trinajst točk. Navzlic temu da so razpravljali o pomembnih vprašanjih, pa so ponovno največ časa posvetili enajsti točki, poročilu o delu komisije za varstvo okolja in njenemu programu dela.

Predlog odloka o povečanju stanovalniške pomoči občanom za delno nadomestitev in predlog proračuna občine Črnomelj za letošnje leto so prisotni hitro pregledali, brez zastojev je potekala tudi ocena javne

Črnomaljski drobir

ČRNMALJKE V LIKI - Na tradicionalnem XIV. zletu bratstva in enotnosti v Gospiču so nastopile tudi črnomaljske gimnazijke. V nastopu so se Belokranjce izkazale, veliko zaslug za brezhubno opravljeno vajo pa ima tudi profesorica Štefka Fortun. Po zletu so si dekleta ogledala Plitviške jezera, videla pa so tudi morje, čeprav samo z močnega Velebita.

ZELENI JURIJ NEKOLIKO DRUGACE - Organizatorji so letos prihod zelenega Jurija počastili tudi s streljanjem raket. Obiskovalce so presenetili z zastavami, ki so jih izdelali med raketami. Na nebu sta tako nekaj časa vihrali jugoslovanska trobojnica in zastava mesta Črnomelj.

GODBENIKI V NOVIH UNIFORMAH - Črnomaljski godbeniki so želeli na belokranjski praznik jurjevanja spraviti kar največ domačinov. Tako so jih zbudili z godbo že navsezgodaj zjutraj, presenetili pa so meščane tudi z novimi uniformami.

PRVI TURISTI - Junjsko sonce je poskrbelo, da je Belo krajino obiskalo že nenavadno veliko število turistov. Najraje se ustavijo v Vinici, kjer si za nekaj dni postavijo platenne hiše. Od tam se nato odpravljajo po okoliških vaseh, zavijejo v Črnomelj in Metliko. Domačini radi povedo, da se turistični delavci za tuje pa tudi domače goste še niso najbolje pripravili.

Črnomaljski poročevalec

razpravo o oblikovanju porabe v letih 1976 - 1980 in v letu 1977. Pri točki „Varstvo okolja“ je nekaj delegatov opozorilo na vse več divjih smetišč okrog Črnomlja in Semiča. Tako so z odlokom sprejeli, da morajo na območju mesta Črnomelj in v obmestnih naseljih (Kočevje, Kanizarica, Vojna vas) Semiču, Vavpči vasi, Selih, Kašči, Vrtači in Mladici postaviti tipске smetnjake.

Zanimivo debato je obetala tudi deveta točka, in sicer o aktualnih problemih socialnega varstva v občini. Že v uvodu so bili delegati seznanjeni z resnico, da skupnost socialnega varstva še vedno ni zaživel najbolje, ukvarja pa se s problematiko socialnega skrbstva s 444 Romi, skrbi za razvoj rejništva, se ukvarja s problematiko otroškega varstva, zaposlovanja itd. „Nujno je,“ so poudarili na seji, „da si skupnost socialnega varstva kar najbolj prizadeva za utrjevanje take politike social-

OTOVAC: OTVORITEV CESTE

V soboto, 25. junija, bodo ob 10. uri v Otovcu pri Črnomlju predali namenu novih 11 kilometrov gozdne ceste, ki bo povezovala Lokve s Sredgorjo. Nova pot je za okoličane velika pridobitev in povezuje Belo krajino z Rogom. Močno bo skrajšala pot proti Kočevju in bo pripomogla, da bodo poslej prihajali v ta konec turisti bolj pogosto kot do sedaj.

RAZSTAVA O VARSTVU OKOLJA

Pred kratkim so dijaki centra črnomaljskih srednjih šol pripravili v avli gimnazije razstavo na temo „Varstvo okolja“. Prispevali so obsežne mape z gradivom o onesnaževanju okolja, glasilo Ekološki zbornik, razstavili so nekaj najboljših spisov o varstvu, profesorica Rothova pa je predstavila literaturo, po kateri dijaki delajo.

G. B.

TURISTIČNA SEZONA PRIHAJA - Črnomelj se že pripravlja na novo turistično sezono. Minuli teden so se delavci (na sliki) spravili nad najhujše jame na glavni cesti in s krpami asfalta poskrbeli, da je vozna nekoliko bolj ugodna.

Še izboljšati sistem

O analizi delovanja delegatskega in skupščinskega sistema ter stališčih za pripravo na prihodnje volitve delegacij in nadaljnjem razvoju delegatskega sistema so razpravljali v Kočevju na nedavni skupni seji občinskega sveta Zveze sindikatov in občinske konference SZDL. V analizi so bile prikazane dobre strani in slabosti oziroma pomanjkljivosti delegatskega sistema.

Najmanj se je uveljavil delegatski sistem v manjših delovnih organizacijah in manjših krajevnih skupnostih. Tu se delegacije pred sejo skupščin niso sestajale ali so se sestajale poredko; zaradi premajhnega števila volilcev pa tudi niso mogli zagotoviti uspešnega dela organov, ki so jih

dolžni izvoliti, in izvajanja vseh predpisanih nalog. Zato bodo morali v predvolilnem postopku (do oktobra) marsikje razmisliti o združenju in se o tem tudi dokončno odločiti.

Za delegate SIS pa je treba kandidirati tiste občane, ki so zainteresirani za njihovo dobro delo. Ni prav, če v SIS za otroško varstvo ni staršev, ki imajo majhne otroke, ampak so delegati predvsem upokojenci itd.

Gradiva za seje samoupravnih teles morajo biti v bodoče kratka, jasna, brez nerazumljivih tujk, seveda pa morajo kljub temu vsebovati vse potrebno, da se bodo delegati lahko pravilno odločili.

Zaradi pomanjkanja prostora bomo o nekaterih ostalih ugotovitvah analize in nalogah v tem obdobju še poročali in po možnosti zadeve osvetlili tudi s primeri iz prakse.

J. P.

Fara: v soboto praznujemo

25. junija bo v Fari srečanje kulturniške skupine vojaške enote „Ljubo Sercer“ iz Postojne in osnovne šole ter krajanov iz Vasi-Fare. Člani te skupine in naši pionirji so pripravili skupen kulturni pro-

gram, posvečen jubilejem tovariša Tita in naše ZKJ. Ker pa bo to tudi slovesen zaključek šolskega leta, bodo učenci prejeli nagrade in priznanja za svoje delo, člani bralne značke pa knjižne nagrade in značke.

Vojaki bodo pripeljali tudi dve razstavi, in sicer o življenju in delu tovariša Tita in o delu v garniziji Ljuba Sercerja. Ta sobota bo velik praznik KS Vas-Fara, zato želimo, da bi se proslave in razstave udeležilo čimveč naših krajanov.

Ob sobotah smo imeli končne izlete, Učenci 3., 4. in 5. razreda ter podružnične šole Oslinca so obiskali Bled, Begunje, Vrbo in se na poti domov ustavili v ljubljanskem živalskem vrtu. Učenci 7. in 6. razreda so bili na Reki in slovenski obali. Mnogi udeleženci so prvič videli morje. Učenci 8. razreda so na dvodnevnem izletu obiskali Štajersko in Koroško.

Tekmovalci za Levstikovo bralno značko so za nagrado obiskali Čebine in še nekaj drugih zgodovinskih krajev, znanih iz zgodovine KPS in ZKS.

MARIJA VOLF

RAZSTAVA LUTK

Od jutri, 23. junija, pa do 25. junija bo v avli osnovne šole v Kočevju razstava lutk in lutkarske dejavnosti.

Srečanje godb

V počastitev 50-letnice Delavske godbe Kočevje bo 24. junija ob 19. uri v Šeškovem domu slavnostni koncert Delavske godbe Kočevje, na katerem bodo zaigrali devet skladb raznih avtorjev. Dirigiral bo Andrej Struna.

V nedeljo, 25. junija, bo v Kočevju srečanje pihalnih godb. Najprej bo ob 10. uri sprevid godb skozi mesto. Ob 14. uri bo koncert pihalnih godb v Gaju, ob 16. uri pa skupen nastop vseh sodelujočih godb, ki bodo zaigrale V. Strucija „Viško“ in G. Učakarja „Gorenjsko“.

Na srečanju bodo nastopile: Godba na pihala Breg iz Doline pri Tstu, Godba na pihala iz Ricmanj, Godba na pihala DPD Svoboda Lesce, Mestna godba Metlika, Godba na pihala Črnomelj, Pihalni orkester Ribnica in Delavska godba Kočevje.

SPREHOD PO METLIKI

V ZAČETKU JUNJA je žgalo sonce kot za stavo. Ljudje so se namakali v Kolpi, zvečer pa so posedali zunaj in si gasili žejno. Prvo violino so igrali pivo, coca cola in deit, kmetom pa je teklo po hrbtšču, ko so hoteli pospravljati seno. V posteljo se ni nikomur mudilo, zato ni nič čudnega, če je v nasprotju s temperaturo zdržnila storilnost do ničle, če ne še nize.

NASTOPIJ JE ČAS VESELIC, ki so zelo dobro obiskane. Dobra muzika, odojčki in janjčki na raznuj zagotavljajo uspeh. Po denarju makotoma sprašuje, najvažnejše je pač, da želodec melje in da je plešišče dovolj veliko.

V ZADNJIH NEKAJ LETIH se na metliškem kopalšču ni nič spremenilo niti za miško dlako. Nekdo bi pač moral poskrbeti za posodobitev, sicer se nam bodo Primoščani lahko kmalu smejali na vse grlo. Iskra iz Semiča je namreč poskrbela, da je kopalšče na Primostoku med najlepšimi v Beli krajini, četudi je Primostek vas, Metlika pa mesto z več kot šeststoletno tradicijo.

NA BENCINSKI ČRPALKI se bodo malokdaj spomnili, da bi umili šipo vašega avtomobila. Morda to počno tujcem, redki pa so domačini, ki bi imeli ob odhodu z bencinske črpalke jasnejši pregled nad cestničarjem. Razumljivo: promet je dokaj velik, zaposlenih pa je vse premalo. V pisarnah je debelejša senca.

V BELOKRANJSKEM MUZEJU so napravili vitrine, v katerih bodo prikazale svoje delovanje in razvoj delovne organizacije. Zamisel ni slaba, muzeju pa bo prinesla tudi nekaj denarja, ki ga bodo znali pravilno uporabiti. Delovne organizacije so tako ponovno pokazale, da so pripravljene dati sredstva za pametno zadevo.

DEKLETA MLADINSKE FOLKLORNE SKUPINE so si že dolgo želela, da bi plesala v enotnih obuvah. Pri kulturni skupnosti so našli denar za nakup škornjev, ki bodo poneli mladinsko folklorno skupino v začetku julija v Ohrid na srečanje jugoslovanskih folklornih skupin.

metliški tednik

Pospešiti uresničevanje

Posvet sekretarjev OO ZK o kadrovskih pripravah

Komite občinske konference Zveze komunistov je minuli teden pripravil posvet sekretarjev osnovnih organizacij ZK, ki se ga je udeležilo 28 komunistov. Največ časa so posvetili kadrovskim pripravam v ZK in pripravam na prihodnje skupščinske volitve.

Med drugim je bilo rečeno, da zahtevajo priprave na 8. kongres ZKS in 11. kongres ZKJ veliko odgovornosti pri izvajanju kadrovske politike. Nato so pregledali, kako uresničujemo v krajevnih skupnostih in tozidnih zakon o ljudskih obrambi in zakon o družbeni samozaschiti, varnosti in notranjih zadevah. Ugotovili so, da so po krajevnih skupnostih formirani odbori narodne zaščite, medtem ko po tozidih nekoliko zamujajo. Šlekle so tudi vse kadrovske priprave za imenovanje načelnikov narodne zaščite in tudi na tem področju so po krajevnih skupnostih za korak pred delovnimi organizacijami. Ob koncu so sprejeli sklep oziroma dogovor, da se

mora akcija uresničevanja obeh zakonov pospešiti.

OTROŠKO IGRISČE

Na prostovoljno delovno akcijo za urejanje otroškega igrišča za metliški vrtec je 2. junija prišlo 24 staršev, ki imajo otroke v vrtcu. Delali so od 15. do 19. ure in v tem času do polovice izkopalni jami za dva peskovnika in planirali zemljišče za igrišče. Pohvalno je, da se je akcije udeležilo tudi več staršev, katerih otroci hodijo zadnje leto v vrtec, pogrešali pa so več tistih, ki imajo otroke še v jaslih. V soboto, 21. maja, je pri urejanju igrišča delalo 20 brigadirjev iz Črnomlja in Metlike.

STAR NAPIS NE KAZI DELA

Pred slabimi tremi leti so na 9. kongresu Zveze mladine Slovenije sklenili med drugim, da se bo organizacija imenovala Zveza socialistične mladine Slovenije. Čeravno je od kongresa preteklo že precej časa, na metliški stavbi družbenopolitičnih organizacij še vedno visi tabla, na kateri piše Zveza mladine Slovenije. Sicer pa: najvažnejše je, da mladi Metličani delajo tako, kot da bi v napisu stalo tisto, kar manjka.

PINKPUNK MED ODMOROM - Namizni tenis je tudi v Beli krajini med mladimi vse bolj priljubljen šport. Na dvorišču suhorske osnovne šole otroci tudi med odmori radi odigrajo niz ali dva.

Vodovod za Mali log

„Loški potok 77“ je delovna akcija, na kateri bo sodelovalo okoli 140 mladincev

Ribniška mladina je organizirala dve delovni brigadi, ki bosta pomagali pri gradnji 4 km dolgega vodovoda Hrib-Mali Log. V prvi bo 62 mladincev in mladink iz ribniške občine, ki bodo na akciji od 26. junija do 10. julija. V drugi brigadi bo še mladina iz občin Kamnik, Domžale in Vrhnika, njena izmena pa bo trajala od 10. do 21. julija.

Vse stroške z mladinsko delovno akcijo, ki jih bo za okoli 170.000 din, bo plačala KS Loški potok. Ra-

čunajo, da bo vrednost del, kojih bo opravila mladina, znašala 340.000 din.

Mladina bo imela v prostem času športna tekmovanja, kulturne prireditve, predavanja, izlete, ob sobotah ples, poleg tega še obrambni dan, taborne ognje itd.

Alojz Lavrič, predsednik KS, pravi: „Gradnja vodovoda Hrib-Mali Log je letos osnovna investicija v naši KS. Večal bo 3.970.000 din, financirali pa ga bodo KS, SIS za vodno oskrbo Kočevje-Ribnica in občani s samopriskevkom v delu in denarju.“

M. GLAVONJIC

Slemena: uspešno delajo

Vsako leto dramska predstava in koncert

Prosvetno društvo „Slemena“ pri Sv. Gregorju v občini Ribnica je bilo ustanovljeno 1909 in je uspešno delalo do zadnje vojne. Ponovno je bilo ustanovljeno 1952. Danes šteje 60 članov, ki delajo v dramski in pevski sekciji.

Po delu na njivah, gozdovih, hlevih in drugod se mladi in stari zbirajo in zapojejo, recitirajo ali se uče novo igro. Metod Jaklič, ki je režiser dramske sekcije od leta 1963, je kmet iz vasi Andol. Povedal je:

„Vsako leto naštudiramo igro. Z njo nastopimo na domačem odru. Dvorana je vedno polna. Tako olepšamo življenje v našem kraju. Delo je naporno, posebno pozimi, saj prihajajo člani na vaje tudi po 4 km daleč.“

Doslej smo imeli na programu že okoli 40 del. Letos smo trikrat nastopili z „Vdovo Rošlino“ in poze-li velik uspeh.

Zal mladina odhaja, zato imamo vedno manj igralcev. Bojim se, da bo kulturna tradicija v našem kraju postopno povsem zamrla. Zjaj pa je dvorana že premajhna. Pričakujemo pomoč, da jo bomo lahko obnovili. Društvo ne dobiva za svoje delo nikakršne pomoči. Financiramo se sami, čeprav je naše delo vsem znano.

Podobne težave ima tudi pevski zbor, ki je bil ustanovljen 1951 in nastopa tudi na prireditvah v občini

in izven nje. Steje 11 članov, vodi pa ga od letos Lojze Osvald iz Ribnice.

Predsednik društva Janez Oblak iz Maršičev pravi, da bodo še naprej gojili ljudsko in umetno pesem ter dramatiko. Verjame tudi, da jim bo v bodoče pri tem pomagala Kulturna skupnost.

M. GLAVONJIC

NOVA SUŠILNICA

V tozdu Inlesa v Sodražici je pred kratkim začela obratovati nova sušilnica lesa. Stare sušilnice so zagotovile temu tozdu le nekaj nad 10 odstotkov potrebne suhega lesa, medtem ko bodo zdaj pokrite v glavnem vse potrebe tozda po suhem lesu. Urediti bo treba še primeren prostor za uskladičenje suhega lesa, sicer nova sušilnica ne bo dosegla svojega namena.

INLES NAJBOLJŠI

Na nedavnem tekmovanju ekip prve medicinske pomoči občine Ribnica je zmagala ekipa Inlesa. V znanju se je pomerilo 7 ekip iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. Drugo mesto je zasedla ekipa Sukna iz Jurjevice, tretja pa je bila ekipa KS Sodražica. Tekmovanje sta organizirala oddelek za ljudsko obrambo in občinski odbor RK.

Po čem sklepaš, da bo nar kmalu najbolj trdna valuta? Ker grade novo kočevarsko banko iz železa in železobitona.

DROBNE IZ KOČEVJA

BREZ CILINDROV - Soloko to se končuje in pesem „Gaudete“ je zopet zadonela po mestu ilicah. Tudi ostalo je potekalo v starem običaju. Letos je bil to hod maturantov po mestu domačih prisrčen. Maturantje so bili oblečeni v podobne obleke, ne prav, da dilo običajno v solo, se pravi, da bilo šemljenja s cilindri ali podobno. S tem so poudarili tudi, da vlečkami ženskih oblek in podobno nas lahko študira vsak, ne tako nekoč, ko so lahko samo tisti, ki rih starši so premgli cilindri in čke.

POLHARSKA RAZSTAVA Tehnični muzej Ljubljana je predil nekaj prostorov v gradu pri Vrhniki. Ker je tam že zbirka živali iz naših gozdov, odločili, da bodo v preurejenih starih prikazali vse o življenju in o lovu na polje. Torej bo kaka stalna polharska razstava, junija bo zastopnika muzeja na Erhatič-Sirnki obiskala Kočevje se sestala s kočevskimi polharji, pogovarjala o ureditvi polharske pogovorne sobe ob 15. uri. Polharje, da se ga udeležijo, nositi o tem lahko zveste pri Arku, tel. 86-540.

SE NEKAJ ČISTE RINJE Vročina je pritisnila na Kmetje pridno spravljajo seno, vela je tudi lani urejena in obala Rinže pri Mahovniku. Polže vnetih kopalcev na prostem.

ODPRLI MOST - 8. junija hrvatskem Kužju svečano otvorili most čez Belico. Proslave udeležili hrvaški in slovenski predstavniki družbenopolitičnih organizacij, KS in občini, objekta in predstavniki voja-

KOČEVJSKE NOVINE

Po čem sklepaš, da bo lesu odlično? Ker so sklenili, da letos za polovico skrčijo zvodov.

Ribniški zobotreb

PREIZKUS ZAŠČITE - itopom lovskih pevskih Ribnici, je bilo „zavarovanje li doma prvič zaupano pri narodne zaščite. Nalogo so opravili. Največ dela so imeli zanjemanj voznikov, ki so zaklenili vrata avtomobilov.“

SLIKARJEVO DARILO - Zidar, slikar-samouk iz Lašč, ki je te dni razstavljal dela v domu JLA, je podaril „Na poti“, ki prikazuje NOB, domu JLA.

MLADI DELAJO - Po mladi delovni akciji v Loškem potoku 25 mladincev iz ribniške občine šlo na delovno akcijo „Bratstvo“, kjer bodo od 16. julija do 6. sta. Ribniška in litiska mladina nosilec tretje izmene na tej akciji.

CESTO GRADE - Okoli 1.5. trase od Sodražice proti Sv. Gregorju je že prekopane. Nova bo omogočala lažji prevoz in izboljšala dostop do Sv. Gregorja. Bo makadamska, večala bo 1,3 milijona dinarjev, njeno gradnja pa financira KS Sv. Gregor. Na to bo že te dni. Pri Sv. Gregorju končujejo tudi zidarska dela pri vsem domu gasilcev, cigar gradnja nancira gasilsko društvo.

GREMO V KINO - V kinu JLA v Ribnici bodo predvajali naslednje filme: 23. junija „Vreg v možganih“, 25. in 26. junija „Ugrizni nabo“, 29. in 30. junija „Companeros“, 25. in 26. junija ma tinceja „Mikijev rojstni dan“.

REŠETO

OBVESTILO

Oddelek za gospodarstvo in finance skupščine občine Trebnje obvešča občane krajevnih skupnosti Veliki Gaber, Šentlovrenc, Velika Loka, Trebnje in Dol. Nemška vas o

JAVNI RAZGRNITVI

Idejnega projekta magistralne ceste 1/1 Ljubljana-Bregana in regionalnih cest na območju občine Trebnje, izdelanega v aprilu 1977 pri IBT Trbovlje pod št. 3525/022.

Idejni projekt bo občanom na vpogled v času od 27. 6. 1977 do vključno 27. 7. 1977 v naslednjih prostorih:

1. za KS Veliki Gaber v prostoru KU Veliki Gaber vsak torek in petek od 7. - 15. ure;
2. za KS Šentlovrenc in Velika Loka v prostoru KU Velika Loka vsak ponedeljek in četrtek od 7. do 15. ure in sredo od 7. do 17. ure;
3. za KS Trebnje v prostorih SO Trebnje - oddelek za gospodarstvo in finance, soba št. 29/II, vsak ponedeljek in petek od 7. do 15. ure in vsako sredo od 7. do 17. ure;
4. za KS Dol. Nemška vas v prostorih trgovine MERCATOR - PE Dol. Nemška vas vsak dan od 7. do 18. ure, razen sobote.

Občani lahko svoje pripombe posredujejo pisмено ali ustno pri oddelku za gospodarstvo in finance skupščine občine Trebnje, ali pa jih vpišejo v knjigo pripomb, ki bo na razpolago ob vsakem razgrnjem načrtu.

Številka: 351-011/72-3
Datum: 16. 6. 1977

ODDELEK ZA GOSPODARSTVO
IN FINANCE
SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE

ŠTIPENDIJE

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST BREŽICE

razpisuje za šolsko leto 1977/78

- 3 ŠTIPENDIJE za študij razrednega pouka
- 1 ŠTIPENDIJO za študij likovne vzgoje
- 1 ŠTIPENDIJO za študij glasbenega pouka

Kandidati za štipendiranje morajo vlogi, izpolnjeni na obrazcu DSZ 1,65, priložiti fotokopijo zadnjega šolskega pričevala, potrdilo o premoženjskem stanju in dohodkih v družinski skupnosti, potrdilo o višini otroškega dodatka oz. potrdilo, da ga ne prejema.

Kandidati naj pošljejo svoje vloge na naš naslov do 10. julija letos.

Osnovna šola heroja Milke Kerin, Leskovec pri Krškem, razpisuje prosto delovno mesto

ADMINISTRATORKE

Pogoji: končana administrativna šola ali ekonomska srednja šola
Pismene prijave pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Milke Kerin, Leskovec pri Krškem.

KRKA: TOZD ZDRAVILIŠČA

ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE

OBIŠČITE NAŠ

KOZMETIČNI, FRIZERSKI IN SALON PEDIKURE

INFORMACIJE DOBITE V RECEPCIJI ALI PO tel. 84-900

VOZNIKI!

ZAŠČITITE SVOJE VOZILO PRED KOROZIJOM. ZUNANJI IN NOTRANJI PREMAZ Z „VALVOLINE TECTYL“ VAM OPRAVI

PETER PERDEC

AVTOMEHANIČNI POD TRŠKO GORO 90, TELEFON 068-22-372 GARANCIJA ZA OPRAVLJENO DELO! TECTYL CENTER

MODERNIZACIJA ZDRAVILIŠČA - Takle je te dni videti zdraviliški vrt v Dol. Toplicah. Stara kuhinja je podrtja, gradijo novo in obnavljajo celotno poslopje. (Foto: R. Bačar)

Namesto glasbe - stroji

V Dolenjskih Toplicah obnavljajo in dograjujejo zdraviliški dom

Že mesec dni je nekdanja zdraviliška vrtna restavracija vsa prekopana, namesto gostov pa tam mrgoli delavcev, ki s stroji godejo drugačne melodije, kot smo jih bili vajeni slišati na tem prostoru.

Novomeška Krka je investitor obsežnih obnovitvenih del, ki jih izvaja Pionir. Predvideno je bilo, da se bo gradnja začela že prve dni marca, vendar se je zavoljo „papirjev“ začetek obnove zavlekel do srede maja.

V teku je prva faza obnove, v kateri bodo adaptirali restavracijo in hotelske sobe v zdraviliškem domu. Dogradili bodo dve nadstropji tujskih sob, ki bodo opremljene z vsem udobjem, in zgradili novo kuhinjo. V načrtu je še prizidek z dodatnimi hotelskimi in nočitvenimi zmogljivostmi. Po pogodbi naj bi bila vsa navedena dela končana do konca novembra letos.

Gostje, ki letos bivajo v zdravilišču, so sicer nastanjeni kot običajno v kopalniškem domu, kjer bivajo nemoteno, so pa prizadeti glede udobnosti. Na hrano morajo hoditi v sicer sodobno urejeni lokal Rog, prej pa so hodili le čez cesto.

V Dol. Toplicah gre za veliko investicijo, ki bo popolnoma spre-

menila zdraviliško bivanje. Drugi del obnove, ki se bo začel avgusta letos, zajema obnovo kopalniškega doma. Sprva bodo delali samo zunaj stavbe, v domu pa bodo začeli raz-

(Ne) pravilno?

Sekretar občinske konference ZKS Janez Slapnik je v javni razpravi na 11. seji občinske konference dejal:

Nekatere negativnosti so

cokla našega razvoja. Veliko delovnih mest zasedajo v.d.-ji, ki jih zakon sicer dopušča, pa ne bi smeli postati zakon.

Ali je prav, da štipendiramo mlade ljudi, ki potem, ko šolanje končajo ali, recimo, izkoristijo možnosti kredita v delovni organizaciji, tej pokažejo hrbet?

Ljudi na odgovornih mestih bi morali enkrat na leto ocenjevati, pa ne, ker jim ne zaupamo!

Med nami so še vedno ljudje, ki so mnogo dali za našo družbo, pa smo jih pozabili.

I.V.

Še vedno le simbolično

Čez obrtnike je v gostilniških pogovorih dosti pripomb

„Ocenjujemo, da je okrog 90 odst. obrtnikov iz novomeške občine poštenih in da v redu vodijo poslovne knjige, medtem pa nas posamezniki skušajo izigravati. Zadnje čase je v modi prikazovanje velikih stroškov na račun dnevnice in kilometrin,“ je dejal Milan Jakopin, načelnik davčne uprave.

Davčna služba in njena inspekcija večkrat dobiva anonimna pisma, češ: „Pojdite pogledat v Malo vas. Na vseh novih hišah je naredil žlebove Miha Kovačev, pa nima prijavitelne obrti...“ Ko gredo po sledovih takega pisanja, se izkaže, da je žlebove delal redno prijavljeni obrtnik. Z lažnimi podatki in anonimnimi prijavi mi si davkarja ne more pomagati, pač pa zelo pogrešajo pravega sodelovanja z občani, boljšega pa z vsemi inšpekcijskimi službami.

Po davčnih napovedih približno 360 rednih obrtnikov v novomeški občini je bilo mogoče ugotoviti, da je promet narasel za okrog 20 odst., da pa so se stroški povečali za 30 odst. Del večjih stroškov je vsekakor potrebno upoštevati, ker so se povečali zaslužki zaposlenih pri zasebnikih in so višje prispevne stopnje, ni pa mogoče imeti za opravičljive stroške nekaterih obrtnikov, ki prikazujejo po 2.000 kilometrov opravljenih vsak dan v letu!

Davčna inspekcija bo v kratkem končala delo ob rednem pregledu poslovnih knjig in računajo tudi na kazni v zvezi z nevestnim poslovanjem v preteklem letu. Pri izrednih pregledih je bilo nekaj mandatnih kazni izrečenih že v prvi polovici leta. Čeprav so se pristojnosti davčne inspekcije v zadnjih letih povečale, pa zaposleni v teh

dejavnostih čutijo, da niso dovolj učinkoviti. V primeru z nepošteno pridobljenim premoženjem so pri nas kazni še vedno simbolične, razen tega se postopki pred sodiščem vlečejo tudi po dve leti.

Novomeška kronika

KJE SO ŽARNICE - Številni Novomeščani se že dalj časa potijo, ko zaman stikajo po vseh „pristojnih“ trgovinah za neonskimi žarnicami. Slednjih namreč ni, na voljo so le kompletne luči, ki pa tistim, ki so jim preglele le žarnice, kaj malo pomagajo. Kje je vzrok temu pomanjkanju, ne vemo, zapišemo lahko le, da je podobno stanje tudi v Ljubljani.

MALO PODPISNIKOV - Vse kaže, da Novomeščani nismo kaj preveč vneti podpisniki samoupravnih sporazumov. V veliko oporo tej trditvi je podatek, da je doslej sila malo telefonskih naročnikov pristopilo k sporazumu, ki predvideva zvišanje cene telefonskemu impulzu za deset par. Po mnenju mnogih gre za premajhno obveščeno občano o koristih in pridobitvah, ki bi jih omogočila na ta način zbrana sredstva.

V PORODNIŠNICI ŽIVAHNO - Minuli teden je v novomeški porodnišnici privekalo na svet kar osem malčkov, večina moškega spola. Rodile so: Jožica Salmič iz Koštalove 24 Natalijo, Rezka Grčman s Ceste komandanta Staneta 15 Andreja, Darinka Bernard iz Kristanove 28 Benjamina, Zlata Spudič s Partizanske 14 dečka, Estera Dvornik iz Kristanove 32 Klemena, Biserka Dolenc iz Kristanove 60 Katjo, Elizabeta Peršin iz Segove 14 Ivana in Miroslava Judež, Nad mlina 22 dečka.

VEČ KONKURENCE - Ne samo s sadjem in zelenjavo, zadnje dneve je novomeška tržnica bogato založena tudi s stojnicami. Sicer pa so bile cene zadnji ponedeljek takšne: kilogram breskev je veljal od 24 do 30 din, marelic 36, jagod od 20 do 30, stročji fižol 24, korenje 8, paradižnika od 32 do 35, čebule 15, za kilogram zelja pa je bilo treba odšteti 10 din.

Ena gospa je rekla, da si je nekdo v Novem mestu naposled vendarle upal brezkompromisno in javno s pristrenimi puščicami pokazati, kje smrdi. Je rekla, da je to tam nekje blizu zavarovalnice in Mercatorja - v javnem WC...

Pozna se v žepih

Marca letos je bilo v novomeški občini zaposlenih 21.275 občanov ali 418 več kot februarja letos in 521 več kot pred letom dni. V kratkem času se je zaposlenost močno dvignila, vprašanje pa je, če so bile vse nove zaposlitve smotrne. Zaposlenost žensk je v letu dni narasla za 260.

Ugotovljeno je, da je največ novih delovnih mest odprlo gospodarstvo, in sicer za 3,6 odst. več, medtem ko se je v negospodarstvu zaposlenost zmanjšala celo za dobre 4 odst.

Na področju osebnih dohodkov se tradicionalno poprečno zaostajanje za Slovenijo nadaljuje. Medtem ko je znašal ob koncu 1976 poprečni zaslužek Slovenca 4.068 din, je zaposleni v novomeški občini dobil poprečno 3.743 dinarjev. Zaostajanje se je pokazalo predvsem v gospodarskih dejavnostih. V letošnjem marcu smo s poprečnim osebnim dohodkom napredovali do vsote 4.222 dinarjev, pri tem pa je osebni dohodek v gospodarstvu ostal na ravni marca 1976, poprečen osebni dohodek v negospodarstvu pa se je povečal v zadnjem letu za 3,1 odst. Za Slovenijo še vedno zaostajamo za blizu 10 odstotkov, kar ne udarja le po žepih posameznika, marveč tudi po blagajnah interesnih skupnosti.

TITO NAŠI MLADINI

Te dni je Zveza socialistične mladine v novomeški občini dobila pismono zahvalo predsednika Tita, v kateri se slavljenc zahvaljuje za poslano tople čestitke in lepe želje, ki mu jih je novomeška mladina poslala za 85. rojstni dan in 40-letnico vodenja naše partije.

OTOČEC: 70-LETNICA GASILSKEGA DRUŠTVA

Gasilsko društvo z Otočca pri Novem mestu slavi letos 70-letnico obstoja. Ta jubilej bodo Otočani počastili 2. in 3. julija, z njim vred pa še letošnje Titove in partijske jubileje.

PRIHRANITE SI SKRBI - ODLOČITE SE ZA JELOVICO

NUDIMO VAM:
- okna in balkonska vrata
- JELOBOR 76
- notranja vrata
- vhodna in garažna vrata
- senčila (polkna, rolete, žaluzije)
- montažne objekte

KREDIT DO
30.000 DIN

PRODAJNA MESTA:
Posavje-Brežice, Mercatorjeve poslovalnice v Šentjerneju, Trebnju in Metliki

JELOVICA

JELOVICA, Škofja Loka, tel. (064) 61-361

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 23. junija – Krešo Petek, 24. junija – Janez Sobota, 25. junija – Jaro Nedelja, 26. junija – Pavla Ponedeljek, 27. junija – Lado Terek, 28. junija – Zoran Sreda, 29. junija – Peter in Pavel Cetrtek, 30. junija – Ema

LUNINE MENE

24. junija ob 13.44 uri – prvi krajec

BREŽICE: 24. in 25. 6. ameriški barvni film Vsi za Eldorado. 26. in 27. 6. slovenski barvni film Vdova

Karolina Zasler. 28. in 29. 6. ameriški barvni film Gospod Verdu. CRNOMELJ: 26. 6. ameriški barvni film Avtocesta nasilja. 28. 6. francoski barvni film Komisar brez pištole. 30. 6. francoski barvni film Borsalino in kompanija. KRŠKO: 25. in 26. 6. italijanski film Puščavska fronta. 29. 6. ameriški film Harryjeva banda. NOVO MESTO – KINO KRKA: Od 24. do 26. 6. ameriški barvni film Enooki šerif in dama. 27. in 28. 6. ameriški barvni film Najbolj nora dirka. 29. in 30. 6. švedski barvni film Dekle in njen fant. SEVNICA: 25. in 26. 6. ameriški film Zlomljena puščica. RIBNICA: 25. in 26. 6. ameriški barvni film Tarzan in sirene. TREBNJE: 25. in 26. 6. ameriška barvna ljubezenska drama Sirova Oklahoma.

PRODAM nemško volčjakinjo z rodomnikom odličnih prednikov, staro eno leto in pol. Puhan, Podturn, Dol. Toplice. PRODAM pralni stroj Gorenje superavtomat 620 BIO S. Informacije na telefonu 22-760.

POSEST

UGODNO prodam 10 arov stavbišča z gradbenimi dovoljenji blizu Čateških Toplic. Voda in elektrika na parceli. Naslov v upravi lista (1937/77).

UGODNO prodam hišo z dvoriščem, njivo in nekaj drevja na razgledni točki na Libni pri Krškem, oddaljeno 15 minut od železniške postaje. Električna in voda pri hiši. Ogled vsako soboto in nedeljo od 10. do 18. ure. Matilda Špiler, Libna 13, Krško.

PRODAM 15 arov zemlje, primerne za vikend ali vinograd, v Hrušici pri Stopičah. Dostop z avtomobilom. Naslov v upravi lista (1947/77).

PRODAM 10 arov vinograda, primerno za vikend, v Gorenji vasi (Travniki). Anton Lindič, Vinica 16, Šmarješke Toplice.

PRODAM vinograd v Virjem vrhu pri Beli cerkvi, primeren za vikend. Dostop z avtomobilom. Dol. Maharovec 21, Šentjergnj.

PRODAM zemljo, primerno za vikende. Jože Junc, Srednje Grčevje 28 (Runčec), Otočec.

PRODAM stanovanjsko hišo, primerno za vikend, s sadnim vrtom in dve parceli z lesom poraščenega pašnika. Cena in ogled na kraju samem lahko vsak dan. Pavičiče 14, Crnomelj.

PRODAM zemljišče, primerno za vinograd in vikend blizu avtomobilske ceste. Električna in voda poleg. Ogled vsako nedeljo od 12. do 14. ure. Brezje 4, Trebelno.

PRODAM 2 ha zemljišča v Senušah blizu Krškega, primerno za gradnjo. Informacije: Vinko Pirnat, Senuše 41, Leskovec pri Krškem – po 15. uri.

RAZNO

ODDAM garažo v Mirni peči pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov v upravi lista (1840/77).

SAMSKI FANT, zaposlen, z manjšim posestvom, želi spoznati preprosto deklo z dežele. Ponudbe pod šifro „TI SI SKRITA KAKOR ZVEZDE ZA GORAMT“.

POROČNI PRSTANI! – Darilo po najnovejši modi Vam izdelata zlatar v Gosposki 5 v Ljubljani (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta! JAMČIM za odpravo horesterola in preprečevanje poaprijenja žil. Pišite na naslov: Jože Tomažič, Ljubljanska 80, Celje.

ODDAM delavnico za avtokleparstvo. Naslov v upravi lista (1970/77).

PROFESOR poučuje nemščino in angleščino za popravne izpite, VEKŠ itd. Telefon 22-877.

**»Dolenjski list«
v vsako družino**

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM več vajencev za soboslikarsko in plekarsko stroko. Možnost izučitve vseh plekarskih in soboslikarskih del ter polaganje tapet. Pismene in telefonske prijave pošljite na naslove: Milan Tomazin, soboslikarstvo in plekarsko, Trdinova 20, Novo mesto, telefon 21-508. VAJENCE za izučitev soboslikarskih in plekarskih del ter polaganje tapet sprejem takoj. Naslov: Julij Bezek, Trdinova 4, 68330 Metlika, telefon (068) 77-328.

V SLUŽBO sprejem KV in PK zidarja. Alojz Lavrič, zidarstvo in fasadstvo, Na Lazu 5, 68000 Novo mesto.

VAJENKO za poklic kuharice ali natakarice sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna in prenočišča Niko Badovinac, Metlika, telefon 77-255.

SLUŽBO IŠČE

MLAD FANT s končano gimnazijo in izpitom B kategorije išče kakršnokoli delo. Prednost imajo obrtniki. Ponudbe pod šifro „KRONIČNI DELAVEC“.

STANOVANJA

MIRNO deklo išče opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1957/77).

PRODAM dvosobno komfortno stanovanje v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1964/77).

SAMSKI FANT išče sobo v Novem mestu ali okolici. Boro Stjepanovič, Bršljin 45.

DEKLE išče sobo s souporabo sanitarij. Naslov v upravi lista (1983/77).

ODDAM sobo fantu. Franc Božič, Šmihel 48, Novo mesto.

ZAKONSKI par brez otrok išče sobo s souporabo sanitarij. Šifra „REDNA PLAČNIKA“.

18-LETNO DEKLE nujno išče sobo v Novem mestu ali v Ločni, po možnosti s kopalnico. Naslov v upravi lista (1999/77).

Motorna vozila

PZ 125, letnik 1971, prodam. Informacije na telefonu 22-278. Naslov v upravi lista (1971/77).

PRODAM avto volkswagen 1200 ccm, letnik 1974. Stane Pelko, Obrh 1, Dol. Toplice.

PRODAM fiat 750, letnik 1974. Jože Nagelj, Mirana Jarca 31, Novo mesto.

VW 1200, letnik 1960, obnovljen, registriran do aprila 1978, prodam ali zamenjam za Z 750. Cvelbar, Šentjerneje 84.

PRODAM nov R 4. Ogled možen pri Vidrihu, Roje II, Mirna.

LADO SL, dobro ohranjeno, letnik oktober 1974, prodam. Ogled po 14. uri. Franc Štamcar, Maistrova 4, Trebnje.

PRODAM dobro ohranjen traktor Zetor 2511. Vovko, Potov vrh 26, Novo mesto.

PRODAM spačka, letnik 1974. Bojana Piškur, Mestne njive 9, Novo mesto, telefon 21-468.

PRODAM ZASTAVO 750 z generalno popravljenim motorjem in novo karoserijo. Martin Kastelic, Gotna vas 15 a, Novo mesto.

PRODAM FICKA z obnovljeno karoserijo, registriran do marca 78. Naslov v upravi lista (1984/77).

MOTOR APN 4 prodam. Tavčar, Straža 27.

PRODAM dobro ohranjen pony expres. Darko Andolšek, Vel. Bučna vas 48, Novo mesto.

PRODAM zastavo 750, letnik 1965, registrirano do konca leta. Bršljin 19, Novo mesto.

PRODAM moped na štiri prestave. Jakše, Boričevo 6, Novo mesto.

AVTO R 6 TL, letnik 71/72, prodam. Lebanova 10, Novo mesto.

FIAT 124, karamboliran ali nevizen, kupim za rezervne dele. Telefon 22-389.

PRODAM traktor ferguson 42 KM v dobrem stanju, letnik 1974, in osebni avto Zastava 750, letnik 1974. Edvard Jerše, Veliki Lipovec 23, Dvor.

ZELO UGODNO prodam R 4, moder-metalik, 2500 km. Bratož, Segova 1, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno zastavo 750, letnik 1972, registrirano do maja 1978, za 15.000,00 din. Krevs, Črmošnjice 4a, Stopiče.

PRODAM zastavo 750 luxe, letnik 1972, registrirano do 31. maja 1978. Rezka Zagorc, Orehovica 34, Šentjerneje.

PRODAM fiat 750. Vel. Bučna vas 20, Novo mesto.

ZASTAVO 750, letnik 1970, ugodno prodam. Darko Kozinc, Mrzla planina 1, 68292 Zabukovje nad Sevnico.

PRODAM karambolirano škodo L, letnik 1973. Cena 15.000,00 din. Š. V., Šmarjeta 53.

PRODAM

PRODAM telico sementalko, težko 500 kg in brejo šest mesecev. Jožefa Levičar, Trška gora 64, 68270 Krško.

POČENI prodam ostriše (grušt) 4 x 5 m z opeko, primerno za drvarstvo, in 2.300 kosov dobre strešne opeke. Kalin Franc, Gradišče, Šentjerneje.

PRODAM zelo ohranjeno 80-basno klavirsko harmoniko Melodija Monom. Jože Hočevar, Dobrava 15, Škocjan.

PRODAM skoraj nov ženski krznen plašč po ugodni ceni. Naslov v upravi lista (1948/77).

PRODAM kombiniran italijanski voziček modre barve in otroško posteljico z joggjem. Kristanova 6, I. nadstropje, Novo mesto.

UGODNO prodam otroško posteljico, kavč in dva fotelja. Berus, Kristanova 28, Novo mesto, popoldne.

PRODAM prikolico za traktor Pasqali in prikolico za osebni avto. Zupančič, Lokve 7 a pri Crnomlju.

ZARADI selitve prodam balkonska vrata 2,20 m, širine 60 cm, okno 170 x 120, samsko opremo za sobo in peč na olje EMO 5. Naslov v upravi lista (1963/77).

PO UGODNI ceni prodam dobro ohranjen globok otroški voziček. Jože Božič, Ljubljanska 14, Novo mesto.

ZARADI selitve prodam peč na olje z rezervnimi deli. Poizve se pri Edju Matku, Mali Slatnik, Novo mesto.

PRODAM 25 zajcev za meso in več samic z mladički. Polde Kastelic, Zabjva vas 36, Novo mesto.

PO UGODNI ceni prodam snopovezalko za BCS. Struna, Potov vrh 23.

PRODAM konja, starega 6 let. Marija Dejkar, Rakitnica 41, Dolenja vas pri Ribnici.

PSIČKI poceni naprodaj. Psica nemški ovčar. Trojer, Lokve, Crnomelj.

PRODAM prevozno mlatilnico, ki čisti do kraja, v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (1979/77).

PRODAM skoraj nov lahki gumni voz. Jože Slak, Jablan 1, Mirna peč.

PRODAM kombiniran štedilnik (2 plin, 2 elektrika) ter štedilnik na trda goriva. Marija Murn, Podgora 7, Straža.

UGODNO prodam zelo dobro ohranjen gostinski inventar, mize, stole, točilno mizo (šank) in več novih sodov (100 in 200 litrov). Tomšič, Goriča vas 1, Ribnica.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

ALOJZA CARA iz Retij 72

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, ki so sočustvovali z nami in spremili pokojnika na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo članom lovskih družin Loški potok, Draga, Iga vas in Sodražica, gasilskemu društvu Retje, Mali Log, Hrib, Travniki in organizaciji MA Retje, govornikom, osebu kliničnega centra Ljubljana za njihovo prizadevanje za ohranitev življenja. Prav tako se lepo zahvaljujemo delovnim organizacijam BPT Hrib, Loški potok, Žičnica Ribnica in TOZD ROTO Nova vas ter župniku za opravljeni pogrebni obred. Še enkrat vsem najlepša hvala.

Žalujoči: žena Marica, sin Slavko, hči Milka in sestre ter drugo sorodstvo

Ob boleči in nepričakovani izgubi našega dragega sinka in vnučka

DAMIJANA ČEČELIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo za darovano cvetje tovarni Labod, tovarni TPP Novole in župniku iz Šmihela za opravljeni obred.

Žalujoči: očka Franc, mamica Joža, stara mama Fanika, stari ata Franc in drugo sorodstvo

Regerča vas 171

PREKLICI

MILAN BADOVINAC, Vel. Cerovec št. 1, prepovedujem vsakršen prehod čez moje dvorišče k moji ma podnajemnikoma, ki začasno stanujeta pri meni, to sta Anton in Slava Konda. Družinama, katerima prepovedujem sta Alojz Mavsar, Vel. Cerovec št. 15, in Janez Bartolj, Vel. Cerovec št. 10. Če te prepovedi ne bodo upoštevali, jih bom sodno preganjal. PREKLICUJEM neresnične besede, ki sem jih izrekel v gostilni Režek na Veliki Loki o Voju Rozmanu, Stanetu Levičarju, Vrhovcu in Sajatju. Roman Barle, Gornji Podboršt 5, Velika Loka.

ALOJZ BANIČ, Ravno 16, Raka, strogo prepovedujem vsako vožnjo po mojem travniku v Čučji mlaki, kat. obč. Mršeča vas. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. To velja enkrat za vselej.

OBVESTILA

VABIMO VAS, da si ogledate razstavo izdelkov učencev Posebne šole Novo mesto, ki bo v šoli dne 24., 25. in 26. junija od 9. do 17. ure.

ALOJZ LAVRIČ, zidarstvo in fasadstvo, Na Lazu 5, Novo mesto, izvaja z delovno skupino adaptacije in popravila stanovanjskih hiš, novogradnje, vse vrste fasad in druga gradbena dela. Se priporočam!

V SPOMIN

28. junija bo minilo leto, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš ljubi mož, oče in stari oče

ANTON PLANINC

iz Crnomlja

Dnevi in meseci minevajo, mi pa ne moremo verjeti in se sprizniti s tem, da te ni in te ne bo več med nami. Vedno mislimo nate, a naša žalost in bol ostajata večni. Bridko nam je, ker je naš dom ostal prazen, odkar te ni več. Zahvaljujemo se vsem, ki obiskujete njegov poslednji dom, mu prižigate svečke in prinašate cvetje.

Vsi njegovi: žena, sin in hči z družinama

ZAHVALA

Ob nepričakovani in težki izgubi mojega moža, očeta, sina in brata

ANTONA GRABNARJA

iz Biške vasi 28 pri Mirni peči

se vsem občanom in delovni organizaciji Iskra v Novem mestu za hvalim za izrečeno sožalje in nudeno pomoč. Prav tako smo hvaležni gasilec iz Mirne peči ter duhovniku za opravljeni obred in vso pomoč.

Žalujoči: žena z otroki, mama, brat in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi ljubega moža, sina, brata in nečaka

JANEZAVANIJA ZDOVCA

iz Zaloga 20

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, cvetje in vence. Še posebna hvala kirurškemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto ter vsem ostalim, ki ste ga pospremili na zadnjo pot.

Žalujoči: žena Majda, mama, oči, sestre Babika in Meta z družinama, sestra Anka, brat Ancil z ženo Elico in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom za sočustvanje, izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence ter spremstvo na zadnji poti

MARTINA TURKA

iz Bušinj vasi 38

Posebno se zahvaljujemo za dostojen pokop umrlega Agroobnove iz Ljubljane, soferju Agroobnove, godbi iz Metlike, gasilskemu društvu, IMV – obrat Suhor, mladini, pevkom pred hišo žalosni govorniku pri odprtem grobu, duhovniku ter vsem, ki so kakorkoli pomagali pri pogrebu pokojnega.

Žalujoči: oče, mati, sestra z družino ter drugo sorodstvo

V SPOMIN

30. junija bodo minila tri žalostna leta odkar si nas tragično zapustil in prazni zgodaj odšel od nas, nikdar pozabljeni ljubi brat

FRANCE JERMAN

Ločka c. 2, Crnomelj

Čas beži, a ne celi ran. Te so vse globlje, žalost vse večja, a naša srca polna solz. Hvala vsem, ki ga niste še pozabili in še vedno prinašate cvetje, prižigate sveče na tako preranem in tihem domu. Še enkrat vsem hvala!

Njegove neotolajljive sestre

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Rianik, Ivan Zoran (namestnik glavnega in odgovornega urednika), Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Milan Markez, Janez Pezelj, Jože Primc, Jožica Teppey in Alfred Zeleznik. Oblikovalec Priloge Peter Simič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Marček Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 5 din – Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva vsaj 3 dni. Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32000-099-8-9.

UGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 89 din, 1 cm na določenih strani 119 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 178 din. Vsak mali oglas do 10 besed 39 din, vsaka nadaljnja beseda 3 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 8 od 15. 10. 1976. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu, Ulica 52100-601-10558 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talceva 2, p.p. 33, telefon: (068) 23-606 – Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p.p. 33, telefon (068) 23-611. Nenačinjenil, rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: Poročila ob 1.00, 2.00, 3.00, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 23.00 in 24.00. Nočni spored (razen ob torkih) od 0.05 do 5.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

CETRTEK, 23. JUNIJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Početniško popotovanje od strani do strani. 9.20 Početniški pozdravi. 9.40 Majni vokalni ansambli. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zagramo po želji. 12.10 Zvoki znanih melodij. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jože Čuden: Nekateri značilnosti gospodarjenja na kmetijskih od 1972. do 1975. leta. 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Stari Mehurčki - mladi poslušalci. 14.40 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ljubljanskim jazz ansambлом. 20.00 Cetrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Umetniška pripoved. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Štiri suite. 23.05 Literarni plesnih ritmov. 23.15 Paleta popevk in pesmi.

PETEK, 24. JUNIJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Početniško popotovanje od strani do strani. 9.20 Parada orkestrrov. 9.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po solisti. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Marija Orešnik: Pomen zasebne vaje kokiši. 12.40 Pihalne godbe nam igrajo. 13.50 Clovek in zdravje. 14.05 Glasbena pravljica. 14.30 Naši

poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Naš gost. 16.00 Vrtiljak. 18.05 Mesta prijatelji. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом bratov Avenik. 20.00 Slovenska popevka 77. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 25. JUNIJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tehnik. 9.35 Mladina poje. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Sedem dni na radiu. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Mitja Jandl: Centralno lesno skladišče za koroške gozdove. 12.40 Veseli domači napevi. 14.05 Iz dela Glasbene mladine Slovenije. 14.25 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 S knjižnega trga. 16.00 Vrtiljak. 18.05 Gremo v kino. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Francija Puharja. 20.00 Slovenska popevka 77. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 26. JUNIJA: 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Se pomnite, tovariši... 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.20 Nedeljska reportaža. 14.05 Nedeljsko popoldne. 16.00 Zabavna radijska igra Butalci. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Plesna glasba za vas.

PONEDELJEK, 27. JUNIJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Pesmice

na potepu. 9.40 Vedre melodije. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti: Vrtnarstvo. 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 14.05 Pojo amaterski zbori. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Melodije in ritmi z majhnimi ansambli. 16.00 Vrtiljak. 18.05 Iz tuje glasbene folklore. 18.25 Zvočni signali. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča. 20.00 Kulturni globus. 20.10 Operni koncert. 22.20 Popevke z jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Za ljubitelje jaza.

TOREK, 28. JUNIJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Početniško popotovanje od strani do strani. 9.20 Mladi koncertant. 9.40 Ljudske in solističnih in zborovskih izvedbah. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti

(Lj) - 20.00 I. Andrić: Pogovor z Goyo - predstava z ljubljanskega festivala (Lj) - 20.55 Propagandna oddaja (Lj) - 21.00 Kulturne diagonale (Lj) - 21.50 Mozaik kratkega filma (Lj) - 22.10 TV dnevnik (Lj).

TOREK, 28. JUNIJA: 17.00 F. Puntar: Stol pod potico - III. del (Lj) - 17.20 Pan Tau - serjski barvni film (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Dalmatinske narodne pesmi - barvna oddaja (Lj) - 18.35 Mozaik (Lj) - 18.40 Na livadah Henryja Moora - barvna oddaja TV Novi Sad (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Oči kritike (Lj) - 20.30 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 20.35 I. Bergman: Prizori iz zakonskega življenja, barvna nadaljevanja (Lj) - 21.25 Glasbeni magazin (Lj) - 22.00 TV dnevnik (Lj).

SREDA, 29. JUNIJA: 17.00 Obzornik (Lj) - 17.15 Začetek 30. športnega prvenstva JLA - Maribor 77 - prenos (Lj) - 18.00 Kulturno-zabavni spored na 30. športnem prvenstvu JLA - Maribor 77 - prenos (Lj) - 19.00 Čas sanj - barvna oddaja (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Film tedna: Betonska džungla (Lj) - 21.30 Propagandna oddaja (Lj) - 21.40 Včeraj, danes, jutri: Evropa v naših rokah (Lj) - 22.25 TV dnevnik (Lj).

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 2. do 8. junija so v novomeški porodnišnici rodile: Biserka Mežnarčič iz Rečreče vasi - Boruta, Antonija Prah iz Jelenka (Lj) - 18.05 Kako odpravljamo odtujenost - barvna serija iz cikla Pomen dela za človeka (Lj) - 18.25 Mozaik (Lj) - 18.30 Dogovorili smo se (Lj) - 18.45 Mladi za mlade (N. Sad) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja

ing. Anton Prelesnik: Gozdni sadeži in zelišča. 12.40 Po domače. 14.05 V korak z mladimi. 16.00 Vrtiljak. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Jožeta Privška. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra. 21.28 Zvočne kaskade. 22.20 Jugoslovanska glasba. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 29. JUNIJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Ob lahki glasbi. 9.40 Zapojmo pesem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po svetu glasbe. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Marjan Župančič: Zive meje, ostanki gozdov in gozdnih rastlin na kmetijskih tleh. 12.40 Pihalne godbe. 14.05 Ob izvrih ljudske glasbene umetnosti. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Spomini in pisma. 16.00 Loto vrtiljak. 18.05 Utrinki iz jugoslovanske in svetovne zborovske glasbe. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Jožeta Kampačiča. 20.00 Glasbeni večeri

RTV Ljubljana. 22.20 S festivalov jaza. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

Zdenka Cesar iz Potočne vasi - Marka, Štefica Jakšič z Malega vrha - Marija, Olga Čeh iz Gornje Nemške vasi - Boštjana, Danica Rozman z Male Cikave - Jožeta, Majda Plantan z velikega Podljudna - Andreja, Marija Kambič iz Cerovca - Matejo, Alojzija Starešinič s Preloke - Brigito, Anica Poljanec z Mirne - Sabino, Marija Pirc iz Gornjega Mraševega - Janeza, Antonija Bregač iz Gornjih Dol - Marjanco, Marija Kobe z Dolža - deklico, Anica Zupanc s Homa - dečka, Martina Štulač iz Metlike - dečka, Marija Kovač z Brinja - dečka, Ema Škoda iz Podturna - dečka, Alojzija Pirc iz Šmihela - deklico, Jožica Kobe iz Metlike - dečka, Dragica Jordan iz Mačkovec - deklico, Marija Jakofčič iz Stranske vasi - dečka, Višnja Vasič iz Črnomlja - deklico in Marija Zoran iz Šmarjeških Toplic - dečka. Čestitamo!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 5. do 12. junija so v brežiški porodnišnici rodile: Vera Biščan iz Draganjega sela - dečka, Marica Karabelj iz Brezja - Dubravko, Zlatica Salu iz Risnice - Saša, Ana Zajber iz Gorice - Matjaža, Barica Lepej iz Tomaševca - dečka, Dragica Margetič iz Zaprešiča - Kristino, Marija Beber iz Zupelevec - dečka, Elza Iljač iz Vrhov - Natašo, Viktorija Malus iz Orešja - Patricijo, Branka Petrač iz Brdovca - dva dečka, Barica Ivanušević iz Jarušja - dečka, Josipa Pavlič iz Kraljevca - Liljano, Blaženka Tomše iz Krške vasi - deklico, Marjana Brečko iz Gor. Lenarta - dečka, Bernarda Sušnik iz Krškega - Sanjo, Liljana Bogdanovič iz Brežic - Aleksandra, Danica Slamar iz Novakov - dečka, Majda Kodrič s Ponikve - dečka, Dragica Hudina iz Bukovja - dečka, Rosandra Zorič iz Samobora - deklico, Slavka Kovačič iz Trebče - deklico, Slavica Prugovečki iz Hrastine - deklico in Nada Bencelič iz M. Jazbine - dečka. - CESTITAMO!

ZAHVALA

Ob mnogo prezgodnji smrti dragega moža, očeta in starega očeta

RAFAELA PLANTANA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, ga spremljali na zadnji poti in darovali vence ter cvetje. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju, še posebej dr. Starcu, duhovniku za opravljeni obred in govorniku tov. Krajnciču.

Žalujoči: žena Marija, hčerki Marjana z družino in Irena z možem, sin Rafko, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega očeta, starega očeta in strica

ALOJZA POTOČARJA

z Velkega Kala 16

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali in nam pomagali. Posebna zahvala zdravnikom internega oddelka, pljučnice, nevrološkega in dermatološkega oddelka novomeške bolnice. Zahvala vsem sorodnikom ter kolektivom dermatološkega oddelka novomeške bolnice, SGP Pionir ter SGP Grosuplje za podajane vence in cvetje. Iskrena hvala duhovniku za lepo opravljeni obred in vsem, ki ste nam izrekli sožalje ter našega očeta pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: žena Terezija, sinova Lojze in Franc, hčerka Minka, vnuki in vnukinja ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, brata, strica in pradedca

JANEZA MIKLIČA

upokojenca, borca za severno mejo, aktivista NOB in očeta dveh padlih sinov NOB z Roj 1 pri Trebelnem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom sosedom, prijateljem in znancem za sočustvovanje z nami, za izrečeno sožalje, za podarjene vence in cvetje. Zahvala tudi kolektivom IMV Novo mesto, Novoteks Novo mesto, Iskra Mokronog in zaporom Ljubljana ter Jožetu Jeriču, Janezu Mihevcu in Francju Kolarju za poslovilne besede, organizaciji ZK Trebnje in Trebelno, ZB Trebnje, Trebelno, Mokronog in Mirna, zbiralcem mleka Štamberg, mladinski organizaciji Trebelno in krajevni skupnosti Trebelno ter gasilcem Štamberga, Mirne peči, Hmelčiča, Trebelnega, Vel. Strmice, šoli Trebelno, godbi iz Trebnjega, pevcem z Mirne in dr. Jožetu Jakliču. Še enkrat hvala vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Njegovi neotolajljivi: hčerke Mici, Milka in Tončka, sinova Tone in Stanko, sestre Mici, Tončka in Ančka z družinami.

TELEVIZIJSKI SPORED

CETRTEK, 23. JUNIJA: 17.10 Profesor Baltazar, risanka (Lj) - 17.20 Obzornik (Lj) - 17.40 Ajska, film (Lj) - 18.30 A. E. i. del predstave Mladinskega gledališča iz Ljubljane (Lj) - 19.15 (Lj) - 20.00 Svet 1900-1939, dok. serija (Zg) - 21.00 V živo: Govorijo maturanti: vmes Poročila (Lj)

PETEK, 24. JUNIJA: 17.25 Morda vas zanima: Grafični biennale (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.15 Nepremagljivi narod: Vsi smo armaturanti: vmes Poročila (Lj) - 18.45 Regionalna arhitektura Makedonije (Sk) - 19.05 Defenim (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Tedenski notranjopolitični komentar (Lj) - 20.05 Edvard - 21.05 Razgledi (Lj) - 21.40 I. vanka (Lj) - 22.30 TV dnevnik (Lj)

SOBOTA, 25. JUNIJA: 9.20 Daj-melko barje - II. del, serija Clovek in zemlja (Lj) - 9.50 Po sledih nazor, prenos proslave iz Velenja (Lj) - pribl. ob 12.00 Edvard Munch, nadaljevanje (Lj) - 17.35 Čez tri gore: Oktet Galus (Lj) - 18.05 Cirkus, film (Lj)

- 19.15 Risanka (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski zunanjopolitični komentar (Lj) - 20.00 TV žehnik, satirična oddaja (Lj) - 20.40 Maček pod čelado - film (Lj) - 22.15 TV dnevnik (Lj) - 22.30 Slovenska popevka - Celje 77 (vključno z EPP za JRT (Lj) - 23.30, 625, pogovor z gledalci (Lj)

NEDELJA, 26. junija: 17.45 Don Juan - barvni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 19.55 Bello Horizonte: Nogomet Brazilija: Jugoslavija, prenos EVR v odmoru propagandna oddaja - 21.50 Rubežniki - barvna oddaja TV Sarajevo (Lj) - 22.40 TV dnevnik (Lj) - 23.10 Športni pregled (Sa).

PONEDELJEK, 27. JUNIJA: 17.05 Glasbeni ciciban: Knjige (Lj) - 17.20 Clovek in zemlja - serjski barvni film (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Kako odpravljamo odtujenost - barvna serija iz cikla Pomen dela za človeka (Lj) - 18.25 Mozaik (Lj) - 18.30 Dogovorili smo se (Lj) - 18.45 Mladi za mlade (N. Sad) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja

letajo in razsajajo po poslopjih, po dvorišču, vrtu, cesti, najhuje nadlegujejo ubogo družino. Kar ne znajo same, jih nauče dekle in drugi. Bratje in sestre jih hujskajo zoper posle, posli zoper sosedo. Tako tekajo od enega in drugega in obirajo, pitajo in pikajo vse z nečednimi primki in psokami. Na tak način dobivajo brez truda temeljite vednosti tudi v laganju, obrekovanju in zasramovanju. Marsikatera ne more nobene zamolčati, predrzno se postavlja po robu vsakemu brez razločka stanu in dobe. Mati je rekla osemletni hčerki, da naj prinese vode. Hčerka: „Nečem.“ Mati: „Zakaj ne?“ Hčerka: „Kaj vam moram vse povedati? Sem vam že večkrat rekla, da me tako ne poprašujete. Če kake reči ne storim, je to znamenje, da je storiti nečem in besedi naj bo konec.“ Slišal sem kakih deset prav mladih deklic, kako strupeno so opravljale svoje matere, da jim ne morejo nikoli ustreči. Ena je rekla: „Vselej moram kleti, kadar me pošljejo po cukar, nikoli jim ni dosti sladk.“ Druga pravi: „Meni se godi ravno tako, sitnici moram hoditi po sol pa jim ni nikoli slana.“ Tretja zine: „Moja mati bi pa pograbil najraje cel svet. Denarja mi dajo za en sam funt, pa bi hoteli, da jim prinesem pet funtov. Večkrat sem jim že rekla, zakaj se niso rodili za cesarico, da bi imeli vsega dosti in bi ne delali meni toliko sitnosti“ itd.

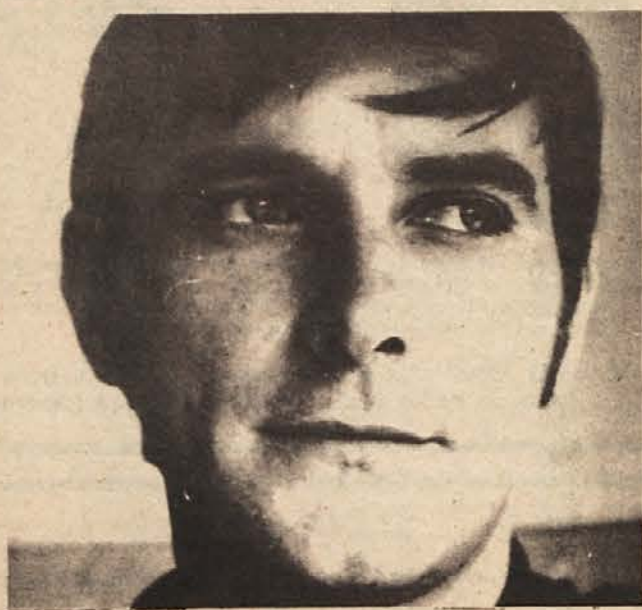
Neki župnik je slovel za velikega skopuha. Na izpitu vpraša deklico sedem glavnih grehov. Odogovarjati začne: „Prvi je napuh, drugi, če ga hočejo vedeti gospod fajmošter, je pa lahkožev, ali tudi za njih, ne le za nas druge.“ Nespoštljivim besedam so se smejale in ploskale vse deklice. - Nepazljivi pastirici je ušla živina na sosedovo njivo in naredila

veliko škode. Sosea tudi izve in jo zmerja. Devetletna jezičnica počni z nogo ob tla in se zadere: „Zdaj mi je dosti teh besedi. Če sem vam napravila kak kvar, pa me tožite, kar bo spoznala sodba, bom plačala. Če ne obmolnete, bom začela pa tudi jaz naštevati vaše grehe, vi pijanka vi, vi cundra vi, vi tatica vi, vi avša vi - ali vi bote mene obirali, počakajte še malo, bom vam vrgla že uzdo na hudobni gobec.“ Vem, da se gode take nesramnosti povsod, ali mislim, da malokje tako pogosto in tako silne kakor na Dolenjskem. Ljuje tožijo, da so še pred tridesetimi leti otroci veliko bolj bogali ko zdaj, prejšnji so se bali če ne matere pa vsaj očeta, govoril je resnico pregovor: Očetnji strah je bolj od materinega. Zdaj se ne brigajo dosti niti za očeta. Še pred dvajsetimi leti so se veselili, če so jim dali o cerkvenem shodu starši eden ali dva krajcarja, zdaj zahtevajo že sploh po dve in tudi več šestice, zaslakali so že cel goldinar, če so ga imeli. Včasih jih za noben denar ne bi spravil, da gredo sami v krčmo, zdaj sem videl s svojimi očmi pijančevati devet do dvanajsetletne dečke in deklice.

Svobodna odreja pa daje tudi boljši sad. Deklice, ki smejo vse videti in se vtikajo v vsako stvar, si prisvajajo že za rana čudovito spretnost in prebrisnost. Katere imajo razumne in pridne matere, znajo opravljati vsako domače delo bolje v dvanajstem kakor njihove gorenjske sestre v šestnajstem letu. Kuhati se uči in nauči Dolenjka velikokrat že v otročji dobi. Peti poskušajo štiriletne čebice, v osmem letu imajo že mnoge prav prijeten, izurjen glas, v dvanajstem pa prepevajo sploh in sicer tenko in lepo, da jih je milina slišati.

Prostost dela pa dolenjske deklice tudi odvažne in srčne. Metaje se z dečki, je vrgla že marsikatera svojega vrstnika. Krka je široka in globoka reka, ali se je Dolenjke ne plašijo. V Ločnem, pol ure od Novega mesta, sem videl plavati prvič osem teh gibkih teles po valovih te dobrotljive, ali od dolgega deževanja čez bregove stopajoče vode. Nekatero izmed njih so se držale celo četr uro nad vodo, blizu kraja ni ostala nobena, plavale so vse po sredini reke. Nakopavši se odvežejo čoln, poskačejo vanj in se vozijo kake pol ure gor in dol po mogočni Krki, ukaje in prepevaje najveselejše pesmi, ki so jih poznale. Naenkrat začno vpiti: „Pojmo po veje, po rože, naredimo si šotor, da nas ne bo opekalo sonce!“ Čez tri sekunde priveslajo do brega, s katerega sem jih gledal. Urno si nalomijo in narežejo vej in cvetlic, čez četr uro že sede pod senčnatim šotorom. Ali mala Nežika jih opomni, da so se uzevale in si zaslužile s svojim trudom dobro okrepcilo. Vse se nasmejajo in planejo iz čolna na kraj in v bližnjo - krčmo! Prinese se polič - izgine, prinese se drugi - izgine tudi kmalu, dasi nekoliko kasneje od prvega. Krčmarica se jim smeja in jih vpraša, če bodo mogle plačati. Sbrorita Nežika zavpije: „Plačali bodo oče, če ne bodo imeli denarja, pridite jih rubit.“ Kako blisk šinejo vse nazaj v čoln, še čez dve uri sem jih videl veslati sem ter tja po Krki in sem poslušal radostno čisti glas njihovega petja. Ves ta prizor se mi je zdel tako čaroben in mikaven posebno zato, ker nobena teh deklic ni dovršila še desetega leta! V Šempetru sem vprašal fante, če zna tudi pri njih kaka „punca“ plavati. Odgovorili so mi: „Ne le ena, ampak vse in nekatere tudi bolje in dalje od fantov.“

Tabor je kot tehtnica

Klasiki, trilogije, romani. Knjige o življenju, Pomembna dela o umetnosti. Hrbtišča broširanih in v platno vezanih knjig. Jih je petsto ali tisoč? Police manjše omare so za učbenike, pedagoške priročnike. Tam je tudi nekaj praznih listov in črnilnik. Nasprotna stena polna slik, ki jih je podpisal Lucijan Reščič. Tudi to, ki je šele začeta na slikarskem stojalu, bo on podpisal. Slikar in učitelj likovnega pouka v Trebnjem in Dolnji Nemški vasi.

Kakih trideset risb in slik je obesil na stene svojega stanovanja v bloku B 1 na Pavlinovem hribu. Slike z grozdi otožnih obrazov in s telesi, uvitimi kot trta kraškega terena. Lahko bi rekel: „Za majhno razstavo jih je.“ Pa ni. „Ko bo čas, ko bom začutil, da lahko pripravim kaj zanimivega,“ je odvrnil na moje vprašanje. Ne ustvarja z naglico. Včasih nosi motiv v sebi dolge tedne, preden vzame čopič v roke. „Mislil, da je pomembnejše stvar najprej do konca domisliti in jo šele potem, ko jo povsem prekvasiš s čustvom, prenesti na likovno ploščev.“

Reščič ne skriva, da bi rad postal dober slikar. V tem mirnem kotu svoje „domačije“ preneka uro presedi ob študiju, ki ga je predpisala likovna akademija. Lucijan bi rad naposled končal, kar je bil začel že pred leti po diplomu na tolmniškem učiteljskem.

Odkar je prišel s Čateža, kjer je nasledil Viktorja Magyarja, je tudi v trebanjskem kulturnem življenju nepogrešljiv. Na sleherni zahtevnejši prireditvi je sodeloval kot scenograf, dal pa je tudi prvo likovno podobo „Samorastniški besedi“, ki jo v Trebnjem zadnja leta

pripravijo za svoje dneve kulture in umetnosti. Pri taboru je do zdaj sodeloval kot organizator, na jubilejnem desetem taboru pa se bo prvič preizkusil kot slikar v štirideseterici ustvarjalcev. Čeprav je o sebi prepričan, da ne ubira tako imenovane navne smeri, je brez predsodkov sprejel vabilo, naj se pridruži Kolarjevi in Leskovcu in skupaj z njima zastopa trebanjske „barve“ na taboru.

Tabor likovnih samorastnikov pojmuje preprosto kot veliko postajo umetnosti, s katere vodijo pota v priznanje, ne pa kot „izem“. „Naposled je pomembno le to, kar ustvariš. Tabor je kot tehtnica: vreden si, kolikor znaš, to pa moraš seveda dokazati. Vse drugo so prazne marnje,“ pravi debitant letošnjega taborskega srečanja samoraslih slikarjev in kiparjev. „Jaz jemljem tabor bolj kot možnost za posameznika. Kot likovni pedagog pa bi rad dokazal, da ni tako, kot mislijo o sebi drugi pedagogi: da so sami najboljši slikarji.“

Lucijan Reščič ni eden tistih, ki so zagledani in zaljubljeni samo v svoje delo. „Če bi bil tak,“ pravi, „bi bil drugim krivičen, kajti spoštovati moraš slehernega, ki se hoče izpovedovati, pa naj se že kot slikar, pesnik, glasbenik ali kaj drugega. Vase zagledanost običajno tudi ne pripelje daleč, nemalokrat do poloma.“

Tabor je obenem možnost več, da bo Lucijanu Trebnje tudi kar se da dolga življenjska postaja. Kot goriški rojak, vaje Brd in slavčkov, je namreč že kaj lahko pognal korenine tudi v tem obtemeniškem kraju, kjer utripuje tudi veliko srce slovenske in jugoslovanske samorasle umetnosti. IVAN ZORAN

Prvi davek poletnih dni

Opazanja v novomeškem zdravstvenem domu

Sedaj, ko smo tudi „uradno“ stopili v poletje, nas vroči dnevi verjetno ne bodo več tako presenečali, kot so nas prejšnje dneve. Nič čudnega, da je bila domača prha vseskozi zasedena, po bližnjih kopalščih pa se je kopalcev kar trlo; živo-

srebrna skala na termometrih je namreč marsikdaj skočila celo nad 30 stopinj. „Pasje vroče za ta čas,“ so modrovali številni občani in se zatekali v senco, bilo pa je tudi takih, ki jim je ta vročina vse prej kot prijala. In o teh smo se pozanimali v novomeškem zdravstvenem domu.

Nenaden vročinski val je marsikoga spravil v posteljo, so nam povedali. To velja posebno nenadna toplota celo prijala. V zdravstvenem domu so ta čas zabeležili veliko črevesnih motenj, pa tudi obolenj, veliko je bilo tudi primerov alkoholikov. Slednji so si pač suho in vroče grlo pridno „hladili“, ne zavedajoč se posledic. In še en podatek: smrtnost se je prav v teh dneh povečala, še najbolj pa je bilo to opaziti pri srčnih bolnikih. B.B.

UBIL SE JE V GORAH

Te dni so svojci Jakoba Kulovca iz Gor. Straže 51 dobili obvestilo, da so na Grintavcu našli mrtvega njihovega fanta. Kaj se je s Stražanom zgodilo in kako, še ne vemo, znano pa je, da je nekdo videl njegov nahrbtnik. Potem so organizirali iskanje in našli so ga v gorah mrtvega.

LOKA: NA ROCK KONCERTU 1000 MLADIH

Novomeška občinska konferenca Zveze socialistične mladine je pripravila ob koncu šolskega leta, v petek, 17. junija, na rokometnem igrišču na Loki koncert, na katerem je igral vse bolj priljubljen ansambel Rudolfovo. Ker je bil vstop prost, se je na asfaltni ploščadi zbralo okoli 1000 dijakov in učencev.

GARDIJSKI ORKESTER BO NASTOPIL V NOVEM MESTU

V ponedeljek, 27. junija ob 18. uri, bo nastopil v novomeški športni dvorani reprezentativni orkester Garde iz Beograda. Orkester je sestavljen iz pihalnega in revijskega orkestra. V športni dvorani bodo poleg orkestra nastopili tudi umetniki, prvak beogradske opere Nikola Mitić in Dragoslav Nikolić, ter solisti umetniškega ansambla. Kot gost prireditve bo folklorna skupina „Branko Krsmanović“.

Denar kroti jama

Kostanjeviška jama, kraška lepota, edina v tem delu Slovenije, je še vedno zaprta za ogled, saj si nihče ne upa prevzeti odgovornosti za varnost obiskovalcev. Prizadevni jamarji so si enotni, da samo pridne roke niso dovolj, potreben je denar. Žal sta jim bili zavrnjeni že dve prošnji, poslani krški občini. Najbolje bi bilo, če bi skrb nad jama prevzelo kako turistično društvo ali delovna organizacija. Le tako bi lahko jamarji računali tudi na kak dinar za najnujnejšo opremo, saj jam in brezen na Gorjanskem ne manjka. To pa je za sedaj samo vroča želja. Jamarji so se odločili, da ne bodo več čakali. V začetku julija bodo pred Kostanjeviško jama priredili veselico, katere dobiček so namenili za nakup prepotrebne opreme. Jama pa bo še naprej ostala zaprta. POLDE MIKLIČ

KAM V SOBOTO ZVEČER?

NA PLES K „PRINOVCU“ V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH!

Postreženi boste z

- odojkom,
- jagnjetom in
- specialitetami na žaru.

Za prijetno vzdušje skrbi ansambel, ki vas bo zabaval od 19. do 24. ure.

Še en pomor rib v Krki

„Neposredni“ krivec je škropivo „brestan“, s katerim so zaščitili hmeljišča v Srebrničah

9. maja je ribič Ivan Hrstar iz Birčne vasi obvestil novomeško ribiško družino, da plavajo po Krki pod Srebrničami mrtve ribe. Hrstar je žalostno dejstvo sporočil upravi ribiške družine, ki je takoj ukrepala skupaj z delavci UJV in vodnogospodarskim inšpektoratom. Vzeli so vzorce poginulih rib, zaslišali priče.

Z GOLOBI POČASTILI JUBILEJE

Takoj po slavnostni otvoritvi letošnjega XIV. zleta bratstva in enotnosti v Gospiću je izpred slavnostne tribune poletelo 125 golobov pismo, last devetih članov novomeškega kluba „Pismošča“. Več kot 10.000 gledalcev je navdušeno pozdravilo posebno točko, s katero so novomeški golobarji počastili zlet in Titove jubileje. Najprej so namreč spustili 40 golobov, nekaj minut kasneje pa še 85 slov. Za pot od Like do Novega mesta so potrebovali slabi dve uri. Prvi je prišel golob Antea Pavloviča (hitrost 1227 metrov v minuti), sla Jožeta Pečnika in Toneta Dolinška pa sta v minuti preletela 1200 metrov.

VSI ČEZ „PREPOVEDANI“ MOST

Čeprav je leseni most, ki spaja menda po vsem svetu sloveči hotel grad Otočec z desnim bregom Krke, zaradi dotrajanosti zaprt za motorni promet, se domači in tuji turisti nemoteno vozijo po nagnitih deskah. Lani ob tem času so na tistem mostu pobirali od motoriziranih počitničarjev nekakšno „mostnino“. Je te dinarje odnesla Krka, ali pa je otoški primer nov dokaz, da v novomeški občini z mostovi res nimamo posebne sreče?

Zavod za ribištvo v Ljubljani je te dni ugotovil, da je ribe pomorilo škropivo „brestan“, ki ga uporabljajo za zaščito hmelja. „Brestan“ je, kar je izrecno poudarjeno, zelo strupen za ljudi, ribe in toplokrvne živali. Od kod v Krki nenadoma ravno „brestan“? Po dosežanih ugotovitvah naj bi 29. in 30. aprila škropili s tem strupom hmeljišča v Srebrničah. Nasadi hmelja v Srebrničah so last kmetijske šole Grm. Vodnogospodarski inšpektor, ki je zaslišal škropilca, je zvedel, da je ta za pripravo škropiva zajemal vodo iz Krke, v Srebrničah namreč ni vodovoda. Na bregu da je pustil tudi prazno vrečo za škropivo. Zanimivo je, da preiskovalci na bregu Krke niso našli samo prazne vreče, ampak tudi 3 do 5 kg „brestana“. Malomarnost v imenu pozabljalivosti?

Kako bo naprej tekla zgodba o še eni zastupitvi rib v Krki, bodo ugotovili pristojni. Zavod za ribištvo je ugotovil, da je zaradi nekaj deset dekagramov tega strupa, ki je neodgovorno „zašel“ v Krko, poginilo blizu 800 kilogramov rib. Škode je za 36.000 dinarjev. M. B.

Najdaljša: Ovnova mrena

Nekateri ribiči tudi plavali — Na Kolpi napeto

Kočevski ribiči so izvedli pred kratkim že drugo tekmovalje. Tokrat je okoli 30 članov in mladincev tekmovalo na Kolpi, kdo bo ujel najdaljšo ribo. Zmagal je Jože Oven, ki je ujel 43 cm dolgo mreno, 2. je bil Lado Mesaroš, ki je uplenil 42 cm dolgo lipana, tretji, Marjan Stopar, pa je potegnil na suho 38 cm dolgo lipana.

Prva nagrada je bila kolesček za beličarjenje, druga palica za beličarjenje, tretja pa meps, serija svinčnih obtežnikov in — svinjska glava. Četrto in peto mesto sta si delila Zorko in Jarni s 34 cm dolgim lipanom, 6. Primc (33 cm), 7. Bastar (32), 8. Janež (30) itd.

Tekmovalje je bilo združeno s srečanjem ribičev in njihovih družin, udeležilo pa se ga je okoli 60 ribičev ter njihovih najbližjih sorodnikov.

„Semiške igre“

V nedeljo popoldan v Semiču zanimiva prireditve po vzorcu „Iger brez meja“

Člani semiškega Partizana bodo pod pokroviteljstvom pripravili v nedeljo, 26. junija, nekakšne „Iger brez meja“. K se jih poimenuje kar „Semiške igre“. Nastopile bodo vsake reprezentance iz semiške krajevne skupnosti, in sicer iz Semiča, Štrek ljevca, Črešnjevca, Rožnega dola, Kota in Stranske vasi. In kakšnih disciplin se bodo pomerili?

Vsekakor bo med najpomembnejšimi vpletenimi, pa bodo poskrbele naslednje discipline: zobjanje grozdne gremo v trgave („vinogradniška premagovanje ovir“), brenčanje (brenčanje čakajo težke brenčanje premagovanje ovir), podiranje „štefanov“ (kegji v obliki litrskih steklenic), menjava s pipo, gradnja zidancev, ekipa postavlja zidance, ekipa pa ji poskuša delo onemogočiti in vasovarje. Slednja točka nekakšna rdeča nit. Janež bodo poskušali kar najhitreje pri svojih Mick, jasno pa je, da na poti čakajo hude preizkušnje.

Organizatorji pripravljajo okoli 2000 obiskovalcev. Sprejeti jih bodo po belokranjsko: z jagenčji odjki, dobri vinom, poskrbeli pa bodo za nekaj novosti. Med njimi bodo lične značke in bralnice tudi avtonalepke.

TOPOVSKA GRANATA V CENTRU MESTA

V torek, 21. junija, je prišel občinskega štaba človek, ki je bil zgrajen 1973. leta in nosilnost 300 ton. To pa je bil za prevoz 485 ton težkega dolgega tovora v Jedrsko elektrarno v Krškem, zato delavci mariborske podjetja Gradis — nizke gradnje čujejo nosilce z napenjalnimi Delo bo ta teden končano, tovora pa bodo prepeljali čez dni.

BREŽIŠKI MOST NA PREIZKUSNI

Most čez Savo na Čatežu pri zicah je bil zgrajen 1973. leta in nosilnost 300 ton. To pa je bil za prevoz 485 ton težkega dolgega tovora v Jedrsko elektrarno v Krškem, zato delavci mariborske podjetja Gradis — nizke gradnje čujejo nosilce z napenjalnimi Delo bo ta teden končano, tovora pa bodo prepeljali čez dni.

KONČNO SO LE NAREDILI RED

Že dalj časa so ljudje z najboljšim vonjem govorili po Hitrošivu, da nekaterim med zaposlenimi le preveč zaudarja iz ust po alkoholu, in to med službenim časom.

Odbor za gospodarjenje je zato sprejel sklep o nakupu alkotestov, s pomočjo katerih bodo končno ločili uživalce alkohola od treznih. S škatlo alkotestov sta dva člana samoupravne delavske kontrole stala tistega sončnega dne v vratarnici.

„Oprostite, tovariš generalni direktor, preizkušamo, pa vas prosimo, da pihate.“ Snov je pozelenela, oba člana tudi, obraz generalnega direktorja pa je bil še naprej višnjevo rdeč.

„Obisk Nemcev imam. Gre za veliko zadevo. Sku-

pno smo spili nekaj viskijev, kar se mi zdi pri takšnem poslu normalno.“

Člana samoupravne delavske kontrole sta pritrtilno prikimala. Kmalu zatem se enkrat, ko se je enako zgodilo tovarišu komercialnemu.

„Nič čudnega,“ je rekel, „predali smo nekaj tisoč nogavic kupcem iz Bosne, lepo kupčijo pa je treba dobro zaliti.“ In se je šel z Bosanci dotočit v gostilno pri Treh kegljih.

Tovariš tehnični direktor niti pihati ni hotel, ampak je priznal: „Seveda sem ga srknil. Mar vi ne bi, ako bi danes rešili večni problem koordinacije med pripravo dela in proizvodnjo?“

Finančnemu direktorju se je že od daleč videlo, da je dobre volje, a so ga vseeno preizkusili.

„Red mora biti,“ je rekel, ko je zabeležil balonček prisotnost alkohola, „toda morata razumeti. Pravkar sem izposloval krasno posojilo, od katerega bomo imeli vsi koristi, pa smo nazdravili.“

Člana samoupravne delavske kontrole sta razumevajoče pritrtila in večji od njiju je rekel: „Čestitamo!“

Direktorja splošno kadrovskega sektorja je malce zanašalo na poti od njegove pisarne do vratarnice. Upravičenost zanašanja je potrdil tudi zeleni balonček.

„Najraje bi zavriskal,“ je rekel ob zeleni barvi direk-

tor splošno kadrovskega sektorja, „končno nam je uspelo dobiti tako iskanega pravnika. Šolani ljudje nočejo v naše gnezdo, razumeta?“

Člana samoupravne delavske kontrole sta razumela direktorja splošno kadrovskega sektorja, in ker je bilo že okoli trinajstih, sta zapustila vratarnico, kmalu zatem pa odprla vrata gostilne pri Treh kegljih.

„Danes se ga pa bom nacukal,“ je rekel večji od njiju.

„Le kdo se ga ne bi ob kopicici tako dobrih novic za naše Hitrošiv?“ je dodal manjši.

TONI GAŠPERIČ

NAJUSPEŠNEJSI — Na tekmovalju v lovu na najdaljšo ribo je najuspešnejši Jože Oven (v sredini), na sliki pa sta (levo) in (desno) dva najboljša ribiča, medtem ko jim vrhovni sodnik L. Mesaroš (starejši) predaja diplome. (Foto: Primc)